

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentoinnin apuväline eikä sillä ole oikeudellista vaikutusta. Unionin toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä. Säädösten todistusvoimaiset versiot on johdanto-osineen julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja ne ovat saatavana EUR-Lexissä. Näihin virallisiin teksteihin pääsee suoraan tästä asiakirjasta siihen upotettujen linkkien kautta.

► **B** EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2022/869,
annettu 30 päivänä toukokuuta 2022,
Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista, asetusten (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 ja direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta
(EUVL L 152, 3.6.2022, s. 45)

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

virallinen lehti

	N:o	sivu	päivämäärä
► M1 Komission delegoitu asetus (EU) 2024/1041, annettu 28 päivänä marraskuuta 2023	L 1041	1	8.4.2024

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU)
2022/869,**

annettu 30 päivänä toukokuuta 2022,

**Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista,
asetusten (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 ja
direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 muuttamisesta ja
asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta**

I LUKU

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde, tavoitteet ja soveltamisala

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan suuntaviivat sellaisten liitteessä I esitettyjen Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien ensisijaisien käytävien ja alueiden, jäljempänä 'energiainfrastruktuurien ensisijaiset käytävät ja alueet', viiveetöntä kehittämistä ja yhteentoimivuutta varten, joiden avulla voidaan varmistaa ilmastonmuutoksen hillintä, erityisesti saavuttaa vuoteen 2030 ulottuvat unionin energia- ja ilmastotavoitteet samoin kuin sen ilmastoneutraaliustavoite viimeistään vuoteen 2050 mennessä, sekä varmistaa yhteenliittännät, energiavarmuus, markkinoiden yhdentyminen, järjestelmän integrointi, kaikkia jäsenvaltioita hyödyttävä kilpailu ja kohtuuhintainen energia.

2. Erityisesti tässä asetuksessa

- a) säädetään sellaisten hankkeiden määrittämisestä, jotka sisällytetään 3 artiklan nojalla vahvistettavaan unionin luetteloon yhteistä etua koskevista hankkeista ja keskinäistä etua koskevista hankkeista, jäljempänä 'unionin luettelo';
- b) helpotetaan unionin luettelossa olevien hankkeiden viiveetöntä toteuttamista yksinkertaistamalla, koordinoimalla entistä tiiviimmin ja nopeuttamalla lupaprosesseja ja parantamalla avoimuutta ja yleisön osallistumista;
- c) annetaan säännöt, jotka koskevat rajatylittävää kustannusten jakamista ja riskeihin liittyviä kannustimia unionin luettelossa olevissa hankkeissa;
- d) määritetään edellytykset, joiden täytyessä unionin luettelossa olevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea.

2 artikla

Määritelmät

Asetuksissa (EY) N:o 715/2009, (EU) 2018/1999, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 ja direktiiveissä 2009/73/EY, (EU) 2018/2001 ⁽¹⁾ ja (EU) 2019/944 olevien määritelmien lisäksi tässä asetuksessa tarkoitetaan:

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82).

▼B

- 1) 'energiainfrastruktuurilla' mitä tahansa energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvaa fyysistä laitetta tai laitosta, joka sijaitsee unionin alueella tai muodostaa yhteyden unionin ja yhden tai useamman kolmannen maan välille;
- 2) 'energiainfrastruktuurin pullonkaulalla' energiajärjestelmän fyysisten virtojen rajoitusta, jonka syynä on riittämätön siirtokapasiteetti, mukaan lukien infrastruktuurin puuttuminen;
- 3) 'kattavalla päätöksellä' jäsenvaltion yhden tai useamman viranomaisen, tuomioistuimia lukuun ottamatta, tekemää päätöstä tai tekemien päätösten sarjaa, jolla määritetään, onko hankkeen toteuttajalla lupa energiainfrastruktuurin rakentamiseen yhteistä etua koskevan hankkeen tai keskinäistä etua koskevan hankkeen toteuttamiseksi siten, että sillä on mahdollisuus aloittaa tai tilata alihankintana ja aloittaa tarvittavat rakennustyöt (rakennusvalmiusvaihe), sanotun kuitenkin rajoittamatta hallinnollisessa muutoksenhakumenettelyssä tehtävien päätösten soveltamista;
- 4) 'hankkeella' yhtä tai useampaa liitteessä II esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvaa johtoa, putkijohtoa, laitosta, laitetta tai laitteistoa;
- 5) 'yhteistä etua koskevalla hankkeella' hanketta, joka on välttämätön liitteessä I esitettyjen energiainfrastruktuurien ensisijaisten käytävien ja alueiden toteuttamiseksi ja joka on unionin luettelossa;
- 6) 'keskinäistä etua koskevalla hankkeella' johonkin liitteessä II olevissa 1 kohdan a tai f alakohdassa, 3 kohdan a alakohdassa tai 5 kohdan a tai c alakohdassa esitetyistä energiainfrastruktuuriluokista kuuluvaa hanketta, jota unioni edistää yhteistyössä kolmansien maiden kanssa niiden maiden hallitusten tukikirjeiden, joihin hanke suoraan vaikuttaa, tai muiden ei-sitovien sopimusten nojalla, joka edistää vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamista ja joka on unionin luettelossa;
- 7) 'kilpailevilla hankkeilla' hankkeita, joilla puututaan täysin tai osittain samaan määritettyyn infrastruktuuripuutteeseen tai alueelliseen infrastruktuuritarpeeseen;
- 8) 'hankkeen toteuttajalla' yhtä seuraavista:
 - a) siirtoverkonhaltijaa, jakeluverkonhaltijaa tai muuta verkonhaltijaa tai sijoittajaa, joka kehittää unionin luettelossa olevaa hanketta;
 - b) tapauksessa, jossa on useampi kuin yksi tällainen siirtoverkonhaltija, jakeluverkonhaltija, muu verkonhaltija tai sijoittaja taikka niiden ryhmä, näiden välisessä sopimusjärjestelyssä nimettyä oikeussubjektia, jolla on oikeushenkilöllisyys sovellettavan kansallisen lainsäädännön nojalla ja jolla on valtuudet tehdä oikeudellisia sitoumuksia ja ottaa rahoitusvastuu sopimusjärjestelyn osapuolten puolesta;

▼ B

- 9) 'älykkäällä sähköverkolla' sellaista sähköverkkoa, myös sellaisilla saarilla, jotka eivät ole yhteenliitettyjä tai eivät ole riittävän liitettyjä Euroopan laajuisiin energiaverkkoihin, joka mahdollistaa kaikkien siihen liitettyjen käyttäjien, mukaan lukien tuottajat, kuluttajat ja tuottajakuluttajat, käyttötottumusten ja toimien kustannustehokkaan integroinnin ja aktiivisen valvonnan, jotta voidaan varmistaa taloudellisesti tehokas ja kestävä energiajärjestelmä, jossa hävikki on vähäistä, sekä korkeatasoinen uusiutuvien energialähteiden integrointi, toimitusvarmuus ja turvallisuus, ja jossa kantaverkonhaltija voi digitaalisesti seurata siihen liitettyjen käyttäjien toimia, sekä tieto- ja viestintätekniikkaa, jonka avulla voidaan viestiä tähän liittyvien kantaverkonhaltijoiden, tuottajien, energiavarastojen sekä kuluttajien tai tuottajakuluttajien kanssa siten, että sähköä voidaan siirtää ja jakaa kestävästi, kustannustehokkaasti ja varmasti;

- 10) 'älykkäällä kaasuverkolla' kaasuverkkoa, jossa innovatiivisia ja digitaalisia ratkaisuja hyödyntämällä integroidaan kustannustehokkaasti monenlaisia vähähiilisen ja erityisesti uusiutuvan kaasun lähteitä kuluttajien tarpeiden ja kaasun laatuvaatimusten mukaisesti, jotta voidaan pienentää verkossa siirtyvän kaasun kulutuksen hiilijalanjälkeä, mahdollistaa uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen osuuden kasvattaminen ja luoda yhteyksiä muihin energiankantajiin ja energia-aloihin, mukaan lukien tähän liittyvät fyysiset parannukset, jos ne ovat välttämättömiä laitteiden ja laitteistojen toimivuudelle vähähiilisten ja erityisesti uusiutuvien kaasujen integrointia varten;

- 11) 'asianomaisella viranomaisella' viranomaista, jolla on kansallisen lainsäädännön nojalla toimivalta myöntää erilaisia kiinteän omaisuuden, mukaan lukien energiainfrastruktuuri, kaavoitukseen, suunnitteluun ja rakentamiseen liittyviä lupia ja valtuutuksia;

- 12) 'kansallisella sääntelyviranomaisella' direktiivin 2009/73/EY 39 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimettyä kansallista sääntelyviranomaista tai direktiivin (EU) 2019/944 57 artiklan mukaisesti kansallisella tasolla nimettyä sääntelyviranomaista;

- 13) 'asianomaisella kansallisella sääntelyviranomaisella' kansallista sääntelyviranomaista jäsenvaltioissa, joissa hankkeet toteutetaan, ja jäsenvaltioissa, joihin hankkeella on merkittävä myönteinen vaikutus;

- 14) 'toilla' osien, järjestelmien ja palvelujen, mukaan lukien ohjelmistot, ostoa, toimittamista ja käyttöönottoa sekä hankkeeseen liittyvien kehittämis-, käyttötarkoituksen muuttamis-, rakennus- ja asennustöiden toteuttamista, laitteistojen vastaanottoa ja hankkeen käynnistämistä;

▼B

- 15) 'selvityksillä' hankkeen toteuttamisen valmisteleminen tarvittavia toimia, kuten valmistelevat tutkimukset, toteutettavuustutkimukset, arvioinnit, testit ja validointitutkimukset, mukaan lukien ohjelmistot, sekä muut tekniset tukitoimenpiteet, kuten ennakolta toteutettavat toimet, joita tarvitaan hankkeen määrittelyssä ja kehittämisessä ja hankkeen rahoitusta koskevien päätösten tekemisessä; näitä ovat esimerkiksi asianomaisten kohteiden tutkiminen ja rahoitusjärjestelyn valmistelu;
- 16) 'käyttöönnotolla' prosessia, jossa hanke saatetaan käyttökuntoon sen jälkeen, kun se on rakennettu;
- 17) 'vetykäyttöön tarkoitetuilla rakenteilla' infrastruktuureja, jotka ovat valmiina vastaanottamaan puhdasta vetyä ilman muita mukautustoimia, mukaan lukien putkistot tai varastot, jotka on vasta rakennettu tai joiden käyttötarkoitus on muutettu maakaasukäyttöön tarkoitetuista rakenteista, tai molemmat;
- 18) 'käyttötarkoituksen muuttamisella' olemassa olevan maakaasuinfrastruktuurin teknistä parantamista tai muuttamista, jotta voidaan varmistaa, että se varataan puhtaan vedyn käyttöä varten;
- 19) 'ilmastonmuutokseen sopeutumisella' prosessia, jossa varmistetaan energiainfrastruktuurin kyky sietää ilmastonmuutoksen mahdollisia haitallisia vaikutuksia tekemällä ilmastoon liittyvän haavoittuvuuden ja riskin arviointi, asiaankuuluvien sopeutumistoimenpiteiden toteuttaminen mukaan lukien.

*II LUKU****Yhteistä etua koskevat hankkeet ja keskinäistä etua koskevat hankkeet****3 artikla***Unionin luettelo yhteistä etua koskevista hankkeista ja keskinäistä etua koskevista hankkeista**

1. Perustetaan alueellisia ryhmiä, jäljempänä 'ryhmät', liitteessä III olevassa 1 jaksossa esitettyä menettelyä noudattaen. Kunkin ryhmän jäsenyys määritetään kunkin liitteessä I esitetyn ensisijaisen käytävän ja alueen ja niiden kattaman maantieteellisen alueen pohjalta. Ryhmissä päätöksentekovaltaa käyttävät jäsenvaltiot ja komissio, jäljempänä 'päättöksentekoelin', ja päätöksenteko tapahtuu yhteisymmärryksessä.

2. Kukin ryhmä hyväksyy oman työjärjestyksensä ottaen huomioon liitteen III säännökset.

3. Kunkin ryhmän päätöksentekoelin hyväksyy hankkeista alueellisen luettelon, joka laaditaan liitteessä III olevassa 2 jaksossa esitettyä menettelyä noudattaen sen mukaan, miten kukin hanke edistää liitteessä I esitettyjen energiainfrastruktuurien ensisijaisten käytävien ja alueiden toteuttamista ja miten hankkeet täyttävät 4 artiklassa säädetyt kriteerit.

Kun ryhmä laatii alueellisen luettelon,sa,

- a) kullekin yksittäiselle hanke-ehdotukselle on saatava niiden jäsenvaltioiden hyväksyntä, joiden alueeseen hanke liittyy; jos jäsenvaltio ei anna hyväksyntäänsä, sen on perusteltava tämä asianomaiselle ryhmälle;

▼B

b) sen on otettava huomioon komission neuvot, joiden tarkoituksena on varmistaa, että unionin luettelossa olevien hankkeiden kokonaismäärä on hallittavissa.

4. Siirretään komissiolle valta antaa tämän asetuksen 20 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla vahvistetaan unionin luettelo, jollei Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 172 artiklan toisesta kohdasta muuta johdu.

Komissio varmistaa valtaansa käyttäessään, että unionin luettelo vahvistetaan joka toinen vuosi ryhmien päätöksentekuelinten liitteessä III olevan 1 jakson 1 kohdan nojalla hyväksymien alueellisten luetteloiden perusteella tämän artiklan 3 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

Komissio antaa delegoidun säädöksen, jolla vahvistetaan ensimmäinen unionin luettelo, viimeistään 30 päivänä marraskuuta 2023.

Jos komission tämän kohdan nojalla antama delegoitu säädös ei voi tulla voimaan joko Euroopan parlamentin tai neuvoston 20 artiklan 6 kohdan nojalla ilmaiseman vastustuksen vuoksi, komissio kutsuu ryhmät välittömästi koolle uusien alueellisten luetteloiden laatimiseksi ottaen huomioon vastustuksen syyt. Komissio antaa mahdollisimman pian uuden delegoidun säädöksen, jolla vahvistetaan unionin luettelo.

5. Vahvistaessaan unionin luettelon yhdistämällä 3 kohdassa tarkoitettujen alueellisten luetteloiden komissio, ottaen asianmukaisesti huomioon ryhmien keskustelut,

a) varmistaa, että siihen sisällytetään ainoastaan 4 artiklassa tarkoitettuja kriteerejä täyttäviä hankkeita;

b) varmistaa alueiden välisen johdonmukaisuuden ottaen huomioon liitteessä III olevan 2 jakson 14 kohdassa tarkoitettua viraston lausunnon;

c) ottaa huomioon liitteessä III olevan 2 jakson 10 kohdassa tarkoitettuja jäsenvaltioiden lausunnot;

d) pyrkii varmistamaan, että unionin luettelossa olevien hankkeiden kokonaismäärä on hallittavissa.

6. Tämän asetuksen liitteessä II olevan 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvista yhteistä etua koskevista hankkeista tulee erottamaton osa asetuksen (EU) 2019/943 34 artiklan mukaisia alueellisia investointisuunnitelmia ja direktiivin (EU) 2019/944 51 artiklan mukaisia kansallisia kymmenvuotisia verkon kehittämissuunnitelmia ja tapauksen mukaan muita kansallisia infrastruktuurisuunnitelmia. Kyseiset yhteistä etua koskevat hankkeet on asetettava kussakin näistä suunnitelmista mahdollisimman ensisijaiseen asemaan. Tätä kohtaa ei sovelleta kilpaileviin hankkeisiin, hankkeisiin, jotka eivät ole saavuttaneet riittävää kypsyyttä liitteessä III olevan 2 jakson 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen hankekohtaisen kustannus-hyötyanalyysin esittämiseksi, tai keskinäistä etua koskeviin hankkeisiin.

▼B

7. Liitteessä II olevan 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvia yhteistä etua koskevia hankkeita, jotka ovat kilpailevia hankkeita tai hankkeita, jotka eivät ole saavuttaneet riittävää kypsyttää liitteessä III olevan 2 jakson 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetun hankekohtaisen kustannus-hyötyanalyysin esittämiseksi, voidaan sisällyttää tarkasteltavina olevina hankkeina asianomaisiin alueellisiin investointisuunnitelmiin, kansallisiin kymmenvuotisiin verkon kehittämissuunnitelmiin ja tapauksen mukaan muihin kansallisiin infrastruktuurisuunnitelmiin.

*4 artikla***Kriteerit ryhmien suorittamalle hankkeiden arvioinnille**

1. Yhteistä etua koskevan hankkeen on täytettävä seuraavat yleiset kriteerit:

- a) hanke on välttämätön vähintään yhden liitteessä I esitetyn energiainfrastruktuurien ensisijaisen käytävän tai alueen kannalta;
- b) hankkeen mahdolliset kokonaishyödyt, jotka on arvioitu 3 kohdassa säädettyjen asianomaisten erityisten kriteerien mukaisesti, ovat suuremmat kuin sen kustannukset, myös pidemmällä aikavälillä;
- c) hanke täyttää jommankumman seuraavista kriteereistä:
 - i) se koskee vähintään kahta jäsenvaltiota suoraan tai välillisesti, jonkin kolmannen maan kanssa toteutetun yhteenliitännän kautta, ylittämällä kahden tai useamman jäsenvaltion rajan;
 - ii) se sijaitsee yhden jäsenvaltion alueella, joko sisämaassa tai merellä, mukaan lukien saaret, ja sillä on liitteessä IV olevan 1 kohdan mukainen merkittävä rajatylittävä vaikutus.

2. Keskinäistä etua koskevan hankkeen on täytettävä seuraavat yleiset kriteerit:

- a) hanke edistää merkittävästi 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tavoitteita ja kolmannen maan tavoitteita, erityisesti siten, ettei se estä kolmatta maata luopumasta asteittain fossiilisten polttoaineiden tuotantorakenteista sen kotimaisessa kulutuksessa, sekä kestävyyttä, esimerkiksi edistämällä uusiutuvan energian integrointia verkkoon ja uusiutuvista lähteistä tuotetun energian siirtoa ja jakelua suuriin kulutuskeskuksiin ja varastointipaikkoihin;
- b) hankkeen mahdolliset unionin tason kokonaishyödyt, jotka on arvioitu 3 kohdassa säädettyjen asianomaisten erityisten kriteerien mukaisesti, ovat suuremmat kuin sen kustannukset unionissa, myös pidemmällä aikavälillä;
- c) hanke sijaitsee vähintään yhden jäsenvaltion ja vähintään yhden kolmannen maan alueella, ja sillä on liitteessä IV olevan 2 kohdan mukainen merkittävä rajatylittävä vaikutus;

▼B

- d) siltä osin kuin hanke sijaitsee jäsenvaltion alueella, hanke on direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 mukainen, kun se kuuluu tämän asetuksen liitteessä II olevissa 1 ja 3 kohdassa esitettyihin infrastruktuuriluokkiin;
- e) osoitetaan, että asianomaisen yhden tai useamman kolmannen maan toimintakehyksessä on toteutettu pitkälle menevä lähentyminen ja siihen sisältyy oikeudellisia täytäntöönpanomekanismeja unionin toimintapoliittisten tavoitteiden tukemiseksi, jotta voidaan erityisesti varmistaa
- i) toimivat energian sisämarkkinat;
 - ii) toimitusvarmuus muun muassa monipuolisten lähteiden, yhteistyön ja yhteisvastuun perusteella;
 - iii) energiajärjestelmä, mukaan lukien tuotanto, siirto ja jakelu, jossa edetään kohti ilmastoneutraaliuden tavoitetta, Pariisin sopimuksen ja vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen mukaisesti, erityisesti hiilivuotoa välttämällä;
- f) asianomainen yksi tai useampi kolmas maa tukee hankkeen 7 artiklan mukaista ensisijaista asemaa ja sitoutuu noudattamaan samankaltaista aikataulua nopeutetussa toteutuksessa ja muissa toimintapoliittisissa ja sääntelyyn liittyvissä tukitoimenpiteissä kuin se, jota sovelletaan yhteistä etua koskeviin hankkeisiin unionissa.

Kun on kyse liitteessä II olevan 5 kohdan c alakohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvista hiilidioksidin varastointia koskevista hankkeista, hankkeen on oltava välttämätön hiilidioksidin rajoittavan kuljetuksen ja varastoinnin kannalta ja kolmannella maalla, jossa hanke sijaitsee, ja sillä on oltava asianmukainen oikeudellinen kehys, joka perustuu toimiviksi osoitettuun täytäntöönpanomekanismeihin, joilla varmistetaan, että hankkeeseen sovelletaan mahdollisten hiilivuotojen estämiseksi sekä ilmastoon, ihmisten terveyden ja ekosysteemien suhteen hiilidioksidin pysyvän varastoinnin turvallisuuden ja tehokkuuden edistämiseksi vaatimuksia ja takeita, jotka ovat vähintään saman tasoiset kuin unionin lainsäädännössä säädetyt vaatimukset ja takeet.

3. Eri energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluviin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin sovelletaan seuraavia erityisiä kriteerejä:

- a) kun on kyse liitteessä II olevan 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvista sähkön siirto-, jakelu- ja varastointihankkeista, hanke edistää merkittävästi kestävyyttä edistämällä uusiutuvan energian integrointia verkkoon, uusiutuvista lähteistä tuotetun energian siirtoa tai jakelua suuriin kulutuskeskuksiin ja varastointipaikkoihin ja soveltuvin osin energian hyödyntämättä jättämisen vähentämistä sekä edistää vähintään yhtä seuraavista erityisistä kriteereistä:

▼B

- i) markkinoiden yhdentyminen, esimerkiksi edistämällä vähintään yhden jäsenvaltion energiaeristyneisyyden poistamista ja energiainfrastruktuurien pullonkaulojen vähentämistä sekä kilpailua, yhteentoimivuutta ja järjestelmän joustavuutta;
 - ii) toimitusvarmuus, esimerkiksi edistämällä yhteentoimivuutta, järjestelmän joustavuutta, kyberturvallisuutta, asianmukaisia yhteenliittäntöjä ja järjestelmän varmaa ja luotettavaa toimintaa;
- b) kun on kyse liitteessä II olevan 1 kohdan e alakohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvista älykkäitä sähköverkoja koskevista hankkeista, hanke edistää merkittävästi kestävyyttä edistämällä uusiutuvan energian integrointia verkkoon sekä edistää vähintään kahta seuraavista erityisistä kriteereistä:
- i) toimitusvarmuus, esimerkiksi edistämällä sähkön siirron ja jakelun tehokkuutta ja yhteentoimivuutta verkon päivittäisessä toiminnassa, siirtorajoitusten välttämistä sekä verkonkäyttäjien integrointia ja osallistamista;
 - ii) markkinoiden yhdentyminen, esimerkiksi edistämällä järjestelmän tehokasta toimintaa ja rajayhdysjohtojen käyttöä;
 - iii) verkon varmuus, joustavuus ja toimitusten laatu, esimerkiksi edistämällä tasehallintaa koskevien innovaatioiden laajempaa käyttöönottoa, joustomarkkinoita, kyberturvallisuutta, seurantaa, verkonohjausta ja virheenkorjausta;
 - iv) alojen älykäs integrointi, joko energiajärjestelmässä yhdistämällä eri energiankantajia ja energia-aloja tai laajemmin edistämällä synergioita ja koordinoitua energia-, liikenne- ja televiestintäalojen välillä;
- c) kun on kyse liitteessä II olevassa 5 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvista hiilidioksidin kuljetus- ja varastointihankkeista, hanke edistää merkittävästi kestävyyttä vähentämällä hiilidioksidipäästöjä verkkoon liitetyissä teollisuuslaitoksissa sekä edistää kaikkia seuraavista erityisistä kriteereistä:
- i) hiilidioksidipäästöjen välttäminen sekä toimitusvarmuuden ylläpitäminen;
 - ii) hiilidioksidin kuljetuksen ja varastoinnin häiriönsietokyvyn ja varmuuden lisääminen;
 - iii) resurssien tehokas käyttö mahdollistamalla useiden hiilidioksidilähteiden ja varastointipaikkojen liittäminen yhteisen infrastruktuurin kautta ja minimoimalla ympäristöön kohdistuva rasite ja ympäristöriskit;

▼B

- d) kun on kyse liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvista vetyhankkeista, hanke edistää merkittävästi kestävyyttä, esimerkiksi vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä, tehostamalla uusiutuvan tai vähähiilisen vedyn käyttöönottoa, painottaen uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa vetyä erityisesti loppukäyttökohteissa, kuten aloilla, joilla päästöjä on vaikea vähentää ja joilla energiatehokkaammat ratkaisut eivät ole toteutettavissa, ja tukemalla vaihtelevaa uusiutuvan energian tuotantoa tarjoamalla jousto- tai varastointiratkaisuja tai molempia, sekä edistää merkittävästi vähintään yhtä seuraavista erityisistä kriteereistä:
- i) markkinoiden yhdentyminen, esimerkiksi liittämällä jäsenvaltioiden olemassa tai kehitteillä olevia vetyverkkoja tai muuten edistämällä vedyn siirtoa ja varastointia koskevan unionin laajuisen verkon syntymistä ja varmistamalla yhteenliitettyjen järjestelmien yhteentoimivuus;
 - ii) toimitusvarmuus ja joustavuus, esimerkiksi edistämällä asianmukaisia yhteenliittäntöjä ja helpottamalla järjestelmän varmaa ja luotettavaa toimintaa;
 - iii) kilpailu, esimerkiksi sallimalla pääsy useisiin toimituslähteisiin ja useille verkkokäyttäjille läpinäkyvin ja syrjimättömin perustein;
- e) kun on kyse liitteessä II olevassa 4 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvista elektrolyysilaitteista, hanke edistää merkittävästi kaikkia seuraavista erityisistä kriteereistä:
- i) kestävyys, esimerkiksi vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä ja tehostamalla uusiutuvan tai vähähiilisen, erityisesti uusiutuvista lähteistä peräisin olevan, vedyn sekä kyseisistä lähteistä saatavien synteettisten polttoaineiden käyttöönottoa;
 - ii) toimitusvarmuus, esimerkiksi edistämällä järjestelmän varmaa, tehokasta ja luotettavaa toimintaa tai tarjoamalla varastointi- tai joustoratkaisuja tai molempia, kuten kulutusjousto- ja tasehallintapalveluja;
 - iii) joustopalvelujen, kuten kulutusjouston tai varastoinnin, mahdollistaminen siten, että helpotetaan energia-alojen älykästä integrointia luomalla yhteyksiä muihin energiankantajiin ja energia-aloihin;
- f) kun on kyse liitteessä II olevassa 2 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvista älykkäitä kaasuverkkoja koskevista hankkeista, hanke edistää merkittävästi kestävyyttä varmistamalla monenlaisten vähähiilisten ja erityisesti uusiutuvien, myös paikallisesti hankittujen, kaasujen, kuten biometaanin tai uusiutuvan vedyn, integroinnin kaasun siirto-, jakelu- tai varastointijärjestelmiin, jotta voidaan vähentää kasvihuonekaasupäästöjä, sekä edistää vähintään yhtä seuraavista erityisistä kriteereistä:

▼B

- i) verkon varmuus ja toimitusten laatu parantamalla kaasun siirto-, jakelu- tai varastointijärjestelmien tehokkuutta ja yhteentoimivuutta verkon päivittäisessä toiminnassa muun muassa puuttamalla eri laatuisten kaasujen syöttämisestä johtuviin haasteisiin;
- ii) markkinoiden toiminta ja asiakaspalvelut;
- iii) energia-alojen älykkään integroinnin helpottaminen luomalla yhteyksiä muihin energiankantajiin ja energia-aloihin ja mahdollistamalla kulutusjousto.

4. Liitteessä II esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvissa hankkeissa arvioidaan tämän artiklan 3 kohdassa esitettyjen kriteerien täyttymistä liitteessä IV olevissa 3–8 kohdassa säädettyjen indikaattorien mukaisesti.

5. Jotta voidaan helpottaa kaikkien niiden hankkeiden arviointia, joita voitaisiin pitää yhteistä etua koskevinä hankkeina ja jotka voitaisiin sisällyttää alueelliseen luetteloon, kukin ryhmä arvioi läpinäkyvästi ja objektiivisesti, miten kukin hanke vaikuttaa saman energia-infrastruktuurien ensisijaisen käytävän tai alueen toteuttamiseen. Kukin ryhmä määrittää arviointimenetelmänsä sen perusteella, mikä on hankkeen kokonaisvaikutus 3 kohdassa tarkoitettuihin kriteereihin. Hankkeet asetetaan arvioinnissa paremmuusjärjestykseen ryhmän sisäistä käyttöä varten. Alueelliseen luetteloon tai unionin luetteloon ei saa sisältyä minkäänlaista paremmuusjärjestystä, eikä paremmuusjärjestystä saa käyttää myöhempiin tarkoituksiin lukuun ottamatta liitteessä III olevan 2 jakson 16 kohdassa kuvattuja tarkoituksia.

Jotta arvioinnissa voidaan varmistaa ryhmien kesken johdonmukainen toimintatapa, kukin ryhmä tarkastelee hankkeita arvioidessaan asianmukaisesti seuraavia seikkoja:

- a) kunkin ehdotetun hankkeen kiireellisyys ja sen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamisen sekä markkinoiden yhdentymisen, kilpailun, kestävyyyden ja toimitusvarmuuden kannalta;
- b) kunkin ehdotetun hankkeen täydentävyys muiden ehdotettujen hankkeiden, myös kilpailevien tai mahdollisesti kilpailevien hankkeiden, kanssa;
- c) mahdolliset synergiat Euroopan laajuisten liikenne- ja televiestintäverkkojen yhteydessä määritettyjen ensisijaisten käytävien ja alueiden kanssa;
- d) niissä ehdotetuissa hankkeissa, jotka ovat arvioinnin ajankohtana unionin luettelossa olevia hankkeita, niiden toteuttamisen edistyminen sekä se, missä määrin niissä on noudatettu raportointi- ja avoimuusvelvoitteita.

▼B

Kun on kyse liitteessä II olevissa 1 kohdan e alakohdassa ja 2 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvista älykkäitä sähköverkkoja ja älykkäitä kaasuverkkoja koskevista hankkeista, paremmuusjärjestykseen on asetettava ne hankkeet, jotka vaikuttavat kahteen samaan jäsenvaltioon, ja on otettava asianmukaisesti huomioon myös niiden käyttäjien määrä, joihin hanke vaikuttaa, vuotuinen energiankulutus sekä sellaisista energiavaroista peräisin olevan tuotannon osuus näiden käyttäjien kattamalla alueella, joita ei voida säätää kysynnän mukaan.

*5 artikla***Unionin luettelossa olevien hankkeiden toteuttaminen ja seuranta**

1. Hankkeen toteuttajien on laadittava unionin luettelossa oleville hankkeille toteuttamissuunnitelma, johon sisältyy aikataulu kullekin seuraavista:

- a) toteutettavuus- ja suunnittelututkimukset, joissa otetaan huomioon myös ilmastonmuutokseen sopeutuminen sekä ympäristölainsäädännön ja ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen noudattaminen;
- b) kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun asianomaisen viranomaisen hyväksyntä;
- c) rakentaminen ja käyttöönotto;
- d) 10 artiklan 6 kohdan b alakohdassa tarkoitettu lupaprosessi.

2. Siirtoverkonhaltijoiden, jakeluverkonhaltijoiden ja muiden verkonhaltijoiden on tehtävä keskenään yhteistyötä helpottaakseen unionin luettelossa olevien hankkeiden kehittämistä alueellaan.

3. Viraston ja asianomaisten ryhmien on seurattava edistymistä unionin luettelossa olevien hankkeiden toteuttamisessa ja tarvittaessa annettava suosituksia helpottaakseen niiden toteuttamista. Ryhmät voivat pyytää lisätietoja 4, 5 ja 6 kohdan mukaisesti, kutsua koolle kokouksia asianomaisten osapuolten kanssa ja pyytää komissiota varmentamaan annetut tiedot paikan päällä.

4. Hankkeen toteuttajien on viimeistään kunkin sitä vuotta seuraavan vuoden joulukuun 31 päivänä, jona hanke on sisällytetty unionin luetteloon, toimitettava 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle vuosikertomus kustakin liitteessä II esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvasta hankkeesta.

Kertomuksessa on oltava yksityiskohtaiset tiedot seuraavista:

- a) edistyminen hankkeen kehittämisessä, rakentamisessa ja käyttöönotossa, erityisesti kun on kyse lupaprosessista ja kuulemismenettelystä sekä ympäristölainsäädännön ja sen periaatteen noudattamisesta, että hanke ei aiheuta merkittävää haittaa ympäristölle, sekä toteutettavissa ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevilla toimenpiteillä;
- b) tapauksen mukaan viivästykset toteuttamissuunnitelmaan verrattuna, tällaisten viivästysten syyt ja muut ilmenneet vaikeudet;

▼B

- c) tapauksen mukaan tarkistettu suunnitelma viivästysten ratkaisemiseksi.

5. Jäljempänä 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten on viimeistään kunkin sitä vuotta seuraavan vuoden helmikuun 28 päivänä, jona hankkeen toteuttajan on toimitettava tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettu kertomus, toimitettava virastolle ja asianomaiselle ryhmälle tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettu kertomus täydennettynä tiedoilla, jotka koskevat edistymistä ja tapauksen mukaan viivästyksiä niiden alueella sijaitsevien unionin luettelossa olevien hankkeiden toteuttamisessa lupaprosessien osalta sekä tällaisten viivästysten syitä. Toimivaltaisten viranomaisten kertomukseen lisäämät tiedot on merkittävä selvästi ja esitettävä niin, ettei hankkeiden toteuttajien laatimaa tekstiä muuteta.

6. Virasto toimittaa viimeistään kunkin sellaisen vuoden huhtikuun 30 päivänä, jona uusi unionin luettelo olisi hyväksyttävä, ryhmille kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan kuuluvista unionin luettelossa olevista hankkeista yhteenvetokertomuksen, jossa arvioidaan saavutettua edistymistä ja hankkeiden kustannuksiin odotettavissa olevia muutoksia, ja antaa tapauksen mukaan suosituksia viivästysten ja ilmenneiden vaikeuksien ratkaisemiseksi. Yhteenvetokertomuksessa on asetuksen (EU) 2019/942 11 artiklan b alakohdan mukaisesti arvioitava myös unionin laajuisten verkon kehittämissuunnitelmien johdonmukaista täytäntöönpanoa suhteessa liitteessä I esitettyihin energiainfrastruktuurien ensisijaisiin käytäviin ja alueisiin.

Virasto voi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa pyytää lisätietoja, jotka ovat tarpeen sen tässä kohdassa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

7. Jos unionin luettelossa olevan hankkeen käyttöönotto viivästyy toteuttamissuunnitelmaan verrattuna sellaisista muista kuin pakottavista syistä, joihin hankkeen toteuttaja ei voi vaikuttaa, sovelletaan seuraavia toimenpiteitä:

- a) siltä osin kuin direktiivin 2009/73/EY 22 artiklan 7 kohdan a, b tai c alakohdassa ja direktiivin (EU) 2019/944 51 artiklan 7 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että investointi toteutetaan;
- b) jos a alakohdan mukaisia kansallisten sääntelyviranomaisten toimenpiteitä ei sovelleta, hankkeen toteuttajan on 24 kuukauden kuluessa toteuttamissuunnitelman mukaisesta käyttöönottopäivästä valittava kolmas osapuoli rahoittamaan tai rakentamaan hanke kokonaan tai osittain;
- c) jos kolmatta osapuolta ei valita b alakohdan mukaisesti, jäsenvaltio tai, kun jäsenvaltio on niin säättänyt, kansallinen sääntelyviranomaisen voi kahden kuukauden kuluessa b alakohdassa tarkoitetun määräjän päättymisestä nimetä kolmannen osapuolen rahoittamaan tai rakentamaan hankkeen, ja hankkeen toteuttajan on hyväksyttävä tämä;

▼B

d) jos viivästys toteuttamissuunnitelman mukaiseen käyttöönottopäivään verrattuna on yli 26 kuukautta, komissio voi asianomaisten jäsenvaltioiden suostumuksella ja näiden toimiessa kaikilta osin yhteistyössä julkaista kaikille sellaisille kolmansille osapuolille, joista voi tulla hankkeen toteuttaja, avoimen ehdotuspyynnön hankkeen rakentamiseksi sovitun aikataulun mukaisesti;

e) jos sovelletaan c tai d alakohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä, verkonhaltijan, jonka alueella investointi sijaitsee, on annettava toteutaville verkonhaltijoille tai sijoittajille tai kolmannelle osapuolelle kaikki investoinnin toteuttamiseksi tarvittavat tiedot, liitettävä uudet rakenteet siirtoverkkoon tai tapauksen mukaan jakeluverkkoon ja pyrittävä yleensäkin parhaansa mukaan helpottamaan investoinnin toteuttamista sekä unionin luettelossa olevan hankkeen varmaa, luotettavaa ja tehokasta toimintaa ja ylläpitoa.

8. Unionin luettelossa oleva hanke voidaan poistaa unionin luettelosta 3 artiklan 4 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen, jos sen sisällyttäminen kyseiseen luetteloon perustui väärin tietoihin, joilla oli ratkaiseva vaikutus kyseiseen sisällyttämiseen, tai jos hanke ei ole unionin lainsäädännön mukainen.

9. Hankkeet, jotka eivät enää ole unionin luettelossa, menettävät kaikki tässä asetuksessa säädettyyn yhteistä etua koskevan hankkeen tai keskinäistä etua koskevan hankkeen asemaan liittyvät oikeudet ja velvoitteet.

Hanke, joka ei enää ole unionin luettelossa mutta jota koskevat hakemusasiakirjat toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt tarkastelua varten, säilyttää kuitenkin III luvussa säädetyt oikeudet ja velvoitteet, paitsi jos hanke on poistettu unionin luettelosta tämän artiklan 8 kohdassa säädetystä syistä.

10. Tämä artikla ei vaikuta sellaiseen unionin luettelossa olevalle hankkeelle myönnettyyn unionin rahoitustukeen, joka on myönnetty ennen hankkeen poistamista unionin luettelosta.

6 artikla

Eurooppalaiset koordinaattorit

1. Kun yhteistä etua koskevan hankkeen toteuttamisessa ilmenee merkittäviä vaikeuksia, komissio voi asianomaisten jäsenvaltioiden suostumuksella nimetä eurooppalaisen koordinaattorin enintään yhden vuoden kaudeksi, joka voidaan uusia kahdesti.

2. Eurooppalainen koordinaattori

a) edistää hankkeita, joita varten hänet on nimetty eurooppalaiseksi koordinaattoriksi, sekä rajatylittävää vuoropuhelua hankkeen toteuttajien ja kaikkien asianomaisten sidosryhmien välillä;

▼B

- b) avustaa tarpeen mukaan kaikkia osapuolia asianomaisten sidosryhmien kuulemisessa, tapauksen mukaan vaihtoehtoista reititystä koskeissa keskusteluissa ja tarvittavien lupien saamisessa hankkeille;
- c) antaa tapauksen mukaan hankkeen toteuttajille neuvoja hankkeen rahoituksesta;
- d) varmistaa, että asianomaiset jäsenvaltiot antavat asianmukaista tukea ja strategista ohjausta hankkeiden valmistelua ja toteuttamista varten;
- e) antaa komissiolle vuosittain ja tapauksen mukaan toimeksiantonsa päättyessä kertomuksen hankkeiden edistymisestä sekä kaikista vaikeuksista ja esteistä, jotka todennäköisesti viivästyttävät merkittävästi hankkeiden käyttöönottopäivää.

Komissio toimittaa e alakohdassa tarkoitetun eurooppalaisen koordinaattorin kertomuksen Euroopan parlamentille ja asianomaisille ryhmille.

3. Eurooppalainen koordinaattori valitaan avoimen, syrjimättömän ja läpinäkyvän menettelyn jälkeen sen mukaan, miten paljon kokemusta ehdokkaalla on hänelle kyseessä olevissa hankkeissa annettavista erityistehtävistä.

4. Eurooppalaisen koordinaattorin nimeämispäätöksessä esitetään tehtävämääritys, johon sisältyvät toimeksiannon kesto, erityistehtävät ja niihin liittyvät määräajat, sekä noudatettavat menetelmät. Koordinointitoimien on oltava oikeassa suhteessa hankkeiden monimutkaisuuteen ja arvioituihin kustannuksiin.

5. Asianomaisten jäsenvaltioiden on toimittava täysin yhteistyössä eurooppalaisen koordinaattorin kanssa hänen toteuttaessaan 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä.

*III LUKU**Lupien myöntäminen ja yleisön osallistuminen**7 artikla***Unionin luettelossa olevien hankkeiden ensisijainen asema**

1. Unionin luettelon hyväksymisellä vahvistetaan lupaprosessissa annettavia päätöksiä varten unionin luettelossa olevien hankkeiden olevan välttämättömiä energiapolitiikan ja ilmaston kannalta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta hankkeen täsmällistä sijaintia, reititystä tai teknologiaa.

Tätä kohtaa ei sovelleta kilpaileviin hankkeisiin tai hankkeisiin, jotka eivät ole saavuttaneet riittävää kypsyttä liitteessä III olevan 2 jakson 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetun hankekohtaisen kustannus-hyötyanalyysin esittämiseksi.

2. Unionin luettelossa oleviin hankkeisiin liittyvien hakemusasiakirjojen tehokkaan hallinnollisen käsittelyn varmistamiseksi hankkeen toteuttajien ja kaikkien asianomaisten viranomaisten on varmistettava, että nämä asiakirjat käsitellään mahdollisimman nopeasti unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

▼B

3. Unionin luettelossa olevat hankkeet on asetettava korkeimpaan mahdolliseen asemaan kansallisessa tärkeysjärjestyksessä, jos tällainen asema on olemassa kansallisessa lainsäädännössä, ja niitä on käsiteltävä asianmukaisesti lupaprosesseissa ja, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, alueidenkäytön suunnittelussa, mukaan lukien ympäristöarviointeihin liittyvät prosessit, siten kuin tällaisesta käsittelystä säädetään vastaavan tyyppisiin energiainfrastruktuureihin sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä, sanotun kuitenkin rajoittamatta unionin oikeudessa säädettyjä velvoitteita.

4. Kaikki unionin luettelossa oleviin hankkeisiin liittyvät riitojenratkaisumenettelyt, oikeustoimet, muutoksenhaut ja oikeussuojakeinot kansallisissa tuomioistuimissa tai paneeleissa, mukaan lukien sovittelut tai välimiesmenettelyt, jos tällaisia on olemassa kansallisessa lainsäädännössä, on katsottava kiireellisiksi, jos ja siinä määrin kuin tällaisista kiireellisistä menettelyistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä.

5. Jäsenvaltioiden on arvioitava, ottaen asianmukaisesti huomioon komission unionin luettelossa olevien hankkeiden ympäristöarviointimenettelyjen yksinkertaistamisesta antaman voimassa olevan ohjeistuksen, mitkä lainsäädäntötoimenpiteet ja muut toimenpiteet ovat tarpeen ympäristöarviointimenettelyjen yksinkertaistamiseksi ja niiden yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi, ja niiden on ilmoitettava komissiolle kyseisen arvioinnin tulos.

6. Jäsenvaltioiden on viimeistään 24 päivänä maaliskuuta 2023 toteutettava 5 kohdan mukaisesti määrittämänsä muut kuin lainsäädäntötoimenpiteet.

7. Jäsenvaltioiden on viimeistään 24 päivänä kesäkuuta 2023 toteutettava 5 kohdan mukaisesti määrittämänsä lainsäädäntötoimenpiteet. Kyseiset lainsäädäntötoimenpiteet eivät rajoita unionin lainsäädännössä säädettyjen velvoitteiden soveltamista.

8. Direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan ja direktiivin 2000/60/EY 4 artiklan 7 kohdan mukaisten ympäristövaikutusten osalta unionin luettelossa olevien hankkeiden on katsottava olevan yleisen edun mukaisia energiapolitiikan kannalta ja niiden voidaan katsoa olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia edellyttäen, että kaikki kyseisissä direktiiveissä säädetyt edellytykset täyttyvät.

Jos direktiivin 92/43/ETY mukaisesti vaaditaan komission lausunto, komissio ja tämän asetuksen 9 artiklassa tarkoitettu kansallinen toimivaltainen viranomainen varmistavat, että hankkeeseen liittyvää erittäin tärkeää yleistä etua koskeva päätös tehdään tämän asetuksen 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyissä määräajoissa.

Tätä kohtaa ei sovelleta kilpaileviin hankkeisiin tai hankkeisiin, jotka eivät ole saavuttaneet riittävää kypsyttää liitteessä III olevan 2 jakson 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetun hankekohtaisen kustannus-hyötyanalyysin esittämiseksi.

8 artikla

Lupaprosessin järjestäminen

1. Kunkin jäsenvaltion on viimeistään 23 päivänä kesäkuuta 2022 saatettava tarvittaessa ajan tasalle sellaisen kansallisen toimivaltaisen viranomaisen nimeäminen, joka on vastuussa unionin luettelossa olevien hankkeiden lupaprosessin helpottamisesta ja koordinoinnista.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun kansallisen toimivaltaisen viranomaisen vastuut tai siihen liittyvät tehtävät voidaan siirtää toiselle viranomaiselle tai ne voi hoitaa kyseinen toinen viranomainen tietyn unionin luettelossa olevan hankkeen tai tietyn unionin luettelossa olevien hankkeiden luokan osalta edellyttäen, että

- a) kansallinen toimivaltainen viranomainen ilmoittaa siirrosta komissiolle ja joko kansallinen toimivaltainen viranomainen tai hankkeen toteuttaja julkaisee tätä koskevat tiedot 9 artiklan 7 kohdassa tarkoitettulla verkkosivustolla;
- b) vain yksi viranomainen on vastuussa tietystä unionin luettelossa olevasta hankkeesta ja toimii hankkeen toteuttajan ainoana yhteyspisteenä prosessissa, jossa annetaan kattava päätös tietystä unionin luettelossa olevasta hankkeesta, sekä koordinoi kaikkien asiaankuuluvien asiakirjojen ja tietojen toimittamista.

Kansallinen toimivaltainen viranomainen voi säilyttää itsellään vastuun määräaikojen vahvistamisesta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjen määräaikojen soveltamista.

3. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on helpotettava kattavan päätöksen antamista, sanotun kuitenkin rajoittamatta asiaa koskevien unionin ja kansainvälisen oikeuden ja, siltä osin kuin se ei ole niiden kanssa ristiriidassa, kansallisen lainsäädännön vaatimusten soveltamista. Kattava päätös on annettava 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyissä määräaajoissa ja noudattaen jotakin seuraavista järjestelmistä:

- a) Integroitu järjestelmä:

Kansallinen toimivaltainen viranomainen antaa kattavan päätöksen, ja se on ainoa lakisääteisestä lupamenettelystä seuraava oikeudellisesti sitova päätös. Jos hankkeeseen liittyy muita viranomaisia, ne voivat kansallisen lainsäädännön mukaisesti antaa menettelyn yhteydessä lausuntonsa, joka kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon.

- b) Koordinoitu järjestelmä:

Kattava päätös sisältää useita eri asianomaisten viranomaisten antamia yksittäisiä oikeudellisesti sitovia päätöksiä, joiden antamista kansallinen toimivaltainen viranomainen koordinoi. Kansallinen toimivaltainen viranomainen voi perustaa työryhmän, jossa ovat edustettuina kaikki asianomaiset viranomaiset, laatiakseen lupaprosessille yksityiskohtaisen aikataulun 10 artiklan 6 kohdan b alakohdan mukaisesti sekä seuratakseen ja koordinoidakseen sen täytäntöönpanoa. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on muita asianomaisia viranomaisia kuultuaan, soveltuvien osin kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja rajoittamatta 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjen määräaikojen soveltamista, vahvistettava tapauskohtaisesti kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa yksittäiset päätökset on annettava. Kansallinen toimivaltainen viranomainen voi tehdä yksittäisen päätöksen

▼B

toisen asianomaisen kansallisen viranomaisen puolesta, jos mainittu viranomainen ei anna päätöstään määräajassa eikä viivästystä voida asianmukaisesti perustella; jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään ja siinä määrin kuin tämä on unionin oikeuden mukaista, kansallinen toimivaltainen viranomainen voi myös katsoa, että toinen asianomainen kansallinen viranomainen on joko hyväksynyt tai hylännyt hankkeen, jos mainittu viranomainen ei anna päätöstään määräajassa. Jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, kansallinen toimivaltainen viranomainen voi jättää ottamatta huomioon toisen asianomaisen kansallisen viranomaisen yksittäisen päätöksen, jos se katsoo, ettei kyseinen kansallinen viranomainen ole esittänyt riittävää näyttöä päätöksen perusteluiksi; kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on tällöin varmistettava, että asiaa koskevia unionin ja kansainvälisen oikeuden vaatimuksia noudatetaan, ja perusteltava päätöksensä asianmukaisesti.

c) Yhteistyöhön perustuva järjestelmä:

Kansallinen toimivaltainen viranomainen koordinoi kattavan päätöksen antamista. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on muita asianomaisia viranomaisia kuultuaan, soveltuvin osin kansallisen lainsäädännön mukaisesti sekä rajoittamatta 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjen määräaikojen soveltamista, vahvistettava tapauskohtaisesti kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa yksittäiset päätökset on annettava. Sen on seurattava, että asianomaiset viranomaiset noudattavat määräaikoja.

Jäsenvaltioiden on pantava järjestelmät täytäntöön tavalla, joka kansallisen lainsäädännön mukaisesti edistää kattavan päätöksen antamista mahdollisimman tehokkaasti ja viiveettä.

Asianomaisten viranomaisten toimivalta voi joko sisältyä 1 kohdan mukaisesti nimetyn kansallisen toimivaltaisen viranomaisen toimivaltaan, tai asianomaiset viranomaiset voivat tietyssä määrin säilyttää riippumattoman toimivaltansa sen mukaan, minkä lupajärjestelmän jäsenvaltio on tämän kohdan mukaisesti valinnut helpottaakseen kattavan päätöksen antamista, ja tehdä sen mukaisesti yhteistyötä kansallisen toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

Jos jokin asianomainen viranomainen ei usko voivansa antaa yksittäistä päätöstä asetetussa määräajassa, kyseisen viranomaisen on ilmoitettava asiasta välittömästi kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle ja perusteltava viivästys asianmukaisesti. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on tämän jälkeen asetettava uusi määräaika, jonka kuluessa kyseinen yksittäinen päätös on annettava, noudattaen 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjä yleisiä määräaikoja.

Jäsenvaltioiden on valittava jokin ensimmäisen alakohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitetuista kolmesta järjestelmästä helpottaakseen ja koordinoidakseen menettelyjään ja otettava käyttöön järjestelmä, joka on niille niiden suunnittelu- ja lupaprosessien kansalliset erityispiirteet huomioon ottaen kaikkein toimivin. Jos jäsenvaltio valitsee yhteistyöhön perustuvan järjestelmän, sen on ilmoitettava komissiolle päätöksensä perustelut.

4. Jäsenvaltiot voivat soveltaa 3 kohdassa säädettyjä järjestelmiä maalla ja merellä toteutettaviin unionin luettelossa oleviin hankkeisiin.

▼B

5. Kun unionin luettelossa oleva hanke edellyttää päätösten tekemistä kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa, asianomaisten kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava kaikki tarvittavat toimet varmistaakseen tehokkaan ja toimivan keskinäisen yhteistyön ja viestinnän, mukaan lukien 10 artiklan 6 kohdassa tarkoitetut toimet. Jäsenvaltioiden on pyrittävä toteuttamaan yhteisiä menettelyjä, etenkin ympäristövaikutusten arvioinnissa.

6. Niiden asianomaisten jäsenvaltioiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten, jotka osallistuvat hankkeeseen, joka kuuluu johonkin 5 liitteessä I olevassa 2 jaksossa esitetyistä ensisijaisista offshore-verkkokäytävistä, on yhdessä nimettävä keskuudestaan hankkeen toteuttajille kutakin hanketta varten yhteinen yhteyspiste, joka on vastuussa hankkeiden lupien myöntämistä koskevan tietojenvaihdon helpottamisesta kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välillä, jotta voidaan helpottaa hankkeen lupaprosessia ja hanketta koskevien päätösten antamista asianomaisissa kansallisissa toimivaltaisissa viranomaisissa. Yhteiset yhteyspisteet voivat toimia tietovarastona, johon kootaan kaikki hankkeisiin liittyvät olemassa olevat asiakirjat.

*9 artikla***Avoimuus ja yleisön osallistuminen**

1. Jäsenvaltion tai kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on viimeistään 24 päivänä lokakuuta 2023, soveltuvin osin yhteistyössä muiden asianomaisten viranomaisten kanssa, julkaistava unionin luettelossa oleviin hankkeisiin sovellettavaa lupaprosessia käsittelevä päivitetty menettelykäsikirja, joka sisältää vähintään liitteessä VI olevassa 1 kohdassa esitetyt tiedot. Käsikirja ei ole oikeudellisesti sitova, mutta siinä on viitattava asiaa koskeviin säännöksiin tai siinä on oltava lainauksia niistä. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on tapauksen mukaan tehtävä yhteistyötä ja haettava synergioita naapurimaiden viranomaisten kanssa hyvien käytäntöjen vaihtamiseksi ja lupaprosessin helpottamiseksi, erityisesti menettelykäsikirjan laatimista varten.

2. Kaikkien lupaprosessiin osallistuvien osapuolten on noudatettava liitteessä VI olevassa 3 kohdassa esitettyjä yleisön osallistumista koskevia periaatteita, sanotun kuitenkaan rajoittamatta ympäristölainsäädännön sekä mahdollisten Århusin yleissopimuksen, Espoon yleissopimuksen ja asiaa koskevan unionin oikeuden mukaisten vaatimusten soveltamista.

3. Hankkeen toteuttajan on laadittava yleisön osallistumista koskeva toimintamalli ja toimitettava se kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle kolmen kuukauden ohjeellisen ajanjakson kuluessa 10 artiklan 3 kohdan mukaisesta lupaprosessin alkamisajankohdasta tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa käsikirjassa kuvattua menettelyä noudattaen ja liitteessä VI esitettyjen suuntaviivojen mukaisesti. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on hyväksyttävä yleisön osallistumista koskeva toimintamalli tai pyydyttävä tekemään siihen mukautuksia kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta ottaen huomioon kaikki lupaprosessin aloittamista edeltäneet yleisön osallistumisen ja kuulemisen muodot, siltä osin kuin tällaisessa yleisön osallistumisessa ja kuulemisessa on täytetty tämän artiklan vaatimukset.

Jos hankkeen toteuttaja aikoo tehdä merkittäviä muutoksia yleisön osallistumista koskevaan hyväksyttyyn toimintamalliin, sen on ilmoitettava asiasta kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle. Kansallinen toimivaltainen viranomainen voi tässä tapauksessa pyytää mukautuksia.

▼B

4. Jollei kansallisessa lainsäädännössä jo edellytetä tätä saman tasoisten tai tiukempien vaatimusten mukaisesti, hankkeen toteuttajan tai, jos kansallisessa lainsäädännössä niin edellytetään, kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on toteutettava vähintään yksi julkinen kuuleminen ennen kuin hankkeen toteuttaja toimittaa lopulliset ja kattavat hakemusasiakirjat kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle 10 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Tämä julkinen kuuleminen ei vaikuta mahdollisiin lupahakemuksen jättämisen jälkeen direktiivin 2011/92/EU 6 artiklan 2 kohdan nojalla toteutettaviin julkisiin kuulemisiin. Julkisessa kuulemisessa on tiedotettava liitteessä VI olevan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetuille sidosryhmille hankkeesta varhaisessa vaiheessa ja autettava määrittämään sopivin sijainti, reititys tai teknologia, tapauksen mukaan myös hankkeeseen liittyvien ilmastomuutokseen sopeutumista koskevien näkökohtien kannalta, kaikki unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti merkitykselliset vaikutukset sekä hakemusasiakirjoissa käsiteltävät asiaan liittyvät kysymykset. Julkisessa kuulemisessa on noudatettava liitteessä VI olevassa 5 kohdassa esitettyjä vähimmäisvaatimuksia. Hankkeen toteuttajan on julkaistava tämän artiklan 7 kohdassa tarkoitettulla verkkosivustolla kertomus, jossa selvitetään, miten julkisissa kuulemisissa esitetyt näkemykset on otettu huomioon, osoittamalla hankkeen sijaintiin, reititykseen ja suunnitteluun tehdyt muutokset tai perustelemalla, miksi tällaisia näkemyksiä ei ole otettu huomioon, sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioiden menettely- ja avoimuussääntöjen soveltamista.

Hankkeen toteuttajan on laadittava yhteenvedokertomus tuloksista, joita on saatu yleisön osallistumista koskevista toimista ennen hakemusasiakirjojen jättämistä, mukaan lukien ennen lupaprosessin aloittamista toteutetut toimet.

Hankkeen toteuttajan on toimitettava ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettujen kertomukset sekä hakemusasiakirjat kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle. Kertomusten tulokset on otettava asianmukaisesti huomioon kattavassa päätöksessä.

5. Rajatylittävissä hankkeissa, joihin osallistuu vähintään kaksi jäsenvaltiota, 4 kohdan nojalla toteutettavat julkiset kuulemiset on järjestettävä kussakin asianomaisessa jäsenvaltiossa enintään kahden kuukauden kuluessa päivästä, jona ensimmäinen julkinen kuuleminen aloitettiin.

6. Hankkeissa, joilla on todennäköisesti merkittävä rajatylittävä vaikutus yhdessä tai useammassa naapurijäsenvaltiossa ja joihin sovelletaan direktiivin 2011/92/EU 7 artiklaa ja Espoon yleissopimusta, asiaa koskevat tiedot on asetettava kyseisten naapurijäsenvaltioiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten saataville. Kyseisten naapurijäsenvaltioiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava tapauksen mukaan ilmoitusmenettelyssä, haluavatko ne tai muut asianomaiset viranomaiset osallistua asiaa koskeviin julkisiin kuulemismenettelyihin.

7. Hankkeen toteuttajan on perustettava hankkeelle erityinen verkkosivusto, jolla on tietoja yhteistä etua koskevasta hankkeesta, jolta on linkki komission verkkosivustolle ja 23 artiklassa tarkoitettulle avoimuusfoorumille ja joka täyttää liitteessä VI olevassa 6 kohdassa esitetyt vaatimukset, ja päivitettävä sitä säännöllisesti. Kaupallisesti arkaluonteiset tiedot on käsiteltävä luottamuksellisina.

▼B

Hankkeen toteuttajien on lisäksi julkaistava asiaa koskevia tietoja käyttäen muita yleisön saatavilla olevia asianmukaisia tiedotuskanavia.

*10 artikla***Lupaprosessin kesto ja täytäntöönpano**

1. Lupaprosessi koostuu seuraavista kahdesta menettelystä:
 - a) hakemusta edeltävä menettely, joka kattaa ajanjakson lupaprosessin alkamisesta siihen, kun kansallinen toimivaltainen viranomainen hyväksyy jätetyt hakemusasiakirjat, ja joka toteutetaan 24 kuukauden ohjeellisen ajanjakson kuluessa; ja
 - b) lakisääteinen lupamenettely, joka kattaa ajanjakson jätettyjen hakemusasiakirjojen hyväksymispäivästä kattavan päätöksen tekemiseen asti ja joka saa kestää enintään 18 kuukautta.

Sovellettaessa ensimmäisen alakohdan b alakohtaa jäsenvaltiot voivat tapauksen mukaan säätää lakisääteisestä lupamenettelystä, joka on lyhyempi kuin 18 kuukautta.

2. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että edellä 1 kohdassa tarkoitettujen kahden menettelyn yhteenlaskettu kesto on enintään 42 kuukautta.

Jos kansallinen toimivaltainen viranomainen kuitenkin katsoo, että jompaakumpaa tai kumpaakaan menettelystä ei saada päätökseen 1 kohdassa säädetyissä määräaikoissa, se voi ennen määräaikojen päättymistä ja tapauskohtaisesti jatkaa jompaakumpaa tai kumpaakin kyseisistä määräaikoista. Kansallinen toimivaltainen viranomainen voi jatkaa näiden kahden menettelyn yhteenlaskettua kestoja enintään yhdeksällä kuukaudella, paitsi poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Jos kansallinen toimivaltainen viranomainen jatkaa määräaikoja, sen on ilmoitettava asiasta asianomaiselle ryhmälle ja esitettävä sille toimenpiteet, jotka on toteutettu tai toteutetaan, jotta lupaprosessi saadaan päätökseen mahdollisimman vähäisellä viiveellä. Ryhmä voi pyytää, että kansallinen toimivaltainen viranomainen raportoi säännöllisesti asiassa saavutetusta edistymisestä ja mahdollisten viivästysten syistä.

3. Lupaprosessin alkamisajankohdan vahvistamiseksi hankkeen toteuttajien on ilmoitettava hankkeesta kirjallisesti kunkin asianomaisen jäsenvaltion kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle ja liitettävä ilmoitukseen kohtuullisen yksityiskohtainen kuvaus hankkeesta.

Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta vahvistettava ilmoitus vastaanotetuksi tai, jos se ei katso hankkeen olevan riittävän kypsä lupaprosessiin, hylättävä se kirjallisesti, myös muiden asianomaisten viranomaisten puolesta. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on perusteltava päätöksensä ilmoituksen hylkäämisestä, myös muiden asianomaisten viranomaisten puolesta. Lupaprosessin alkamisajankohta on päivä, jona kansallinen toimivaltainen viranomainen allekirjoittaa vastaanottoilmoituksen. Jos hanke koskee kahta tai useampaa jäsenvaltiota, lupaprosessin alkamisajankohta on päivä, jona asianomainen kansallinen toimivaltainen viranomainen hyväksyy viimeisen ilmoituksen.

▼B

Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että lupaprosessia nopeutetaan tämän luvun mukaisesti kussakin yhteistä etua koskevien hankkeiden luokassa. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on tätä varten mukautettava lupaprosessin alkamista sekä jätettyjen hakemusasiantekijöiden hyväksymistä koskevia vaatimuksiaan siten, että ne soveltuvat hankkeisiin, joissa hankkeen luonteen, mittakaavan tai kansallisen lainsäädännön mukaisen ympäristöarviointia koskevan vaatimuksen puuttumisen vuoksi saatetaan edellyttää vähemmän valtuutuksia ja hyväksyntöjä rakennusvalmiusvaiheeseen pääsemiseksi. Jäsenvaltiot voivat päättää, että tämän artiklan 1 ja 6 kohdassa tarkoitettua hakemusta edeltävää menettelyä ei edellytetä tässä alakohdassa tarkoitetuissa hankkeissa.

4. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on otettava lupaprosessissa huomioon kaikki tietyn unionin luettelossa olevan hankkeen osalta ennen tämän artiklan mukaisen lupaprosessin alkamista laaditut pätevät selvitykset ja myönnettyt luvat tai valtuutukset, eivätkä ne saa edellyttää päällekkäisiä selvityksiä ja lupia tai valtuutuksia.

5. Jäsenvaltioissa, joissa yksinomaan suunniteltua hanketta varten toteutettua reitin tai sijainnin määrittystä, mukaan lukien verkkoinfrastruktuurien tiettyjen käytävien suunnittelu, ei voida sisällyttää prosessiin, jossa annetaan kattava päätös, vastaava päätös on tehtävä erillisen kuuden kuukauden ajanjakson kuluessa alkaen päivästä, jona hankkeen toteuttaja jättää lopulliset ja täydelliset hakemusasiantekijät.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu pidennys lyhennetään kuuteen kuukauteen muissa kuin poikkeuksellisissa olosuhteissa, myös tässä kohdassa tarkoitettuna menettelyn osalta.

6. Hakemusta edeltävä menettely käsittää seuraavat toimet:

- a) kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on mahdollisimman pian ja viimeistään kuuden kuukauden kuluttua 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesta ilmoituksesta määritettävä liitteessä VI olevan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettua tarkistuslistan perusteella ja tiiviissä yhteistyössä muiden asianomaisten viranomaisten kanssa ja tapauksen mukaan hankkeen toteuttajan ehdotuksen perusteella niiden kertomusten ja asiakirjojen soveltamisala sekä niiden tietojen yksityiskohtaisuus, jotka hankkeen toteuttajan on toimitettava osana hakemusasiantekijöiden kattavan päätöksen hakemiseksi;
- b) kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on tiiviissä yhteistyössä hankkeen toteuttajan ja muiden asianomaisten viranomaisten kanssa ja ottaen huomioon tämän kohdan a alakohdan mukaisesti toteutettujen toimien tulokset laadittava lupaprosessille yksityiskohtainen aikataulu liitteessä VI olevassa 2 kohdassa esitettyjen suuntaviivojen mukaisesti;

▼B

- c) kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on hakemusasiakirjojen luonnoksen vastaanotettuaan tarvittaessa omasta puolestaan tai muiden asianomaisten viranomaisten puolesta pyydettävä hankkeen toteuttajaa toimittamaan a alakohdassa tarkoitettuihin pyydettyihin seikkoihin liittyvät puuttuvat tiedot.

Hakemusta edeltävä menettely sisältää hankkeen toteuttajien tarvittaessa laatimien ympäristöraporttien, mukaan lukien ilmastomuutokseen sopeutumista koskevat asiakirjat, valmistelun.

Toimivaltaisen viranomaisen on kolmen kuukauden kuluessa ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettujen puuttuvien tietojen toimittamisesta hyväksyttävä tarkastelua varten hakemus kirjallisena tai digitaalisilla alustoilla, jolloin alkaa 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu lakisääteinen lupamenettely. Lisätietoja koskevia pyyntöjä voidaan esittää mutta vain siinä tapauksessa, että ne ovat muuttuneiden olosuhteiden vuoksi perusteltuja.

7. Hankkeen toteuttajan on varmistettava, että hakemusasiakirjat ovat täydelliset ja asianmukaiset, ja pyydettävä asiasta kansallisen toimivaltaisen viranomaisen lausunto mahdollisimman varhaisessa vaiheessa lupaprosessin aikana. Hankkeen toteuttajan on toimittava kaikilta osin yhteistyössä kansallisen toimivaltaisen viranomaisen kanssa tässä asetuksessa säädettyjen määräaikojen noudattamiseksi.

8. Jäsenvaltioiden on pyrittävä varmistamaan, että mahdolliset kansalliseen lainsäädäntöön tehdyt muutokset eivät pitkitä ennen kyseisten muutosten voimaantuloa aloitettuja lupaprosesseja. Nopeutetun lupaprosessin ylläpitämiseksi unionin luettelossa olevissa hankkeissa kansallisen toimivaltaisten viranomaisten on mukautettava asianmukaisesti tämän artiklan 6 kohdan b alakohdan mukaisesti vahvistettua aikataulua, jotta voidaan varmistaa mahdollisuuksien mukaan, että lupaprosessille tässä artiklassa säädettyjä määräaikoja ei ylitetä.

9. Tässä artiklassa säädetty määräajat eivät rajoita unionin ja kansainvälisestä oikeudesta johtuvien velvoitteiden eivätkä hallinnollisten muutoksenhakumenettelyjen ja tuomioistuimessa toteutettavien oikeussuojakeinojen soveltamista.

Tässä artiklassa mille tahansa lupamenettelyistä säädetty määräajat eivät rajoita jäsenvaltioiden asettamien lyhyempien määräaikojen soveltamista.

IV LUKU

Monialainen infrastruktuurien suunnittelu

11 artikla

Energiajärjestelmän laajuinen kustannus-hyötyanalyysi

1. Sähkö-ENTSO:n ja Kaasu-ENTSO:n on laadittava luonnokset johdonmukaisiksi alakohtaisiksi menetelmiksi, mukaan lukien tämän artiklan 10 kohdassa tarkoitettu energia-alan verkko- ja markkinamalli, unionin tasolla yhdenmukaistetulle energiajärjestelmän laajuiselle kustannus-hyötyanalyysille, joka tehdään liitteessä II olevissa 1 kohdan a, b, d ja f alakohdassa ja 3 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvista unionin luettelossa olevista hankkeista.

▼B

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut menetelmät on laadittava liitteessä V vahvistettujen periaatteiden mukaisesti, niiden on perustuttava yhteisiin oletuksiin, jotka mahdollistavat hankkeiden vertailun, ja niiden on oltava johdonmukaisia vuoteen 2030 ulottuvien unionin ilmasto- ja energiavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen sekä liitteessä IV esitettyjen sääntöjen ja indikaattorien kanssa.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut menetelmiä on sovellettava kaikkien Sähkö-ENTSON asetuksen (EU) 2019/943 30 artiklan tai Kaasu-ENTSON asetuksen (EY) N:o 715/2009 8 artiklan nojalla laatimien myöhempien unionin laajuisten kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelmien valmistelussa.

Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on viimeistään 24 päivänä huhtikuuta 2023 julkaistava ja toimitettava jäsenvaltioille, komissiolle ja virastolle johdonmukaisten alakohtaisten menetelmiensä luonnokset sen jälkeen, kun ne ovat keränneet palautetta asianomaisilta sidosryhmiltä 2 kohdassa tarkoitetun kuulemisprosessin aikana.

2. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on, ennen kuin ne toimittavat menetelmiensä luonnokset jäsenvaltioille, komissiolle ja virastolle 1 kohdan mukaisesti, julkaistava menetelmiensä alustavat luonnokset ja toteutettava laaja kuulemisprosessi sekä pyydettyjä suosituksia jäsenvaltioilta ja vähintään niiltä organisaatioilta, jotka edustavat kaikkia asianomaisia sidosryhmiä, mukaan lukien asetuksen (EU) 2019/943 52 artiklan nojalla perustettu unionin jakeluverkonhaltijoiden elin, jäljempänä 'EU DSO -elin', sähkö-, kaasu- ja vetymarkkinoilla toimivat yhteenliittymät, lämmityksen ja jäähdytyksen, hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin sekä hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen alan sidosryhmät, riippumattomat aggregaattorit, kulutusjoustoalan toimijat, energiatehokkuusratkaisuihin liittyvät organisaatiot, energia-alan kuluttajajärjestöt ja kansalaisyhteiskunnan edustajat, ja, jos se katsotaan aiheelliseksi, kansallisilta sääntelyviranomaisilta ja muilta kansallisilta viranomaisilta.

Mikä tahansa ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu sidosryhmä voi antaa suosituksen kolmen kuukauden kuluessa mainitussa alakohdassa tarkoitettujen menetelmien alustavien luonnosten julkaisemisesta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 401/2009 ⁽²⁾ 10 a artiklan nojalla perustettu ilmastomuutosta käsittelevä eurooppalainen tieteellinen neuvottelukunta voi omasta aloitteestaan antaa lausunnon menetelmien luonnoksesta.

Jäsenvaltioiden ja ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen sidosryhmien on soveltuvin osin toimitettava ja asetettava julkisesti saataville suosituksensa ja ilmastomuutosta käsittelevän eurooppalaisen tieteellisen neuvottelukunnan toimitettava ja asetettava julkisesti saataville lausuntonsa virastolle ja tapauksen mukaan Sähkö-ENTSOlle ja Kaasu-ENTSOlle.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 401/2009, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, Euroopan ympäristökeskuksesta sekä ympäristöä koskevasta Euroopan tieto- ja seurantaverkostosta (EUVL L 126, 21.5.2009, s. 13).

▼B

Kuulemisprosessin on oltava avoin, viiveetön ja läpinäkyvä. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on laadittava ja julkistettava kertomus kuulemisprosessista.

Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on perusteltava asianmukaisesti tapaukset, joissa ne eivät ole ottaneet huomioon jäsenvaltioilta tai sidosryhmiltä sekä kansallisilta viranomaisilta saatuja suosituksia tai ilmastomuutosta käsittelevän eurooppalaisen tieteellisen neuvottelukunnan lausuntoa tai ovat ottaneet ne vain osittain huomioon.

3. Virasto antaa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut menetelmien luonnokset sekä kuulemisprosessissa saadun palautteen ja kuulemista koskevan kertomuksen, lausunnon Sähkö-ENTSOlle ja Kaasu-ENTSOlle. Virasto antaa lausuntonsa tiedoksi Sähkö-ENTSOlle, Kaasu-ENTSOlle, jäsenvaltioille ja komissiolle sekä julkaisee sen verkkosivustollaan.

4. Jäsenvaltiot voivat toimittaa lausuntonsa Sähkö-ENTSOlle ja Kaasu-ENTSOlle sekä komissiolle kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun ne ovat vastaanottaneet menetelmien luonnokset. Komissio voi kuulemisen helpottamiseksi järjestää ryhmien erityisiä kokouksia, joissa keskustellaan menetelmien luonnoksista.

5. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on kolmen kuukauden kuluessa 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen viraston ja jäsenvaltioiden lausuntojen vastaanottamisesta muutettava menetelmiään siten, että niissä otetaan kaikilta osin huomioon viraston ja jäsenvaltioiden lausunnot, ja toimitettava ne sekä viraston lausunto komissiolle sen hyväksyntää varten. Komissio antaa päätöksensä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Sähkö-ENTSO ja Kaasu-ENTSO ovat toimittaneet sille menetelmänsä.

6. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on julkaistava menetelmänsä verkkosivustoillaan kahden viikon kuluessa komission 5 kohdan mukaisesti antamasta hyväksynnästä. Niiden on julkaistava vastaavat syöttötiedot ja muut merkitykselliset verkko-, kuormitus- ja markkinatiedot riittävän tarkassa muodossa, jollei kansallisen lainsäädännön mukaisista rajoituksista ja asiaa koskevista salassapitosopimuksista muuta johdu. Komissio ja virasto varmistavat, että ne ja mahdolliset muut osapuolet, jotka tekevät niiden puolesta analyyseja kyseisten tietojen pohjalta, käsittelevät saamiaan tietoja luottamuksellisin.

7. Menetelmät on päivitettävä ja niitä on parannettava säännöllisesti 1–6 kohdassa kuvattua menettelyä noudattaen. Niitä on erityisesti muutettava 10 kohdassa tarkoitetun energia-alan verkko- ja markkinamallin toimittamisen jälkeen. Virasto voi esittää tällaisia päivityksiä ja parannuksia koskevan pyynnön, joka sisältää asianmukaiset perustelut ja aikataulun, omasta aloitteestaan tai kansallisten sääntelyviranomaisten tai sidosryhmien asianmukaisesti perustellusta pyynnöstä ja kuultuaan virallisesti kaikkia 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja asianomaisia sidosryhmiä edustavia organisaatioita ja komissiota. Viraston on julkaistava kansallisten sääntelyviranomaisten tai sidosryhmien pyynnöt sekä kaikki asiaa koskevat muut kuin kaupallisesti arkaluonteiset asiakirjat, joiden perusteella virasto on esittänyt päivitystä tai parannusta koskevan pyynnön.

▼B

8. Komissio varmistaa menetelmien kehittämisen unionin tasolla yhdenmukaistetulle energijärjestelmän laajuiselle kustannus-hyötyanalyysille, joka tehdään liitteessä II olevissa 1 kohdan c ja e alakohdassa sekä 2, 4 ja 5 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvista hankkeista. Kyseisten menetelmien on oltava kustannusten ja hyötyjen suhteen yhteensopivia Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON kehittämien menetelmien kanssa. Virasto edistää kansallisten sääntelyviranomaisten tuella kyseisten menetelmien johdonmukaisuutta Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON laatimien menetelmien kanssa. Menetelmät on kehitettävä läpinäkyvästi, myös toteuttamalla jäsenvaltioiden ja kaikkien asianomaisten sidosryhmien laaja kuuleminen.

9. Virasto vahvistaa ja julkaisee joka kolmas vuosi indikaattorit ja vastaavat viitearvot liitteeseen II sisältyviin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvien vertailukelpoisten hankkeiden yksikkökohtaisten investointikustannusten vertailua varten. Hankkeen toteuttajien on toimitettava pyydetty tiedot kansallisille sääntelyviranomaisille ja virastolle.

Virasto julkaisee viimeistään 24 päivänä huhtikuuta 2023 ensimmäiset indikaattorit liitteessä II olevissa 1, 2 ja 3 kohdassa esitetyille energiainfrastruktuuriluokille, siltä osin kuin tietoja on saatavilla luotettavien indikaattorien ja viitearvojen laskemiseksi. Sähkö-ENTSO ja Kaasu-ENTSO voivat käyttää kyseisiä viitearvoja kustannus-hyötyanalyysissa, jotka tehdään myöhempiä unionin laajuisia kymmenvuotisia verkon kehittämissuunnitelmia varten.

Virasto julkaisee viimeistään 24 päivänä huhtikuuta 2025 ensimmäiset indikaattorit liitteessä II olevissa 4 ja 5 kohdassa esitetyille energiainfrastruktuuriluokille.

10. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on viimeistään 24 päivänä kesäkuuta 2025, 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen sidosryhmien laajan kuulemisprosessin jälkeen, yhdessä toimitettava komissiolle ja virastolle johdonmukainen ja asteittain integroitu malli, jolla taataan johdonmukaisuus alakohtaisten menetelmien välillä yhteisten oletusten perusteella ja joka sisältää sähkön, kaasun ja vedyn siirtoinfrastruktuurin sekä varastot, nesteytetyn maakaasun ja elektrolyysilaitteet sekä kattaa liitteessä I esitetyt energiainfrastruktuurien ensisijaiset käytävät ja alueet ja joka on laadittu liitteessä V vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

11. Edellä 10 kohdassa tarkoitettun mallin on katettava vähintään asianomaisten alojen keskinäiset yhteydet kaikissa infrastruktuurien suunnittelun vaiheissa, etenkin skenaarioissa, teknologioissa ja alueellisessa resoluutiassa, infrastruktuuripuutteiden määrittämisessä erityisesti rajatylittävän kapasiteetin osalta ja hankkeiden arvioinnissa.

12. Kun komissio on hyväksynyt 10 kohdassa tarkoitettun mallin 1–5 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen, malli sisällytetään 1 kohdassa tarkoitettuihin menetelmiin, joita on muutettava vastaavasti.

▼B

13. Malli ja johdonmukaiset alakohtaiset kustannus-hyötyanalyysin menetelmät on päivitettävä vähintään joka viides vuosi alkaen siitä, kun ne hyväksytään 10 kohdan mukaisesti, ja tarvittaessa useammin 7 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

*12 artikla***Skenaariot kymmenvuotisia verkon kehittämissuunnitelmia varten**

1. Toteutettuaan laajan kuulemisprosessin, jossa ovat mukana komissio, jäsenvaltiot, Sähkö-ENTSO, Kaasu-ENTSO, EU DSO -elin ja vähintään ne organisaatiot, jotka edustavat sähkö-, kaasu- ja vetymarkkinoilla toimivia yhteenliittymiä, lämmityksen ja jäähdytyksen, hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin sekä hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen alan sidosryhmiä, riippumattomia aggregaattoreita, kulutusjoustoalan toimijoita, energiatehokkuusratkaisuihin liittyviä organisaatioita, energia-alan kuluttajajärjestöjä ja kansalaisyhteiskunnan edustajia, virasto julkaisee viimeistään 24 päivänä tammikuuta 2023 puiteohjeet yhteisille skenaarioille, jotka Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on määrä kehittää. Puiteohjeet on päivitettävä säännöllisesti tarpeen mukaan.

Puiteohjeissa on vahvistettava kriteerit skenaarioiden läpinäkyvää, syrjimätöntä ja luotettavaa kehittämistä varten infrastruktuurien arviointia ja verkon kehittämisen suunnittelua koskevat parhaat käytännöt huomioon ottaen. Puiteohjeilla on myös pyrittävä varmistamaan, että taustalla olevat Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON skenaariot ovat kaikilta osin energiatehokkuus etusijalle -periaatteen sekä vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen mukaisia, ja niissä on otettava huomioon viimeisimmät saatavilla olevat komission skenaariot sekä tapauksen mukaan kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat.

Ilmastonmuutosta käsittelevä eurooppalainen tieteellinen neuvottelukunta voi omasta aloitteestaan antaa palautetta siitä, miten varmistetaan, että skenaarioissa noudatetaan vuoteen 2030 ulottuvia unionin energia- ja ilmastotavoitteita ja sen vuotta 2050 koskevaa ilmastoneutraaliustavoitetta. Virasto ottaa kyseisen palautteen asianmukaisesti huomioon ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuissa puiteohjeissa.

Virasto perustelee asianmukaisesti tapaukset, joissa se ei ole ottanut huomioon jäsenvaltioilta, sidosryhmiltä ja ilmastonmuutosta käsittelevältä eurooppalaiselta tieteelliseltä neuvottelukunnalta saatuja suosituksia tai on ottanut ne vain osittain huomioon.

2. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on noudatettava viraston puiteohjeita kehittäessään unionin laajuisissa kymmenvuotisissa verkon kehittämissuunnitelmissa käytettäviä yhteisiä skenaarioita.

Yhteisiin skenaarioihin on sisällytettävä myös pitkän aikavälin näkymät vuoteen 2050 saakka ja tapauksen mukaan välivaiheita.

▼B

3. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on kutsuttava organisaatiot, jotka edustavat kaikkia asianomaisia sidosryhmiä, mukaan lukien EU DSO -elin, sähkö-, kaasu- ja vetymarkkinoilla toimivat yhteenliittymät, lämmityksen ja jäähdytyksen, hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin sekä hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen alan sidosryhmät, riippumattomat aggregaattorit, kulutusjoustoalan toimijat, energiatehokkuusratkaisuihin liittyvät organisaatiot, energia-alan kuluttajajärjestöt ja kansalaisyhteiskunnan edustajat, osallistumaan skenaarioiden kehittämisprosessiin, erityisesti kun on kyse keskeisistä osatekijöistä, kuten oletuksista ja siitä, miten ne otetaan huomioon skenaariotiedoissa.

4. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on julkaistava luonnos yhteisiä skenaarioita koskevaksi kertomukseksi ja toimitettava se virastolle, jäsenvaltioille ja komissiolle lausuntoa varten.

Ilmastomuutosta käsittelevä eurooppalainen tieteellinen neuvottelukunta voi omasta aloitteestaan antaa lausunnon yhteisiä skenaarioita koskevasta kertomuksesta.

5. Virasto toimittaa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut yhteisiä skenaarioita koskevan kertomuksen luonnoksen sekä kuulemisprosessissa saadun palautteen ja palautteen huomioon ottamista koskevan kertomuksen, Sähkö-ENTSOlle, Kaasu-ENTSOlle, jäsenvaltioille ja komissiolle lausuntonsa siitä, onko skenaarioissa noudatettu 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja puiteohjeita, mukaan lukien muutoksia koskevat mahdolliset suositukset.

Ilmastomuutosta käsittelevä eurooppalainen tieteellinen neuvottelukunta voi samassa määräajassa antaa omasta aloitteestaan lausunnon siitä, ovatko skenaariot yhteensopivia vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen kanssa.

6. Komissio hyväksyy kolmen kuukauden kuluessa 5 kohdassa tarkoitetun lausunnon vastaanottamisesta yhteisiä skenaarioita koskevan kertomuksen luonnoksen ottaen huomioon viraston ja jäsenvaltioiden lausunnot tai pyytää Sähkö-ENTSOa ja Kaasu-ENTSOa muuttamaan sitä.

Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on perusteltava, miten komissiolta saatu muutospyyntö on otettu huomioon.

Jos komissio ei hyväksy yhteisiä skenaarioita koskevaa kertomusta, se antaa Sähkö-ENTSOlle ja Kaasu-ENTSOlle perustellun lausunnon.

7. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on julkaistava yhteisiä skenaarioita koskeva kertomus verkkosivustoillaan kahden viikon kuluessa siitä, kun se on hyväksytty 6 kohdan mukaisesti. Niiden on myös julkaistava vastaavat syöttö- ja tulostiedot riittävän selkeässä ja tarkassa muodossa, jotta kolmas osapuoli voi toisintaa tulokset, ottaen asianmukaisesti huomioon kansallisen lainsäädännön ja asiaa koskevat salassapitosopimukset sekä arkaluonteiset tiedot.

13 artikla

Infrastruktuuripuutteiden määrittäminen

1. Sähkö-ENTSO:n ja Kaasu-ENTSO:n on kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun yhteisiä skenaarioita koskeva kertomus on hyväksytty 12 artiklan 6 kohdan mukaisesti, ja sen jälkeen joka toinen vuosi julkaistava unionin laajuisten kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelmien yhteydessä laaditut infrastruktuuripuutteita koskevat kertomukset.

Sähkö-ENTSO:n ja Kaasu-ENTSO:n on infrastruktuuripuutteita arvioi-
nessaan perustettava analyysinsä 12 artiklan nojalla vahvistettuihin skenaarioihin, pantava täytäntöön energiatehokkuus etusijalle -periaate ja tarkasteltava ensisijaisesti kaikkia asiaankuuluvia vaihtoehtoja uusille infrastruktuureille. Infrastruktuuripuutteiden arvioinnissa on uusia infrastruktuuriratkaisuja tarkasteltaessa otettava huomioon kaikki asiaan liittyvät kustannukset, mukaan lukien verkon vahvistukset.

Infrastruktuuripuutteiden arvioinnissa on erityisesti keskityttävä niihin infrastruktuuripuutteisiin, jotka saattavat vaikuttaa vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen.

Sähkö-ENTSO:n ja Kaasu-ENTSO:n on ennen kertomustensa julkaisemista toteutettava laaja kuulemisprosessi, jossa ovat mukana kaikki asianomaiset sidosryhmät, mukaan lukien EU DSO -elin, sähkö-, kaasu- ja vetymarkkinoilla toimivat yhteenliittymät, lämmityksen ja jäähdytyksen, hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin sekä hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen alan sidosryhmät, riippumattomat aggregaattorit, kulutusjoustoalan toimijat, energiatehokkuusratkaisuihin liittyvät organisaatiot, energia-alan kuluttajajärjestöt, kansalaisyhteiskunnan edustajat, virasto ja kaikkien niiden jäsenvaltioiden edustajat, jotka ovat osa liitteessä I esitettyjä asiaankuuluvia energiainfrastruktuurien ensisijaisia käytäviä.

2. Sähkö-ENTSO:n ja Kaasu-ENTSO:n on toimitettava infrastruktuuripuutteita koskevien kertomustensa luonnokset virastolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioille lausuntoa varten.

3. Viraston on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut infrastruktuuripuutteita koskevan kertomuksen sekä kuulemisprosessissa saadun palautteen ja palautteen huomioon ottamista koskevan kertomuksen, toimitettava lausuntonsa Sähkö-ENTSOlle tai Kaasu-ENTSOlle, komissiolle ja jäsenvaltioille ja asetettava se julkisesti saataville.

4. Komissio laatii lausuntonsa ottaen huomioon 3 kohdassa tarkoitettua viraston lausunnon ja jäsenvaltioilta saadun palautteen ja toimittaa sen Sähkö-ENTSOlle ja Kaasu-ENTSOlle kolmen kuukauden kuluessa viraston lausunnon vastaanottamisesta.

5. Sähkö-ENTSO:n ja Kaasu-ENTSO:n on mukautettava infrastruktuuripuutteita koskevia kertomuksiaan ottaen asianmukaisesti huomioon viraston lausunnon sekä komission ja jäsenvaltioiden lausuntojen mukaisesti ja asetettava ne julkisesti saataville.

V LUKU

Offshore-verkot uusiutuvan energian integrointia varten

14 artikla

Offshore-verkkojen suunnittelu

1. Jäsenvaltioiden on viimeistään 24 päivänä tammikuuta 2023 komission tuella sekä niiden liitteessä I olevassa 2 jaksossa esitettyjen ensisijaisten offshore-verkkokäytävien puitteissa, kunkin alueen erityispiirteet ja kehityksen huomioon ottaen, tehtävä ei-sitova sopimus yhteistyöstä, joka koskee tavoitteita kullakin merialueella vuoteen 2050 mennessä käyttöön otettavalle uusiutuvan energian offshore-tuotannolle ja vuosiksi 2030 ja 2040 asetettuja välitavoitteita, niiden kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien ja kullakin merialueella olevan uusiutuvan energian offshore-tuotantopotentiaalin mukaisesti.

Tällainen ei-sitova sopimus tehdään kirjallisesti kustakin jäsenvaltioiden alueeseen liittyvästä merialueesta, eikä se vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen kehittää hankkeita niiden aluemerellä ja talousvyöhykkeellä. Komissio antaa ohjeistusta kyseisten ei-sitovien sopimusten tekemiseksi ryhmissä.

2. Sähkö-ENTSON on viimeistään 24 päivänä tammikuuta 2024 ja osana kutakin kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelmaa, asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden, kansallisten sääntelyviranomaisten, jäsenvaltioiden ja komission osallistuessa työhön sekä tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ei-sitovan sopimuksen mukaisesti, laadittava ja julkaistava erillisenä kertomuksena, joka on osa unionin laajuista kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa, korkean tason strategisia ja integroituja offshore-verkon kehittämissuunnitelmia kullekin merialueelle liitteessä I tarkoitettujen ensisijaisten offshore-verkkokäytävien mukaisesti ottaen huomioon ympäristönsuojelun ja meren muut käyttötarkoitukset.

Kehitettäessä korkean tason strategisia ja integroituja offshore-verkon kehittämissuunnitelmia 1 kohdassa säädettyssä määräajassa Sähkö-ENTSON on otettava huomioon 1 kohdassa tarkoitetut ei-sitovat sopimukset unionin laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman skenaarioiden kehittämistä varten.

Kyseisissä korkean tason strategisissa ja integroiduissa offshore-verkon kehittämissuunnitelmissa on esitettävä offshore-tuotantokapasiteettien potentiaalia koskevat korkean tason näkymät ja niistä aiheutuvat offshore-verkkojen tarpeet, mukaan lukien mahdolliset rajayhdysjohtoja, hybridihankkeita, radiaalisia yhteyksiä, vahvistuksia ja vety-infrastruktuuria koskevat tarpeet.

3. Korkean tason strategisten ja integroitujen offshore-verkon kehittämissuunnitelmien on oltava johdonmukaisia asetuksen (EU) 2019/943 34 artiklan 1 kohdan nojalla julkaistujen alueellisten investointisuunnitelmien kanssa, ja ne on integroitava unionin laajuisiin kymmenvuotisiin verkon kehittämissuunnitelmiin, jotta voidaan varmistaa maalla ja merellä sijaitsevien verkkojen suunnittelun yhtenäinen kehittäminen sekä tarvittavat vahvistukset.

▼B

4. Jäsenvaltioiden on viimeistään 24 päivänä joulukuuta 2024 ja sen jälkeen joka toinen vuosi päivitettävä tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ei-sitova sopimuksensa, myös ottaen huomioon tulokset, joita on saatu kustannus-hyötyanalyysin ja kustannustenjaon soveltamisesta ensisijaisiin offshore-verkkokäytäviin, kun kyseiset tulokset ovat saatavilla.

5. Sähkö-ENTSON on jokaisen kullekin merialueelle tehdyn ei-sitovien sopimusten 4 kohdan mukaisen päivityksen jälkeen päivitettävä korkean tason strateginen ja integroitu offshore-verkon kehittämissuunnitelmat seuraavan unionin laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman yhteydessä 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

*15 artikla***Uusiutuvan energian offshore-verkkojen rajatylittävä kustannustenjako**

1. Komissio laatii viimeistään 24 päivänä kesäkuuta 2024, jäsenvaltioiden, asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden, viraston ja kansallisten sääntelyviranomaisten osallistuessa työhön, ohjeistusta, joka koskee erityistä kustannus-hyötyanalyysia ja kustannustenjakoa 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen merialueen integroitujen offshore-verkon kehittämissuunnitelmien käyttöönottoa varten, 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun ei-sitovan sopimuksen mukaisesti. Tämän ohjeistuksen on oltava yhteensopivaa 16 artiklan 1 kohdan kanssa. Komissio päivittää ohjeistuksensa tapauksen mukaan ottaen huomioon sen täytäntöönpanon tulokset.

2. Sähkö-ENTSON on viimeistään 24 päivänä kesäkuuta 2025, asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden, viraston, kansallisten sääntelyviranomaisten ja komission osallistuessa työhön, esitettävä tulokset, joita on saatu kustannus-hyötyanalyysin ja kustannustenjaon soveltamisesta ensisijaisiin offshore-verkkokäytäviin.

*VI LUKU****Sääntelykehys****16 artikla***Investointien, joilla on rajatylittävä vaikutus, mahdollistaminen**

1. Tosiasiallisesti aiheutuneista investointikustannuksista, lukuun ottamatta ylläpitokustannuksia, jotka liittyvät liitteessä II olevan 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluviin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin sekä liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluviin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, kun ne kuuluvat kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan kussakin asianomaisessa jäsenvaltiossa, vastaavat niiden jäsenvaltioiden asianomaiset siirtoverkonhaltijat tai siirtoinfrastruktuuria koskevan hankkeen toteuttajat, joissa hanke aiheuttaa myönteisen nettovaikutuksen, ja, siltä osin kuin näitä kustannuksia ei ole katettu siirtorajoitusmaksuilla tai muilla maksuilla, verkonkäyttäjät maksavat ne verkkoon pääsystä kyseisessä jäsenvaltiossa tai kyseisissä jäsenvaltioissa veloitettavina tariffeina.

▼B

2. Tämän artiklan säännöksiä sovelletaan liitteessä II olevissa 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa ja 3 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluviin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, jos vähintään yksi hankkeen toteuttaja pyytää asianomaisilta kansallisilta viranomaisilta, että säännöksiä sovelletaan hankkeen kustannuksiin.

Tämän artiklan säännöksiä voidaan soveltaa liitteessä II olevissa 1 kohdan e alakohdassa ja 2 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluviin hankkeisiin, jos vähintään yksi hankkeen toteuttaja pyytää asianomaisilta kansallisilta viranomaisilta niiden soveltamista.

Jos hankkeella on useita hankkeen toteuttajia, asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on viipymättä pyydettävä kaikkia hankkeen toteuttajia esittämään investointipyyntö yhdessä 4 kohdan mukaisesti.

3. Jos yhteistä etua koskevaan hankkeeseen sovelletaan 1 kohtaa, hankkeen toteuttajien on tiedotettava kaikille asianomaisille kansallisille sääntelyviranomaisille säännöllisesti vähintään kerran vuodessa ja hankkeen käyttöönottoon saakka hankkeen edistymisestä sekä siihen liittyvistä kustannuksista ja vaikutuksesta.

4. Niin pian kuin tällainen yhteistä etua koskeva hanke on saavuttanut riittävän kypsytyden ja sen arvioidaan olevan valmiina aloittamaan rakennusvaihe seuraavien 36 kuukauden aikana, hankkeen toteuttajien on esitettävä investointipyyntö kuultuaan niiden jäsenvaltioiden siirtoverkonhaltijoita, jotka saavat hankkeesta merkittävän myönteisen nettovaikutuksen. Investointipyyntöön on sisällyttävä rajatylittävää kustannustenjakoa koskeva pyyntö, ja se on toimitettava kaikille asianomaisille kansallisille sääntelyviranomaisille niin, että siihen liitetään kaikki seuraavat:

- a) ajantasainen hankekohtainen kustannus-hyötyanalyysi, joka on 11 artiklan nojalla laaditun menetelmän mukainen ja jossa otetaan huomioon hyödyt myös niiden jäsenvaltioiden rajojen ulkopuolella, joiden alueella hanke sijaitsee, tarkastelemalla vähintään 12 artiklassa tarkoitettuja verkon kehittämisen suunnittelulle vahvistettuja yhteisiä skenaarioita. Kun käytetään täydentäviä skenaarioita, niiden on oltava johdonmukaisia vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraalustavoitteen kanssa ja niissä on toteutettava saman tasoinen kuuleminen ja tarkastelu kuin 12 artiklassa säädetty prosessi. Virasto on vastuussa täydentävien skenaarioiden arvioimisesta ja sen varmistamisesta, että niissä on noudatettu tätä kohtaa;
- b) liiketoimintasuunnitelma, jossa arvioidaan hankkeen taloudellinen kannattavuus, mukaan lukien valittu rahoitusratkaisu sekä liitteessä II olevassa 3 kohdassa tarkoitettuun energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvan yhteistä etua koskevan hankkeen osalta markkinatestauksen tulokset;
- c) rajatylittävää kustannustenjakoa koskeva perusteltu ehdotus, jos hankkeen toteuttajat pääsevät asiasta yhteisymmärrykseen.

Jos hanketta toteuttavat useat hankkeen toteuttajat, niiden on esitettävä investointipyyntönsä yhdessä.

Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on viipymättä toimitettava virastolle tiedoksi jäljennös jokaisesta investointipyyntöstä, kun pyyntö on vastaanotettu.

▼B

Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten ja viraston on käsiteltävä kaupallisesti arkaluonteisia tietoja luottamuksellisina.

5. Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jona viimeinen kyseisistä viranomaisista vastaanotti investointipyynnön, asianomaisia hankkeen toteuttajia kuultuaan tehtävä yhteisiä koordinoituja päätöksiä hankkeessa tosiasiallisesti aiheutuneiden investointikustannusten jakamisesta kullekin verkonhaltijalle sekä niiden sisällyttämisestä tariffeihin tai investointipyynnön hylkäämisestä kokonaan tai osittain, jos asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten yhteisessä analyysissä todetaan, että hanke tai sen osa ei pysty tuottamaan merkittävää nettohyötyä missään asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten jäsenvaltioista. Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on sisällytettävä tariffeihin asiaankuuluvat tosiasiallisesti aiheutuneet investointikustannukset, sellaisina kuin ne määrittellään 11 kohdassa tarkoitettussa suosituksessa, sen mukaan, miten investointikustannukset on jaettu hankkeessa kullekin verkonhaltijalle. Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on sen jälkeen niiden jäsenvaltioiden alueilla sijaitsevien hankkeiden osalta arvioitava tapauksen mukaan, voisiko investointikustannusten sisällyttäminen tariffeihin aiheuttaa kohtuuhintaisuuteen liittyviä ongelmia.

Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on kustannuksia jakaessaan otettava huomioon todelliset tai arvioidut

- a) siirtorajoitusmaksut tai muut maksut;
- b) tulot, jotka saadaan asetuksen (EU) 2019/943 49 artiklan nojalla perustetusta siirtoverkonhaltijoiden välisestä korvausmekanismista.

Yli rajojen tapahtuvassa kustannusten jakamisessa on otettava huomioon hankkeiden taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät kustannukset ja hyödyt asianomaisissa jäsenvaltioissa sekä tarve varmistaa vakaa rahoituskehys yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämiseksi samalla, kun minimoidaan rahoitustuen tarve.

Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on kustannuksia yli rajojen jakaessaan pyrittävä asianomaisia siirtoverkonhaltijoita kuultuaan yhteisymmärrykseen muun muassa tämän artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen tietojen perusteella. Niiden arvioinnissa on tarkasteltava kaikkia 12 artiklassa tarkoitettuja asiaankuuluvia skenaarioita ja muita verkon kehittämisen suunnittelun skenaarioita, jotta voidaan tehdä luotettava analyysi siitä, miten yhteistä etua koskeva hanke edistää hiilestä irtautumista, markkinoiden yhdentymistä, kilpailua, kestävyyttä ja toimitusvarmuutta koskevia unionin energiapoliittikan tavoitteita. Kun käytetään täydentäviä skenaarioita, niiden on oltava johdonmukaisia vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen kanssa ja niissä on toteutettava saman tasoinen kuuleminen ja tarkastelu kuin 12 artiklassa säädetty prosessi.

Jos yhteistä etua koskeva hanke vähentää kielteisiä ulkoisvaikutuksia, kuten kiertovirtoja, ja kyseinen yhteistä etua koskeva hanke toteutetaan kielteisen ulkoisvaikutuksen aiheuttavassa jäsenvaltiossa, tällaista vähentämistä ei saa pitää rajatylittävänä hyötynä eikä se sen vuoksi saa olla perusteena kustannusten jakamiselle sellaisten jäsenvaltioiden siirtoverkonhaltijoille, joihin kyseiset kielteiset ulkoisvaikutukset kohdistuvat.

▼B

6. Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on tämän artiklan 5 kohdassa tarkoitetun rajatylittävän kustannustenjaon perusteella otettava huomioon todelliset kustannukset, joita siirtoverkonhaltijalle tai muulle hankkeen toteuttajalle on aiheutunut investoinneista, niiden vahvistaessa tai hyväksyessä tariffeja direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja direktiivin (EU) 2019/944 59 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti, siltä osin kuin nämä kustannukset ovat verrattavissa tehokkaan ja rakenteeltaan vastaavan verkonhaltijan kustannuksiin.

Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on viipymättä annettava virastolle tiedoksi kustannustenjakopäätöksensä sekä kaikki mainittua päätöstä koskevat olennaiset tiedot. Kustannustenjakopäätöksessä on erityisesti esitettävä yksityiskohtaiset perustelut kustannusten jakamiselle jäsenvaltioiden kesken, mukaan lukien seuraavat:

- a) kuhunkin asianomaiseen jäsenvaltioon kohdistuvan määritetyn vaikutuksen arviointi, myös verkkotariffien osalta;
- b) 4 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitetun liiketoimintasuunnitelman arviointi;
- c) alueelliset tai unionin laajuiset myönteiset ulkoisvaikutukset, joita hankkeesta aiheutuisi esimerkiksi toimitusvarmuudelle, järjestelmän joustavuudelle, yhteisvastuulle tai innovoinnille;
- d) asianomaisten hankkeen toteuttajien kuulemisen tulokset.

Kustannustenjakopäätös on julkaistava.

7. Jos asianomaiset kansalliset sääntelyviranomaiset eivät ole päässeet yhteisymmärrykseen investointipyynnöstä kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jona viimeinen asianomaisista kansallisista sääntelyviranomaisista vastaanotti pyynnön, niiden on viipymättä ilmoitettava asiasta virastolle.

Tällaisessa tapauksessa tai asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten yhteisestä pyynnöstä virasto tekee kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona asia siirrettiin sen käsiteltäväksi, päätöksen kyseisestä investointipyynnöstä, mukaan lukien 5 kohdassa tarkoitettu rajatylittävä kustannustenjako.

Virasto kuulee ennen tällaisen päätöksen tekemistä asianomaisia kansallisia sääntelyviranomaisia ja hankkeen toteuttajia. Toisessa alakohdassa tarkoitettua kolmen kuukauden määräaikaa voidaan jatkaa kahdella kuukaudella, jos virasto pyytää lisätietoja. Kyseinen lisämääräaika alkaa kaikkien tietojen vastaanottamista seuraavasta päivästä.

Viraston arvioinnissa on tarkasteltava kaikkia 12 artiklan mukaisesti vahvistettuja asiaankuuluvia skenaarioita ja muita verkon kehittämisen suunnittelun skenaarioita, jotta voidaan tehdä luotettava analyysi siitä, miten yhteistä etua koskeva hanke edistää hiilestä irtautumista, markkinoiden yhdentymistä, kilpailua, kestävyyttä ja toimitusvarmuutta koskevia unionin energiapolitiikan tavoitteita. Kun käytetään täydentäviä skenaarioita, niiden on oltava johdonmukaisia vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraalustavoitteen kanssa ja niissä on toteutettava saman tasoinen kuuleminen ja tarkastelu kuin 12 artiklassa säädettyssä prosessissa.

▼B

Virasto jättää päätöksessään investointipyyntöä, mukaan lukien rajatylittävä kustannustenjakotavan, jolla investointikustannukset sisällytetään tariffeihin sovitun rajatylittävän kustannustenjaon mukaisesti, asianomaisten kansallisten viranomaisten päätettäväksi sillä hetkellä, kun mainittu päätös pannaan täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Investointipyyntöä, mukaan lukien rajatylittävä kustannustenjakotava, koskeva päätös on julkaistava. Asetuksen (EU) 2019/942 25 artiklan 3 kohta sekä 28 ja 29 artiklaa sovelletaan.

8. Virasto toimittaa viipymättä komissiolle jäljennöksen kaikista kustannustenjakopäätöksistä sekä kaikki kutakin päätöstä koskevat olennaiset tiedot. Tiedot voidaan toimittaa kootusti. Komissio käsittelee kauppallisesti arkaluonteisia tietoja luottamuksellisina.

9. Kustannustenjakopäätökset eivät vaikuta siirtoverkonhaltijoiden oikeuteen periä ja kansallisten sääntelyviranomaisten oikeuteen hyväksyä maksuja verkkoihin pääsystä asetuksen (EY) N:o 715/2009 13 artiklan, asetuksen (EU) 2019/943 18 artiklan 1 ja 3–6 kohdan, direktiivin 2009/73/EY 32 artiklan ja direktiivin (EU) 2019/944 6 artiklan mukaisesti.

10. Tätä artiklaa ei sovelleta yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, joille on myönnetty vapautus seuraavista:

- a) direktiivin 2009/73/EY 32, 33 ja 34 artiklan sekä 41 artiklan 6, 8 ja 10 kohdan soveltaminen mainitun direktiivin 36 artiklan nojalla;
- b) asetuksen (EU) 2019/943 19 artiklan 2 ja 3 kohdan tai direktiivin (EU) 2019/944 6 artiklan, 59 artiklan 7 kohdan ja 60 artiklan 1 kohdan soveltaminen asetuksen (EU) 2019/943 63 artiklan nojalla;
- c) eriyttämistä tai kolmannen osapuolen pääsyä koskevien sääntöjen soveltaminen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 714/2009 ⁽³⁾ 17 artiklan tai asetuksen (EU) 2019/943 64 artiklan ja direktiivin (EU) 2019/944 66 artiklan nojalla.

11. Virasto hyväksyy viimeistään 24 päivänä kesäkuuta 2023 suosituksen hyvien käytäntöjen määrittämiseksi yhteistä etua koskevien investointipyyntöjen käsittelyä varten. Kyseinen suositus on päivitettävä tarvittaessa säännöllisesti, jotta voidaan erityisesti varmistaa johdonmukaisuus 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua uusiutuvan energian offshore-verkkojen rajatylittävää kustannustenjakoa koskevien periaatteiden kanssa. Virasto toteuttaa suositusta hyväksyessään tai muuttaessaan laajan kuulemisprosessin, jossa ovat mukana kaikki asianomaiset sidosryhmät.

12. Tätä artiklaa sovelletaan soveltuvien osin keskinäistä etua koskeviin hankkeisiin.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 714/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävissä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 15).

17 artikla

Sääntelykannustimet

1. Jos hankkeen toteuttajalle aiheutuu kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan kuuluvan yhteistä etua koskevan hankkeen kehittämisestä, rakentamisesta, toiminnasta tai ylläpidosta suurempia riskejä kuin vastaavasta infrastruktuurihankkeesta tavallisesti aiheutuu, jäsenvaltiot ja kansalliset sääntelyviranomaiset voivat myöntää kyseiselle hankkeelle asianmukaisia kannustimia asetuksen (EY) N:o 715/2009 13 artiklan, asetuksen (EU) 2019/943 18 artiklan 1 kohdan ja 18 artiklan 3–6 kohdan, direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 8 kohdan ja direktiivin (EU) 2019/944 58 artiklan f alakohdan mukaisesti.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta, kun yhteistä etua koskevalle hankkeelle on myönnetty vapautus

- a) direktiivin 2009/73/EY 32, 33 ja 34 artiklan sekä 41 artiklan 6, 8 ja 10 kohdan soveltamisesta mainitun direktiivin 36 artiklan nojalla;
- b) asetuksen (EU) 2019/943 19 artiklan 2 ja 3 kohdan tai direktiivin (EU) 2019/944 6 artiklan, 59 artiklan 7 kohdan ja 60 artiklan 1 kohdan soveltamisesta asetuksen (EU) 2019/943 63 artiklan nojalla;
- c) direktiivin 2009/73/EY 36 artiklan nojalla;
- d) asetuksen (EY) N:o 714/2009 17 artiklan nojalla.

2. Jos tehdään päätös tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kannustimien myöntämisestä, kansallisten sääntelyviranomaisten on tarkastettava 11 artiklan nojalla laaditun menetelmän mukaisesti tehdyn kustannus-hyötyanalyysin tuloksia ja erityisesti hankkeen aiheuttamia alueellisia tai unionin laajuisia myönteisiä ulkoisvaikutuksia. Kansallisten sääntelyviranomaisten on myös analysoitava hankkeen toteuttajille aiheutuvia erityisiä riskejä, toteutettuja riskinhallintatoimenpiteitä sekä sitä, onko riskiprofiili perusteltu hankkeen myönteiseen nettovaikutukseen nähden, kun hanketta verrataan vähäriskisempään vaihtoehtoon. Hyväksyttäviä riskejä ovat erityisesti uusiin siirtoteknologioihin sekä maalla että merellä liittyvät riskit, kustannusten vajaan kattamiseen liittyvät riskit ja kehittämisriskit.

3. Päätöksessä kannustimien myöntämisestä on otettava huomioon aiheutuneen riskin erityisluonne, ja siinä voidaan myöntää kannustimia, jotka kattavat muun muassa yhden tai useamman seuraavista toimenpiteistä:

- a) ennakoivaa investointia koskevat säännöt;
- b) säännöt, jotka koskevat ennen hankkeen käyttöönottoa tosiasiallisesti aiheutuneiden kustannusten huomioon ottamista;
- c) säännöt, jotka koskevat lisätuoton saamista hankkeeseen investoidusta pääomasta;
- d) muut tarpeellisiksi ja aiheellisiksi katsotut toimenpiteet.

▼B

4. Kunkin kansallisen sääntelyviranomaisen on viimeistään 24 päivänä tammikuuta 2023 toimitettava virastolle menetelmänsä sekä kriteerit, joita käytetään arvioitaessa energiainfrastruktuurihankkeisiin tehtäviä investointeja ja kyseisistä hankkeista aiheutuvia suurempia riskejä ja jotka on päivitetty lainsäädännön, politiikan, teknologian ja markkinoiden viimeisin kehitys huomioon ottaen. Tällaisissa menetelmissä ja kriteereissä on myös nimenomaisesti käsiteltävä erityisiä riskejä, joita aiheutuu liitteessä II olevan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetuista uusiutuvan energian offshore-verkoista sekä hankkeista, joiden pääomamenot ovat alhaiset mutta joista aiheutuu merkittäviä toimintamenoja.

5. Virasto helpottaa viimeistään 24 päivänä kesäkuuta 2023, ottaen asianmukaisesti huomioon tämän artiklan 4 kohdan nojalla saadut tiedot, hyvien käytäntöjen vaihtamista ja antaa asetuksen (EU) 2019/942 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti suosituksia seuraavista:

- a) 1 kohdassa tarkoitettut kannustimet kansallisten sääntelyviranomaisien parhaiden käytäntöjen vertailuanalyysin pohjalta;
- b) yhteinen menetelmä, jolla arvioidaan energiainfrastruktuurihankkeisiin tehtävistä investoinneista aiheutuvat suuremmat riskit.

6. Kunkin kansallisen sääntelyviranomaisen on viimeistään 24 päivänä syyskuuta 2023 julkaistava menetelmänsä sekä kriteerit, joita käytetään arvioitaessa energiainfrastruktuurihankkeisiin tehtäviä investointeja ja tällaisista hankkeista aiheutuvia suurempia riskejä.

7. Jos 5 ja 6 kohdassa tarkoitettut toimenpiteet eivät ole riittäviä yhteistä etua koskevien hankkeiden viiveettömän toteuttamisen varmistamiseksi, komissio voi antaa suuntaviivoja tässä artiklassa säädetyistä kannustimista.

*VII LUKU****Rahoitus****18 artikla***Hankkeiden kelpoisuus unionin rahoitustukeen asetuksen (EU) 2021/1153 nojalla**

1. Jäljempänä 24 artiklassa ja liitteessä II esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvat yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea selvityksiin annettavien avustusten ja rahoitusvälineiden muodossa.

2. Jäljempänä 24 artiklassa ja liitteessä II olevissa 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa ja 3 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvat yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea myös töihin annettavien avustusten muodossa, jos ne täyttävät kaikki seuraavat kriteerit:

- a) 16 artiklan 4 kohdan a alakohdan mukaisesti laadittu hankekohtainen kustannus-hyötyanalyysi antaa näyttöä merkittävistä myönteisistä ulkoisvaikutuksista esimerkiksi toimitusvarmuudelle, järjestelmän joustavuudelle, yhteisvastuulle tai innovoinnille;

▼B

b) hankkeesta on tehty rajatylittävää kustannustenjakoa koskeva päätös 16 artiklan nojalla, tai kun on kyse liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvista yhteistä etua koskevista hankkeista, jotka eivät kuulu kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan ja joista ei sen vuoksi tehdä rajatylittävää kustannustenjakoa koskevaa päätöstä, hankkeen tarkoituksena on tarjota palveluja yli rajojen, kehittää teknologisia innovaatioita ja varmistaa rajatylittävien verkkojen toiminnan turvallisuus;

c) hanketta ei voida rahoittaa markkinaehtoisesti tai sääntelykehyksen kautta liiketoimintasuunnitelman ja muiden, erityisesti mahdollisten sijoittajien, luotonantajien tai kansallisen sääntelyviranomaisen tekemien, arviointien mukaisesti, ottaen huomioon mahdollinen 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu päätös kannustimista ja sen perustelut arvioitaessa hankkeen tarvetta unionin rahoitustukeen.

3. Myös 5 artiklan 7 kohdan d alakohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen toteutettavat yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea töihin annettavien avustusten muodossa, jos ne täyttävät tämän artiklan 2 kohdassa säädetyt kriteerit.

4. Myös liitteessä II olevissa 1 kohdan e alakohdassa sekä 2 ja 5 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvat yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea töihin annettavien avustusten muodossa, jos asianomaiset hankkeen toteuttajat voivat asianomaisen kansallisen viranomaisen tai tapauksen mukaan kansallisen sääntelyviranomaisen tekemässä arvioinnissa selvästi osoittaa, että hankkeista on merkittäviä myönteisiä ulkoisvaikutuksia esimerkiksi toimitusvarmuudelle, järjestelmän joustavuudelle, yhteisvastuulle tai innovoinnille, ja esittää selkeää näyttöä siitä, että hankkeet ovat kaupallisesti kannattamattomia kustannus-hyötyanalyysin, liiketoimintasuunnitelman sekä erityisesti mahdollisten sijoittajien tai luotonantajien taikka tapauksen mukaan kansallisen sääntelyviranomaisen tekemien arviointien mukaisesti.

5. Tätä artiklaa sovelletaan soveltuvin osin keskinäistä etua koskeviin hankkeisiin.

Keskinäistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea asetuksen (EU) 2021/1153 5 artiklan 2 kohdassa säädetyin edellytyksin. Kun on kyse töihin annettavista avustuksista, keskinäistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea edellyttäen, että ne täyttävät tämän artiklan 2 kohdassa säädetyt kriteerit ja että hanke edistää unionin yleisten energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista.

19 artikla

Unionin rahoitustuen myöntämisperusteita koskeva ohjeistus

Tämän asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa säädettyjä erityisiä kriteerejä ja tämän asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa säädettyjä parametreja sovelletaan vahvistettaessa asetuksen (EU) 2021/1153 mukaisen unionin rahoitustuen myöntämisperusteita. Sellaisiin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, jotka kuuluvat tämän asetuksen 24 artiklan soveltamisalaan, sovelletaan markkinoiden yhdentymistä, toimitusvarmuutta, kilpailua ja kestävyyttä koskevia kriteerejä.

VIII LUKU

Loppusäännökset

20 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle 23 päivästä kesäkuuta 2022 seitsemän vuoden ajaksi 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän seitsemän vuoden kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samantapuisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevan 3 artiklan 4 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

21 artikla

Raportointi ja arviointi

Komissio julkaisee viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2027 kertomuksen unionin luettelossa olevien hankkeiden toteuttamisesta ja toimittaa sen Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Kertomuksessa arvioidaan seuraavia seikkoja:

- a) edistyminen unionin luettelossa olevien hankkeiden suunnittelussa, kehittämisessä, rakentamisessa ja käyttöönotossa ja tapauksen mukaan viivästyksiset toteuttamisessa ja muut ilmenneet vaikeudet;
- b) varat, jotka unioni on sitonut ja maksanut unionin luettelossa oleviin hankkeisiin, verrattuna unionin luettelossa olevien rahoitettujen hankkeiden kokonaisarvoon;
- c) edistyminen uusiutuvien energialähteiden, mukaan lukien merellä tuotettavat uusiutuvat energialähteet, integroinnissa ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä unionin luettelossa olevien hankkeiden suunnittelun, kehittämisen, rakentamisen ja käyttöönoton avulla;
- d) sähköalan ja uusiutuvien tai vähähiilisten kaasujen alan, myös vetyalan, osalta jäsenvaltioiden välisen yhteenliittämistään kehitys, vastaava energian hintojen kehitys sekä verkon järjestelmähäiriöiden lukumäärä, niiden syyt ja niihin liittyvät taloudelliset kustannukset;
- e) lupaprosessi ja yleisön osallistuminen, erityisesti
 - i) unionin luettelossa olevien hankkeiden lupaprosessin keskimääräinen ja pisin kokonaiskesto, mukaan lukien hakemusta edeltävän menettelyn kunkin vaiheen kesto, verrattuna 10 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen alustavien merkittävien välitavoitteiden aikatauluun;
 - ii) unionin luettelossa olevien hankkeiden kohtaama vastustus, erityisesti kirjallisten vastalauseiden lukumäärä julkisessa kuulemisprosessissa ja muutoksenhakukanteiden lukumäärä;
 - iii) parhaat ja innovatiiviset käytännöt sidosryhmien osallistumisessa;
 - iv) parhaat ja innovatiiviset käytännöt ympäristövaikutusten hillitsemisessä, mukaan lukien ilmastonmuutokseen sopeutuminen, lupaprosessien ja hankkeiden toteuttamisen aikana;
 - v) 8 artiklan 3 kohdassa säädettyjen järjestelmien toimivuus 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjen määräaikaisten noudattamisen kannalta;
- f) sääntelykohtelu, erityisesti
 - i) niiden yhteistä etua koskevien hankkeiden lukumäärä, joista on annettu rajatylittävää kustannustenjakoa koskeva päätös 16 artiklan nojalla;

▼B

- ii) niiden yhteistä etua koskevien hankkeiden lukumäärä ja tyyppi, joille on myönnetty erityisiä kannustimia 17 artiklan nojalla;
- g) tämän asetuksen vaikuttavuus edistettäessä vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista sekä ilmastoneutraaliuden saavuttamista viimeistään vuoteen 2050 mennessä.

*22 artikla***Uudelleentarkastelu**

Komissio toteuttaa 30 päivään kesäkuuta 2027 mennessä tämän asetuksen uudelleentarkastelun tämän asetuksen 21 artiklassa säädettyjen raportoinnin ja arvioinnin tulosten sekä asetuksen (EU) 2021/1153 22 ja 23 artiklan nojalla toteutettujen seurannan ja raportoinnin sekä arvioinnin perusteella.

*23 artikla***Tiedottaminen ja julkisuus**

Komissio perustaa avoimuusfoorumin, joka on helposti yleisön käytettävissä internetin kautta, ja ylläpitää sitä. Foorumille päivitetään säännöllisesti tietoa 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuista kertomuksista ja 9 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua verkkosivustolta. Foorumi sisältää seuraavat tiedot:

- a) yleiset, päivitetty tiedot, mukaan lukien maantieteelliset tiedot, kustakin unionin luettelossa olevasta hankkeesta;
- b) 5 artiklan 1 kohdan mukainen toteuttamissuunnitelma kustakin unionin luettelossa olevasta hankkeesta esitettynä siten, että toteuttamisen edistymistä voidaan arvioida milloin tahansa;
- c) tärkeimmät odotettavissa olevat hyödyt ja vaikutus 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tavoitteisiin sekä hankkeiden kustannukset kauppallisesti arkaluonteisia tietoja lukuun ottamatta;
- d) unionin luettelo;
- e) varat, jotka unioni on jakanut ja maksanut kuhunkin unionin luettelossa olevaan hankkeeseen;
- f) linkit 9 artiklassa tarkoitettuihin kansallisiin menettelykäsikirjoihin;
- g) olemassa olevat merialuetutkimukset ja -suunnitelmat kustakin ensisijaisesta offshore-verkkokäytävästä, teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaamatta.

24 artikla

Kyprosta ja Maltaa koskeva poikkeus yhteenliittäntöjen osalta

1. Kyprosta ja Maltaa, joita ei ole liitetty Euroopan laajuiseen kaasuverkkoon, koskee poikkeus 3 artiklasta, 4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta ja 5 kohdasta ja 16 artiklan 4 kohdan a alakohdasta sekä liitteistä I, II ja III, sanotun kuitenkin rajoittamatta 32 artiklan 2 kohdan soveltamista. Yksi yhteenliittäntä kummassakin kyseisistä jäsenvaltioista säilyttää tämän asetuksen mukaisen yhteistä etua koskevan hankkeen asemansa sekä kaikki asiaankuuluvat oikeudet ja velvoitteet, kun kyseinen yhteenliittäntä

- a) on kehitteillä tai suunnitteilla 23 päivänä kesäkuuta 2022;
- b) on saanut asetuksen (EU) N:o 347/2013 mukaisen yhteistä etua koskevan hankkeen aseman; ja
- c) on välttämätön, jotta voidaan turvata kyseisten jäsenvaltioiden pysyvä yhteenliittäntä Euroopan laajuiseen kaasuverkkoon.

Kyseisissä hankkeissa on varmistettava tuleva kyky päästä uusille energiamarkkinoille, mukaan lukien vetymarkkinat.

2. Hankkeen toteuttajien on esitettävä asianomaisille ryhmille riittävä näyttöä siitä, miten 1 kohdassa tarkoitettujen yhteenliittäntien mahdollistavat pääsyn uusille energiamarkkinoille, mukaan lukien vetymarkkinat unionin yleisten energia- ja ilmastotavoitteiden mukaisesti. Tällaiseen näyttöön on sisällyttävä arvio uusiutuvan tai vähähiilisen vedyn tarjonnasta ja kysynnästä sekä laskelma hankkeen mahdollistamasta kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksestä.

Komissio todentaa säännöllisesti kyseisen arvion ja kyseisen laskelman sekä hankkeen viiveettömän toteuttamisen.

3. Sen lisäksi, että sovelletaan 19 artiklassa säädettyjä unionin rahoitustukea koskevia erityisiä kriteerejä, tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen yhteenliittäntien on suunniteltava siten, että niillä varmistetaan pääsy tuleville energiamarkkinoille, mukaan lukien vetymarkkinat, ne eivät saa johtaa maakaasurakenteiden elinkaaren pidentämiseen ja niillä on varmistettava naapurimaiden verkkojen yhteentoimivuus yli rajojen. Kelpoisuus 18 artiklan mukaiseen unionin rahoitustukeen päättyy 31 päivänä joulukuuta 2027.

4. Töihin myönnettävää unionin rahoitustukea koskevassa pyynnössä on selkeästi osoitettava tavoite, joka koskee rakenteen muuntamista vetäkäyttöön tarkoitetuksi rakenteeksi vuoteen 2036 mennessä, jos markkinaolosuhteet sen sallivat, esittämällä etenemissuunnitelma, johon sisältyy täsmällinen aikataulu.

5. Edellä 1 kohdassa säädettyä poikkeusta sovelletaan siihen saakka, kunnes Kypros tai vastaavasti Malta on suoraan yhteenliitetty Euroopan laajuiseen kaasuverkkoon, tai 31 päivään joulukuuta 2029, sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi.

▼B*25 artikla***Asetuksen (EY) N:o 715/2009 muuttaminen**

Korvataan asetuksen (EY) N:o 715/2009 8 artiklan 10 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

”10. Kaasu-ENTSON on joka toinen vuosi hyväksyttävä ja julkaistava 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettu yhteisön laajuinen verkon kehittämissuunnitelma. Yhteisön laajuiseen verkon kehittämissuunnitelmaan on sisällyttävä integroidun verkon mallinnus, mukaan lukien vetyverkot, skenaarioiden kehittäminen, Euroopan toimitusten riittävyysnäkökulmat ja verkon häiriönsietokyvyn arviointi.”.

*26 artikla***Asetuksen (EU) 2019/942 muuttaminen**

Korvataan asetuksen (EU) 2019/942 11 artiklan c ja d alakohta seuraavasti:

- ”c) huolehtii Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/869 (*) 5 artiklassa, 11 artiklan 3 kohdassa, 11 artiklan 6–9 kohdassa ja 12, 13 ja 17 artiklassa sekä liitteessä III olevan 2 jakson 12 kohdassa säädetyistä velvoitteista;
- d) tekee päätöksiä investointipyyntöistä, mukaan lukien rajatylittävä kustannustenjakso, asetuksen (EU) 2022/869 16 artiklan 7 kohdan nojalla.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/869, annettu 30 päivänä toukokuuta 2022, Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista, asetusten (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 ja direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta (EUVL L 152, 3.6.2022, s. 45).”.

*27 artikla***Asetuksen (EU) 2019/943 muuttaminen**

Korvataan asetuksen (EU) 2019/943 48 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

”1. Edellä 30 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun unionin laajuiseen verkon kehittämissuunnitelmaan on sisällyttävä integroidun verkon mallinnus, mukaan lukien skenaarioiden kehittäminen ja verkon häiriönsietokyvyn arviointi. Mallinnuksessa käytettävien asiaankuuluvien syöttöparametrien, kuten polttoaineen ja hiilen hintoja tai uusiutuvien energiajärjestelmien asennusta koskevien oletusten, on oltava kaikilta osin johdonmukaisia 23 artiklan nojalla laaditun eurooppalaisen resurssien riittävyysarvioinnin kanssa.”.

▼B*28 artikla***Direktiivin 2009/73/EY muuttaminen**

Lisätään direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

”v) huolehtia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/869 (*) 3 artiklassa, 5 artiklan 7 kohdassa ja 14–17 artiklassa säädetyistä velvoitteista.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/869, annettu 30 päivänä toukokuuta 2022, Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista, asetusten (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 ja direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta (EUVL L 152, 3.6.2022, s. 45).”.

*29 artikla***Direktiivin (EU) 2019/944 muuttaminen**

Lisätään direktiivin (EU) 2019/944 59 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

”a a) huolehtia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/869 (*) 3 artiklassa, 5 artiklan 7 kohdassa ja 14–17 artiklassa säädetyistä velvoitteista.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/869, annettu 30 päivänä toukokuuta 2022, Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista, asetusten (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 ja direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta (EUVL L 152, 3.6.2022, s. 45).”.

*30 artikla***Siirtymäsäännökset**

Tämä asetus ei vaikuta komission Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1316/2013 ⁽⁴⁾ nojalla myöntämän rahoitustuen myöntämiseen, jatkamiseen tai muuttamiseen.

Lukua III ei sovelleta niihin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, joissa on aloitettu lupaprosessi ja joita koskevat hakemusasiakirjat hankkeen toteuttaja on jättänyt ennen 16 päivää marraskuuta 2013.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1316/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta sekä asetuksen (EU) N:o 913/2010 muuttamisesta ja asetusten (EY) N:o 680/2007 ja (EY) N:o 67/2010 kumoamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 129).

31 artikla

Siirtymäkausi

1. Liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvia maakaasukäyttöön tarkoitettuja rakenteita muunnettuja vetykäyttöön tarkoitettuja rakenteita voidaan 31 päivänä joulukuuta 2029 päättyvän siirtymäkauden aikana käyttää vedyn ja maakaasun tai biometaanin ennalta määritellyn sekoituksen kuljetukseen tai varastointiin.

2. Hankkeen toteuttajien on 1 kohdassa tarkoitetun siirtymäkauden aikana tehtävä tiivistä yhteistyötä hankkeiden suunnittelussa ja toteuttamisessa, jotta voidaan varmistaa naapurimaiden verkkojen yhteentoimivuus.

3. Hankkeen toteuttajan on esitettävä, myös kaupallisten sopimusten avulla, riittävää näyttöä siitä, miten tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut rakenteet lakkaavat olemasta maakaasurakenteita ja niistä tulee liitteessä II olevan 3 kohdan mukaisia vetykäyttöön tarkoitettuja rakenteita siirtymäkauden loppuun mennessä ja miten vedyn lisääntyvä käyttö mahdollistetaan siirtymäkauden aikana. Tällaiseen näyttöön on sisällyttävä arvio uusiutuvan tai vähähiilisen vedyn tarjonnasta ja kysynnästä sekä laskelma hankkeen mahdollistamasta kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksestä. Virasto todentaa edistymistä yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamisessa koskevan seurannan yhteydessä hankkeen viiveettömän siirtymisen liitteessä II olevan 3 kohdan mukaiseen vetykäyttöön tarkoitettuun rakenteeseen.

4. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen hankkeiden kelpoisuus 18 artiklan mukaiseen unionin rahoitustukeen päättyy 31 päivänä joulukuuta 2027.

32 artikla

Kumoaminen

1. Kumotaan asetus (EU) N:o 347/2013 23 päivästä kesäkuuta 2022. Tästä asetuksesta ei johdu oikeuksia asetuksen (EU) N:o 347/2013 liitteissä luetelluille hankkeille.

2. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, asetuksen (EU) N:o 347/2013 liite VII, sellaisena kuin se on muutettuna komission delegoidulla asetuksella (EU) 2022/564 ⁽⁵⁾, joka sisältää viidennen unionin luettelon yhteistä etua koskevista hankkeista, samoin kuin asetuksen (EU) N:o 347/2013 2–10, 12, 13 ja 14 artikla sekä liitteet I–IV ja VI pysyvät voimassa ja niillä on oikeusvaikutuksia viidenteen unionin luetteloon sisältyvien yhteistä etua koskevien hankkeiden osalta ensimmäisen yhteistä etua koskevista hankkeista ja keskinäistä etua koskevista hankkeista tämän asetuksen nojalla vahvistettavan unionin luettelon voimaantuloon saakka.

⁽⁵⁾ Komission delegoitu asetus (EU) 2022/564, annettu 19 päivänä marraskuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 347/2013 muuttamisesta vahvistamalla unionin luettelo yhteistä etua koskevista hankkeista (EUVL L 109, 8.4.2022 s. 14).

▼B

3. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 2 kohdassa säädetään, niillä hankkeilla, jotka sisällytettiin viidenteen asetuksen (EU) N:o 347/2013 nojalla vahvistettuun unionin luetteloon yhteistä etua koskevista hankkeista ja joita koskevat hakemusasiakirjat toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt tarkastelua varten, on tämän asetuksen luvusta III johtuvat oikeudet ja velvoitteet neljän vuoden ajan tämän asetuksen voimaantulosta.

*33 artikla***Voimaantulo**

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaiseen kaikissa jäsenvaltioissa.

LIITE I

ENERGIAINFRASTRUKTUURIEN ENSISIJAISET KÄYTTÄVÄT JA ALUEET

(1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut)

Tätä asetusta sovelletaan seuraaviin Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien ensisijaisiin käytäviin ja alueisiin:

1. ENSISIJAISET SÄHKÖKÄYTTÄVÄT

- 1) Länsi-Euroopan pohjois-eteläsuuntaiset sähköyhteenliitännät ("NSI West Electricity"): alueen jäsenvaltioiden väliset ja Välimeren alueen, mukaan lukien Iberian niemimaa, kanssa toteutettavat yhteenliitännät, erityisesti uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön integroimiseksi, sisäisten verkkoinfrastruktuurien vahvistamiseksi, jotta voidaan edistää markkinoiden yhdentymistä alueella ja lopettaa Irlannin eristyneisyys, sekä sellaisten uusiutuvan energian offshore-verkkojen maalle tarvittavien jatkeiden ja kotimaisten verkkojen vahvistusten varmistamiseksi, jotka ovat tarpeen riittävän ja luotettavan siirtoverkon varmistamiseksi ja merellä tuotetun sähkön toimittamiseksi sisämaassa sijaitseviin jäsenvaltioihin.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Belgia, Tanska, Saksa, Irlanti, Espanja, Ranska, Italia, Luxemburg, Malta, Alankomaat, Itävalta ja Portugali.

- 2) Keskeisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan pohjois-eteläsuuntaiset sähköyhteenliitännät ("NSI East Electricity"): pohjois-etelä- ja itä-länsisuuntaiset yhteenliitännät ja sisäiset siirtojohdot sisämarkkinoiden toteuttamiseksi, uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön integroimiseksi, jotta voidaan lopettaa Kyproksen eristyneisyys, sekä sellaisten uusiutuvan energian offshore-verkkojen maalle tarvittavien jatkeiden ja kotimaisten verkkojen vahvistusten varmistamiseksi, jotka ovat tarpeen riittävän ja luotettavan siirtoverkon varmistamiseksi ja merellä tuotetun sähkön toimittamiseksi sisämaassa sijaitseviin jäsenvaltioihin.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Bulgaria, Tšekki, Saksa, Kroatia, Kreikka, Kypros, Italia, Unkari, Itävalta, Puola, Romania, Slovenia ja Slovakia.

- 3) Itämeren energiamarkkinoiden yhteenliitännäsuunnitelma sähkön osalta ("BE-MIP Electricity"): Itämeren alueen jäsenvaltioiden väliset yhteenliitännät ja sisäiset siirtojohdot markkinoiden yhdentymisen edistämiseksi ja uusiutuvan energian kasvavien osuuksien integroimiseksi alueella.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Tanska, Saksa, Viro, Latvia, Liettua, Puola, Suomi ja Ruotsi.

2. ENSISIJAISET OFFSHORE-VERKKOKÄYTTÄVÄT

- 4) Pohjoisten merialueiden offshore-verkot ("NSOG"): offshore-sähköverkon kehittäminen, integroidun offshore-sähköverkon ja tapauksen mukaan offshore-vetyverkon kehittäminen ja niihin liittyvät rajayhdysjohdot Pohjanmerellä, Irlanninmerellä, Kelttienmerellä, Englannin kanaalissa ja lähivesillä merellä tuotetuista uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan sähkön tai tapauksen mukaan vedyn kuljettamiseksi kulutus- ja varastointikeskuksiin tai rajatylittävän uusiutuvan energian vaihdon lisäämiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Belgia, Tanska, Saksa, Irlanti, Ranska, Luxemburg, Alankomaat ja Ruotsi.

▼B

- 5) Itämeren energiamaarkkinoiden yhteenliittäsuunnitelma offshore-verkkojen osalta ("BEMIP offshore"): offshore-sähköverkon kehittäminen, integroidun offshore-sähköverkon ja tapauksen mukaan offshore-vetyverkon kehittäminen ja niihin liittyvät rajayhdysjohdot Itämerellä ja lähivesillä merellä tuotetuista uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan sähkön tai tapauksen mukaan vedyn kuljettamiseksi kulutus- ja varastointikeskuksiin tai rajatylittävän uusiutuvan energian vaihdon lisäämiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Tanska, Saksa, Viro, Latvia, Liettua, Puola, Suomi ja Ruotsi.

- 6) Eteläisten ja läntisten merialueiden offshore-verkot ("SW offshore"): offshore-sähköverkon kehittäminen, integroidun offshore-sähköverkon ja tapauksen mukaan offshore-vetyverkon kehittäminen ja niihin liittyvät rajayhdysjohdot Välimerellä, mukaan lukien Cádizinlahti, ja lähivesillä merellä tuotetuista uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan sähkön tai tapauksen mukaan vedyn kuljettamiseksi kulutus- ja varastointikeskuksiin tai rajatylittävän uusiutuvan energian vaihdon lisäämiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Kreikka, Espanja, Ranska, Italia, Malta ja Portugali.

- 7) Eteläisten ja itäisten merialueiden offshore-verkot ("SE offshore"): offshore-sähköverkon kehittäminen, integroidun offshore-sähköverkon ja tapauksen mukaan offshore-vetyverkon kehittäminen ja niihin liittyvät rajayhdysjohdot Välimerellä, Mustallamerellä ja lähivesillä merellä tuotetuista uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan sähkön tai tapauksen mukaan vedyn kuljettamiseksi kulutus- ja varastointikeskuksiin tai rajatylittävän uusiutuvan energian vaihdon lisäämiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Bulgaria, Kroatia, Kreikka, Italia, Kypros, Romania ja Slovenia.

- 8) Atlantin offshore-verkot: offshore-sähköverkon kehittäminen, integroidun offshore-sähköverkon kehittäminen ja niihin liittyvät rajayhdysjohdot Pohjois-Atlantin vesillä merellä tuotetuista uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan sähkön kuljettamiseksi kulutus- ja varastointikeskuksiin ja rajatylittävän sähköin vaihdon lisäämiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Irlanti, Espanja, Ranska ja Portugali.

3. ENSISIJAISET KÄYTÄVÄT VETYÄ JA ELEKTROLYYSILAITTEITA VARTEN

- 9) Länsi-Euroopan vety-yhteenliittännät ("HI West"): vetyinfrastruktuuri ja kaa-suinfrastruktuurin käyttötarkoituksen muuttaminen, jotta voidaan suoraan tai välillisesti (jonkin kolmannen maan kanssa toteutetun yhteenliittännän kautta) luoda integroitu vetyrunkoverkko, jolla luodaan yhteyksiä alueen maihin ja puututaan niiden erityisiin vetyä koskeviin infrastruktuuritarpeisiin tukemalla unionin laajuisen verkon luomista vedyn kuljetusta varten ja lisäksi saarten ja saarten järjestelmien osalta vähennetään energiaeristyneisyyttä, tuetaan innovatiivisia ja muita ratkaisuja, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja edistetään merkittävästi saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyyttä.

▼ B

Elektrolyysilaitteet: sähköstä kaasuksi -sovellusten käyttöönoton tukeminen, jotta voidaan mahdollistaa kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset ja edistää järjestelmän varmaa, tehokasta ja luotettavaa toimintaa ja energiajärjestelmän älykästä integrointia ja lisäksi saarten ja saarten järjestelmien osalta sellaisten innovatiivisten ja muiden ratkaisujen tukeminen, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyuden merkittävä edistäminen.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Belgia, Tšekki, Tanska, Saksa, Irlanti, Espanja, Ranska, Italia, Luxemburg, Malta, Alankomaat, Itävalta ja Portugali.

- 10) Keskeisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan vety-yhteenliittännät ("HI East"): vetyinfrastruktuuri ja kaasuinfrastruktuurin käyttötarkoituksen muuttaminen, jotta voidaan suoraan tai välillisesti (jonkin kolmannen maan kanssa toteutetun yhteenliittännän kautta) luoda integroitu vetyrunkoverkko, jolla luodaan yhteyksiä alueen maihin ja puututaan niiden erityisiin vetyä koskeviin infrastruktuuritarpeisiin tukemalla unionin laajuisen verkon luomista vedyn kuljetusta varten ja lisäksi saarten ja saarten järjestelmien osalta vähennetään energiaeristyneisyyttä, tuetaan innovatiivisia ja muita ratkaisuja, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja edistetään merkittävästi saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyyttä.

Elektrolyysilaitteet: sähköstä kaasuksi -sovellusten käyttöönoton tukeminen, jotta voidaan mahdollistaa kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset ja edistää järjestelmän varmaa, tehokasta ja luotettavaa toimintaa ja energiajärjestelmän älykästä integrointia ja lisäksi saarten ja saarten järjestelmien osalta sellaisten innovatiivisten ja muiden ratkaisujen tukeminen, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyuden merkittävä edistäminen.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Bulgaria, Tšekki, Saksa, Kreikka, Kroatia, Italia, Kypros, Unkari, Itävalta, Puola, Romania, Slovenia ja Slovakia.

- 11) Itämeren energiamarkkinoiden yhteenliittäntäsuunnitelma vedyn osalta ("BE-MIP Hydrogen"): vetyinfrastruktuuri ja kaasuinfrastruktuurin käyttötarkoituksen muuttaminen, jotta voidaan suoraan tai välillisesti (jonkin kolmannen maan kanssa toteutetun yhteenliittännän kautta) luoda integroitu vetyrunkoverkko, jolla luodaan yhteyksiä alueen maihin ja puututaan niiden erityisiin vetyä koskeviin infrastruktuuritarpeisiin tukemalla unionin laajuisen verkon luomista vedyn kuljetusta varten ja lisäksi saarten ja saarten järjestelmien osalta vähennetään energiaeristyneisyyttä, tuetaan innovatiivisia ja muita ratkaisuja, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja edistetään merkittävästi saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyyttä.

▼B

Elektrolyysilaitteet: sähköstä kaasuksi -sovellusten käyttöönoton tukeminen, jotta voidaan mahdollistaa kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset ja edistää järjestelmän varmaa, tehokasta ja luotettavaa toimintaa ja energiajärjestelmän älykästä integrointia ja lisäksi saarten ja saarten järjestelmien osalta sellaisten innovatiivisten ja muiden ratkaisujen edistäminen, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyuden merkittävä edistäminen.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Tanska, Saksa, Viro, Latvia, Liettua, Puola, Suomi ja Ruotsi.

4. ENSISIJAISET AIHEALUEET

- 12) Älykkäiden sähköverkkojen käyttöönotto: älykkäitä verkkoja koskevien teknologioiden käyttöönotto koko unionissa, jotta voidaan integroida tehokkaasti kaikkien sähköverkkoon liitettyjen käyttäjien käyttötottumukset ja toimet, erityisesti suurten sähkömäärien tuotanto uusiutuvista tai hajautetuista energialähteistä ja kuluttajien kulutusjoustosta, energian varastoinnista, sähköajoneuvoista ja muista joustolähteistä, ja lisäksi saarten ja saarten järjestelmien osalta vähentää energiaeristyneisyyttä, tukea innovatiivisia ja muita ratkaisuja, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyuden merkittävä edistäminen.

Asianomaiset jäsenvaltiot: kaikki.

- 13) Rajatylittävä hiilidioksidiverkko: infrastruktuurin kehittäminen hiilidioksidin kuljetukseen ja varastointiin jäsenvaltioiden välillä ja naapureina olevien kolmansien maiden kanssa, jotta voidaan edistää teollisuuslaitteistoista talteen otetun hiilidioksidin talteenottoa ja varastointia pysyvää geologista varastointia varten sekä hiilidioksidin hyödyntämistä synteettisissä polttoainekaasuissa, mikä johtaa hiilidioksidin pysyvään neutralointiin.

Asianomaiset jäsenvaltiot: kaikki.

- 14) Älykkäät kaasuverkot: älykkäitä kaasuverkkoja koskevien teknologioiden käyttöönotto koko unionissa, jotta voidaan integroida tehokkaasti kaasuverkkoon monenlaisia vähähiilisiä ja erityisesti uusiutuvia kaasulähteitä, tukea innovatiivisten ja digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoa verkon hallinnassa ja helpottaa energia-alojen älykästä integrointia ja kulutusjoustoja, mukaan lukien tähän liittyvät fyysiset parannukset, jos ne ovat välttämättömiä laitteiden ja laitteistojen toimivuudelle vähähiilisten ja erityisesti uusiutuvien kaasujen integrointia varten.

Asianomaiset jäsenvaltiot: kaikki.

LIITE II

ENERGIAINFRASTRUKTUURILUOKAT

Energiainfrastrukturiluokat, joita kehitetään liitteessä I esitettyjen energiainfrastrukturien ensisijaisten kohteiden toteuttamiseksi, ovat seuraavat:

1) Sähkö:

- a) suurjännitteiset ja erittäin suuren jännitteen ilmajohtot, jotka ylittävät rajan tai sijaitsevat jonkin jäsenvaltion alueella, mukaan lukien talousvyöhyke, jos ne on suunniteltu vähintään 220 kilovoltin jännitteelle, sekä maan- ja merenalaiset siirtokaapelit, jos ne on suunniteltu vähintään 150 kilovoltin jännitteelle. Niissä jäsenvaltioissa ja pienissä erillisissä verkoissa, joissa siirtoverkko toimii alemmalla jännitteellä, kyseiset jänniterajat vastaavat korkeinta jännitetasoa kyseisissä sähköverkoissa;
- b) edellä a alakohdassa tarkoitettuun energiainfrastrukturiluokkaan kuuluvat laitteet tai laitteistot, jotka mahdollistavat merellä tuotetun uusiutuvan sähkön siirron offshore-tuotantopaikoista (energiainfrastruktuuri merellä tuotettavaa uusiutuvaa sähköä varten);
- c) yksittäiset tai aggregoidussa muodossa olevat energiavarastot, joita käytetään energian pysyvään tai tilapäiseen varastointiin maanpäällisissä tai maanalaisissa infrastruktuureissa tai geologisissa varastointipaikoissa, sillä edellytyksellä, että ne on liitetty suoraan vähintään 110 kilovoltin jännitteelle suunniteltuihin suurjännitteisiin siirtojohtoihin ja jakelujohtoihin. Niissä jäsenvaltioissa ja pienissä erillisissä verkoissa, joissa siirtoverkko toimii alemmalla jännitteellä, kyseiset jänniterajat vastaavat korkeinta jännitetasoa kyseisissä sähköverkoissa;
- d) edellä a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen järjestelmien turvallisen, varman ja tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmät kaikilla jännitetasoilla sekä sähköasemat;
- e) älykkäissä sähköverkoissa laitteet tai laitteistot, digitaaliset järjestelmät ja komponentit, joissa yhdistetään tieto- ja viestintätekniikkaa käyttämällä operatiivisia digitaalisia alustoja, ohjausjärjestelmiä ja anturiteknologioita sekä siirtotasolla että keski- ja suurjännitteisellä jakelutasolla ja joiden tarkoituksena on varmistaa tehokkaampi ja älykkäämpi sähkön siirto- ja jakeluverkko, lisätä kapasiteettia uusien tuotannon, energian varastoinnin ja kulutuksen muotojen integroimiseksi sekä helpottaa uusia liiketoimintamalleja ja markkinarakenteita, mukaan lukien investoinnit saariin ja saarten järjestelmiin, jotta voidaan vähentää energiaeristyneisyyttä, tukea innovatiivisia ja muita ratkaisuja, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja edistää merkittävästi saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyyttä;
- f) edellä a alakohdassa tarkoitettuun energiainfrastrukturiluokkaan kuuluvat laitteet tai laitteistot, joilla on kaksi käyttötarkoitusta: yhteenliittämistä ja offshore-verkkojen liittäjäjärjestelmä uusiutuvan energian offshore-tuotantopaikoista kahteen tai useampaan jäsenvaltioon ja kolmannen maihin, jotka osallistuvat unionin luettelossa oleviin hankkeisiin, myös tämän laitteen maalla sijaitseva jatke maalla sijaitsevan siirtoverkon ensimmäiseen sähköasemaan saakka, sekä niiden viereiset turvallisen, varman ja tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömät offshore-laitteet tai -laitteistot, mukaan lukien suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmät, ja tarvittavat sähköasemat, jos myös niillä varmistetaan teknologioiden yhteentoimivuus, muun muassa rajapintojen yhteensopivuus eri teknologioiden välillä (offshore-verkot uusiutuvaa energiaa varten);

▼B

2) Älykkäät kaasuverkot:seuraavat laitteet ja laitteistot, joiden tarkoituksena on mahdollistaa monenlaisten vähähiilisten ja erityisesti uusiutuvien kaasujen, myös biometaanin tai vedyn, integrointi kaasuverkkoon ja helpottaa sitä: digitaaliset järjestelmät ja komponentit, joissa yhdistetään tieto- ja viestintäteknikkaa, ohjausjärjestelmiä ja anturiteknologioita ja jotka mahdollistavat kaasun tuotannon, siirron, jakelun, varastoinnin ja kulutuksen interaktiivisen ja älykkään seurannan, mittauksen, laadunvalvonnan ja hallinnan kaasuverkossa. Lisäksi tällaisiin hankkeisiin voi sisältyä laitteita, jotka mahdollistavat vastakaisvirtaukset jakelutasolta siirtotasolle, mukaan lukien tähän liittyvät fyysiset parannukset, jos ne ovat välttämättömiä laitteiden ja laitteistojen toimivuudelle vähähiilisten ja erityisesti uusiutuvien kaasujen integrointia varten;

3) Vety:

- a) vedyn kuljetukseen, pääasiassa korkealla paineella, tarkoitetut putkistot, mukaan lukien uuteen käyttötarkoitukseen muunnetut maakaasuinfrastruktuurit, jotka antavat pääsyn useille verkonkäyttäjille läpinäkyvin ja syrjimättömin perustein;
- b) a alakohdassa tarkoitettuihin korkeapaineisiin vetyputkistoihin liitetyt varastot;
- c) nesteytetyn vedyn tai muihin kemiallisiin aineisiin sidotun vedyn vastaanotto-, varastointi- ja kaasuttamislaitokset tai paineenvähennyslaitokset tapauksen mukaan vedyn syöttämiseksi verkkoon;
- d) vetyjärjestelmän turvallisen, varman ja tehokkaan toiminnan tai kahdensuuntaisen kapasiteetin mahdollistamisen kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien kompressoriasemat;
- e) laitteet tai laitteistot, jotka mahdollistavat vedyn tai vedystä johdettujen polttoaineiden käytön liikennealalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1315/2013 ⁽⁶⁾ III luvun mukaisesti yksilöidyssä TEN-T-ydinverkossa.

Mikä tahansa a–d alakohdassa luetelluista rakenteista voi olla vasta rakennettu tai käyttötarkoitukseltaan maakaasukäytöstä vetykäyttöön muutettu rakenne tai näiden kahden yhdistelmä;

4) Elektrolyysilaitteistot:

- a) elektrolyysilaitteet,
 - i) joissa on vähintään 50 megawatin kapasiteetti, jonka tuottaa yksi elektrolyysilaitte tai yhden koordinoitun hankkeen muodostava elektrolyysilaitteiden joukko;
 - ii) joiden tuotanto täyttää direktiivin (EU) 2018/2001 25 artiklan 2 kohdassa ja liitteessä V vahvistetun vaatimuksen, jonka mukaan elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten on oltava vähintään 70 prosenttia, kun fossiilinen vertailukohta on 94 g CO₂eq/MJ. Elinkaarenaikaiset kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset lasketaan käyttämällä direktiivin (EU) 2018/2001 28 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua menetelmää tai vaihtoehtoisesti ISO 14067- tai ISO 14064-1 -standardia. Elinkaarenaikaisiin kasvihuonekaasupäästöihin on sisällytettävä epäsuorat päästöt. Määrälliset elinkaarenaikaiset kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset todennetaan tarvittaessa direktiivin (EU) 2018/2001 30 artiklan mukaisesti, tai ne todentaa riippumaton kolmas osapuoli; ja

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1315/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi ja päätöksen N:o 661/2010/EU kumoamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 1).

▼B

- iii) joilla on verkkoon liittyvä toiminto, erityisesti sähkö- ja vetyverkkojen järjestelmän yleisen joustavuuden ja järjestelmän yleisen tehokkuuden kannalta;
 - b) niihin liittyvät laitteet, mukaan lukien putkistoyhteydet verkkoon;
- 5) Hiilidioksidi:
- a) tähän tarkoitetut putkistot, lukuun ottamatta tuotantovaiheen putkistoa, joita käytetään hiilidioksidin kuljetukseen useammasta kuin yhdestä lähteestä hiilidioksidin pysyvää geologista varastointia varten direktiivin 2009/31/EY mukaisesti;
 - b) kiinteät laitteistot hiilidioksidin nesteytykseen, välivarastointiin ja konvertointiin sen myöhempää putkistoissa ja tähän tarkoitetuissa kuljetusvälineissä, kuten aluksissa, proomuissa, kuorma-autoissa ja junissa, tapahtuvaa kuljetusta varten;
 - c) rajoittamatta mahdollista hiilidioksidin geologisen varastoinnin kieltoa josakin jäsenvaltiossa infrastruktuuriin liittyvät, geologisessa muodostumassa maan pinnalla olevat laitokset ja injektointilaitokset, joita käytetään direktiivin 2009/31/EY mukaisesti hiilidioksidin pysyvään geologiseen varastointiin, jos niihin ei liity hiilidioksidin käyttöä hiilivedyn tehostettua talteenottoa varten ja ne ovat välttämättömiä hiilidioksidin rajatylittävän kuljetuksen ja varastoinnin mahdollistamiseksi;
 - d) järjestelmän moitteettoman, varman ja tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmät.

LIITE III

ALUEELLISET LUETTELOT HANKKEISTA

1. RYHMIÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖT

- 1) Kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan kuuluvien energiainfrastruktuurien osalta kukin ryhmä koostuu jäsenvaltioiden, kansallisten sääntelyviranomaisten, siirtoverkonhaltijoiden sekä komission, viraston, EU DSO -elimen ja joko Sähkö-ENTSON tai Kaasu-ENTSON edustajista.

Muiden energiainfrastruktuuriluokkien osalta kukin ryhmä koostuu komission sekä niiden jäsenvaltioiden ja hankkeen toteuttajien edustajista, joita kukin asianomaisista liitteessä I esitetyistä ensisijaisista kohteista koskee.

- 2) Ryhmät ja ryhmien päätöksentekuelimet voivat unionin luetteloon ehdolla olevien hankkeiden lukumäärän, alueellisten infrastruktuuripuuotteiden ja markkinakehityksen mukaan tarvittaessa jakautua, yhdistyä tai tavata eri kokoonpanoissa keskustellakseen kaikille ryhmille yhteisistä tai yksinomaan tiettyjä alueita koskevista asioista. Tällaisiin asioihin voivat kuulua alueiden välisen johdonmukaisuuden kannalta olennaiset kysymykset tai alueellisten luetteloiden luonnoksissa ehdotettujen hankkeiden lukumäärä silloin, kun riskinä on, että hankkeiden lukumäärä ei ole enää hallittavissa.
- 3) Kukin ryhmä organisoii työnsä asetuksen (EY) N:o 715/2009 12 artiklan, asetuksen (EU) 2019/943 34 artiklan, direktiivin 2009/73/EY 7 artiklan ja direktiivin (EU) 2019/944 61 artiklan mukaisten alueellisten yhteistyötoimien ja muiden olemassa olevien alueellisten yhteistyörakenteiden mukaisesti.
- 4) Kukin ryhmä kutsuu kokouksiinsa asiaankuuluvien liitteessä I nimettyjen energiainfrastruktuurien ensisijaisten käytävien ja alueiden toteuttamiseksi tapauksen mukaan sellaisen hankkeen toteuttajia, joka voidaan mahdollisesti valita yhteistä etua koskevaksi hankkeeksi, sekä kansallisten hallintojen, sääntelyviranomaisten, kansalaisyhteiskunnan ja siirtoverkonhaltijoiden edustajia kolmansista maista. Päätös kolmansien maiden edustajien kutsumisesta tehdään yhteisymmärryksessä.
- 5) Liitteessä I olevassa 2 jaksossa esitettyjen energiainfrastruktuurien ensisijaisten käytävien osalta kukin ryhmä kutsuu kokouksiinsa tapauksen mukaan sisämaassa sijaitsevien jäsenvaltioiden, toimivaltaisten viranomaisten, kansallisten sääntelyviranomaisten ja siirtoverkonhaltijoiden edustajia.
- 6) Kukin ryhmä kutsuu kokouksiinsa tapauksen mukaan asianomaisia sidosryhmiä edustavat organisaatiot, mukaan lukien kolmansien maiden edustajia, ja, kun se katsotaan aiheelliseksi, suoraan sidosryhmät, mukaan lukien tuottajia, jakeluverkonhaltijoita, toimittajia, kuluttajia, paikallisia asukkaita ja unionissa toimivia ympäristönsuojelujärjestöjä, tuomaan esille erityisen asiantuntemuksensa. Kunkin ryhmän on järjestettävä kuulemisia, jos ne ovat tarpeen sen tehtävien suorittamiseksi.
- 7) Ryhmien kokousten osalta komissio julkaisee sidosryhmien käytettävissä olevalla alustalla sisäiset säännöt, päivitetyn luettelon jäsenorganisaatioista, säännöllisesti päivitetyn tiedot työn edistymisestä, kokousten esityslistat ja kokouspöytäkirjat, jos ne ovat saatavilla. Ryhmien päätöksentekuelinten keskustelut ja hankkeiden 4 artiklan 5 kohdan mukainen paremmuusjärjestykseen asettaminen ovat luottamuksellisia. Kaikki alueellisten ryhmien toimintaa ja työtä koskevat päätökset tehdään yhteisymmärryksessä jäsenvaltioiden ja komission välillä.

▼B

- 8) Komissio, virasto ja ryhmät pyrkivät johdonmukaisuuteen ryhmien välillä. Tätä varten komissio ja virasto varmistavat tarvittaessa kaikkea sellaista työtä koskevan tietojenvaihdon asianomaisten ryhmien välillä, johon liittyy alueidenvälinen etu.
- 9) Kansallisten sääntelyviranomaisten ja viraston osallistuminen ryhmiin ei saa vaarantaa niiden tämän asetuksen tai asetuksen (EU) 2019/942, direktiivin 2009/73/EY 40 ja 41 artiklan sekä direktiivin (EU) 2019/944 58, 59 ja 60 artiklan mukaisten tavoitteiden ja tehtävien toteutumista.

2. ALUEELLISTEN LUETTELOJEN VAHVISTAMISPROSESSI

- 1) Sellaisen hankkeen toteuttajien, joka voidaan mahdollisesti valita unionin luettelossa olevaksi hankkeeksi ja jolle halutaan kyseinen asema, on toimittava ryhmälle yhteistä etua koskevaksi hankkeeksi valintaa koskeva hakemus, johon on sisällyttävä
 - a) arviointi hankkeesta sen mukaan, miten se edistää liitteessä I esitettyjen ensisijaisien kohteiden toteuttamista;
 - b) tieto liitteessä II esitetystä asiaankuuluvasta hankeluokasta;
 - c) analyysi siitä, täyttyvätkö 4 artiklassa säädetyt asiaankuuluvat kriteerit;
 - d) niistä hankkeista, jotka ovat saavuttaneet riittävän kypsyyden, 11 artiklan nojalla laaditun menetelmän mukainen hankekohtainen kustannus-hyötynalyysi;
 - e) keskinäistä etua koskevista hankkeista niiden maiden hallitusten tuen-
ilmaisuna hankkeelle antamat tukikirjeet, joihin hanke suoraan vaikuttaa,
tai muut ei-sitovat sopimukset;
 - f) muut hankkeen arvioinnin kannalta olennaiset tiedot.
- 2) Kaikkien vastaanottajien on käsiteltävä kaupallisesti arkaluonteisia tietoja luottamuksellisina.
- 3) Tämän asetuksen liitteessä II olevissa 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvat ehdotetut yhteistä etua koskevat sähkön siirto- ja varastointihankkeet ovat osa viimeisintä sähkön osalta saatavilla olevaa unionin laajuista kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa, jonka Sähkö-ENTSO on laatinut asetuksen (EU) 2019/943 30 artiklan mukaisesti. Tämän asetuksen liitteessä II olevissa 1 kohdan b ja f alakohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvien ehdotettujen yhteistä etua koskevien sähkön siirtohankkeiden on perustuttava tämän asetuksen 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin integroituun offshore-verkon kehittämiseen ja verkon vahvistuksiin ja oltava niiden mukaisia.
- 4) Tämän asetuksen liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyihin energiainfrast-
ruktuuriluokkiin kuuluvat ehdotetut yhteistä etua koskevat vetyhankkeet ovat 1 päivästä tammikuuta 2024 hankkeita, jotka ovat osa viimeisintä kaasun osalta saatavilla olevaa yhteisön laajuista kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa, jonka Kaasu-ENTSO on laatinut asetuksen (EY) N:o 715/2009 8 artiklan mukaisesti.
- 5) Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2022 ja sen jälkeen kunkin unionin laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman osalta annettava päivitetty ohjeet, jotka koskevat hankkeiden sisällyttämistä niiden 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin unionin laajuisiin kymmenvuotisiin verkon kehittämissuunnitelmiin, jotta voidaan varmistaa yhtäläinen kohtelu ja prosessin avoimuus. Ohjeissa on vahvistettava kaikkien kyseisenä ajankohtana voimassa olevassa unionin luettelossa olevien hankkeiden osalta yksinkertaistettu prosessi, joka koskee hankkeiden sisällyttämistä unionin laajuisiin kymmenvuotisiin verkon kehittämissuunnitelmiin ottaen huomioon asiakirjat ja tiedot, jotka on jo toimitettu aiemmissa unionin laajuiseen kymmenvuotiseen verkon kehittämissuunnitelmaan liittyvissä prosesseissa, edellyttäen, että jo toimitetut asiakirjat ja tiedot pätevät edelleen.

▼B

Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on kuultava komissiota ja virastoa niiden luonnoksista ohjeiksi, jotka koskevat hankkeiden sisällyttämistä unionin laajuisiin kymmenvuotisiin verkon kehittämissuunnitelmiin, ja otettava asianmukaisesti huomioon komission ja viraston suositukset ennen lopullisten ohjeiden julkaisemista.

- 6) Liitteessä II olevassa 5 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvat ehdotetut hiilidioksidin kuljetus- ja varastointihankkeet on esitettävä osana vähintään kahden jäsenvaltion laatimaa suunnitelmaa, joka koskee rajatylittävän hiilidioksidin kuljetus- ja varastointi-infrastruktuurin kehittämistä ja jonka asianomaiset jäsenvaltiot tai kyseisten jäsenvaltioiden nimeämät tahot esittävät komissiolle.
- 7) Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on annettava ryhmille tietoja siitä, miten ne ovat soveltaneet ohjeita arvioidessaan hankkeiden sisällyttämistä unionin laajuisiin kymmenvuotisiin verkon kehittämissuunnitelmiin.
- 8) Kansalliset sääntelyviranomaiset, niiden toimivaltaan kuuluvien hankkeiden osalta, ja tarvittaessa virasto, mahdollisuuksien mukaan direktiivin 2009/73/EY 7 artiklan ja direktiivin (EU) 2019/944 61 artiklan mukaisen alueellisen yhteistyön puitteissa, tarkistavat kriteerien ja kustannus-hyötyanalyysin menetelmän johdonmukaisen soveltamisen sekä arvioivat niiden rajatylittävän merkityksen. Ne esittävät arviointinsa ryhmälle. Komissio varmistaa, että tämän asetuksen 4 artiklassa ja liitteessä IV tarkoitettuja kriteerejä ja menetelmiä sovelletaan yhdenmukaistetulla tavalla, jotta voidaan taata johdonmukaisuus alueellisten ryhmien kesken.
- 9) Komissio arvioi tämän asetuksen 4 artiklassa säädettyjen kriteerien soveltamisen kaikissa hankkeissa, jotka eivät kuulu tässä liitteessä olevan 8 kohdan soveltamisalaan. Komissio ottaa huomioon myös mahdollisuuden laajentaa hankkeita tulevaisuudessa ottamalla niihin mukaan muita jäsenvaltioita. Komissio esittää arviointinsa ryhmälle. Kun hankkeille haetaan keskinäistä etua koskevan hankkeen asemaa, kolmansien maiden edustajat ja sääntelyviranomaiset kutsutaan arvioinnin esittelyyn.
- 10) Kukin jäsenvaltio, jonka alueeseen ehdotettu hanke ei liity mutta johon ehdotetulla hankkeella voi olla mahdollinen myönteinen nettovaikutus tai mahdollinen merkittävä vaikutus, kuten vaikutus ympäristöön tai energiainfrastruktuurin toimintaan sen alueella, voi esittää ryhmälle lausunnon, jossa se ilmaisee huolenaiheensa.
- 11) Ryhmän on ryhmään kuuluvan jäsenvaltion pyynnöstä tutkittava jäsenvaltion 3 artiklan 3 kohdan nojalla esittämät perustelut sille, miksi se ei hyväksy alueeseensa liittyvää hanketta.
- 12) Ryhmän on tarkasteltava, sovelletaanko alueellisten infrastruktuuritarpeiden vahvistamisessa ja kussakin ehdolla olevassa hankkeessa energiatehokkuus etusijalle -periaatetta. Ryhmän on tarkasteltava ensisijaisina ratkaisuuina erityisesti sellaisia ratkaisuja kuin kysyntäpuolen hallinta, markkinajärjestelyratkaisut, digitaalisten ratkaisujen toteuttaminen ja rakennusten peruskorjaus, jos niitä pidetään kustannustehokkaampina koko järjestelmän kannalta kuin uuden tarjontapuolen infrastruktuurin rakentamista.
- 13) Ryhmän on kokoonnuttava tutkimaan ehdotettuja hankkeita ja asettamaan ne paremmuusjärjestykseen hankkeiden läpinäkyvän arvioinnin perusteella ja 4 artiklassa esitettyjen kriteerien mukaisesti ottaen huomioon sääntelyviranomaisten arvioinnin tai komission arvioinnin niissä hankkeissa, jotka eivät kuulu kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan.

▼B

- 14) Ryhmien laatimat luonnokset alueellisiksi luetteloiksi kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan kuuluvista ehdotetuista hankkeista sekä mahdolliset tämän jakson 10 kohdassa tarkoitetut lausunnot on toimitettava virastolle kuusi kuukautta ennen unionin luettelon hyväksymispäivää. Virasto arvioi alueellisten luetteloiden luonnokset ja niihin liittyvät lausunnot kolmen kuukauden kuluessa niiden vastaanottamisesta. Virasto antaa lausunnon alueellisten luetteloiden luonnoksista ja erityisesti kriteerien ja kustannus-hyötyanalyysin johdonmukaisesta soveltamisesta eri alueilla. Viraston lausunto hyväksytään asetuksen (EU) 2019/942 22 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.
- 15) Kunkin ryhmän päätöksentekuelimen on kuukauden kuluessa viraston lausunnon vastaanottamisesta hyväksyttävä 3 artiklan 3 kohdan säännöksiä noudattaen lopullinen alueellinen luettelonsa ehdotetuista hankkeista ryhmien ehdotuksen perusteella ja ottaen huomioon viraston lausunnon sekä kansallisten sääntelyviranomaisten 8 kohdan mukaisesti toimitetun arvioinnin tai komission 9 kohdan mukaisesti tekemän arvioinnin niistä ehdotetuista hankkeista, jotka eivät kuulu kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan, sekä komission neuvot, joiden tarkoituksena on varmistaa, että unionin luettelossa olevien hankkeiden kokonaismäärä on hallittavissa, etenkin rajoilla kilpailevien tai mahdollisesti kilpailevien hankkeiden yhteydessä. Ryhmien päätöksentekuelinten on toimitettava komissiolle lopulliset alueelliset luettelot sekä mahdolliset 10 kohdassa tarkoitetut lausunnot.
- 16) Jos alueellisten luetteloiden luonnosten perusteella ja viraston lausunnon huomioon ottamisen jälkeen ehdotettujen hankkeiden kokonaismäärä unionin luettelossa ylittäisi hallittavissa olevan määrän, komissio antaa kullekin asianomaiselle ryhmälle neuvon olla sisällyttämättä alueelliseen luetteloön hankkeita, jotka asianomainen ryhmä on asettanut 4 artiklan 5 kohdan mukaisessa paremmuusjärjestyksessä alimmille sijoille.

LIITE IV

HANKKEIDEN KRITEREJÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖT JA INDIKAATTORIT

1) Yhteistä etua koskevan hankkeen, jolla on merkittävä rajatylittävä vaikutus, on sijaittava jonkin jäsenvaltion alueella ja täytettävä seuraavat edellytykset:

- a) Sähkön siirto: Hanke lisää verkon siirtokapasiteettia tai kaupallisiin virtoihin saatavilla olevaa kapasiteettia kyseisen jäsenvaltion ja yhden tai useamman muun jäsenvaltion välisellä rajalla, kun se lisää rajatylittävän verkon siirtokapasiteettia kyseisen jäsenvaltion ja yhden tai useamman muun jäsenvaltion välisellä rajalla vähintään 500 megawatilla verrattuna tilanteeseen, jossa hanketta ei oteta käyttöön, tai hanke vähentää yhteenliittämättömien verkkojen energiaeristyneisyyttä yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa ja lisää rajatylittävän verkon siirtokapasiteettia kahden jäsenvaltion välisellä rajalla vähintään 200 megawatilla.
- b) Sähkön varastointi: Hankkeesta saadaan vähintään 225 megawattia asennettua kapasiteettia, ja siinä on varastointikapasiteetti, joka mahdollistaa 250 gigawattitunnin vuotuisen nettosähköntuotannon.
- c) Älykkäät sähköverkot: Hanke on suunniteltu suurjännite- ja keskijännite-tason laitteille ja laitteistoille, ja siinä on mukana siirtoverkonhaltijoita, siirto- ja jakeluverkonhaltijoita tai jakeluverkonhaltijoita vähintään kahdesta jäsenvaltiosta. Hankkeessa voi olla mukana vain jakeluverkonhaltijoita edellyttäen, että ne ovat vähintään kahdesta jäsenvaltiosta ja että yhteentoimivuus varmistetaan. Hankkeen on täytettävä vähintään kaksi seuraavista kriteereistä: se kattaa 50 000 sähkön käyttäjää, tuottajaa, kuluttajaa tai tuottajakuluttajaa, se tavoittaa kulutusalueen, jolla vuosikulutus on vähintään 300 gigawattituntia, vähintään 20 prosenttia hankkeeseen liittyvästä sähkönkulutuksesta on peräisin erilaisista uusiutuvista energialähteistä, tai se vähentää yhteenliittämättömien verkkojen energiaeristyneisyyttä yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa. Hankkeeseen ei tarvitse liittyä yhteistä fyysistä rajaa. Hankkeissa, jotka liittyvät direktiivin (EU) 2019/944 2 artiklan 42 alakohdassa määriteltyihin pieniin erillisiin verkoihin, saaret mukaan lukien, kyseiset jänniterajat vastaavat korkeinta jännitetasoa asiaankuuluviissa sähköverkoissa.
- d) Vedynsiirto: Hanke mahdollistaa vedyn siirron asianomaisten jäsenvaltioiden rajojen yli tai lisää olemassa olevaa rajatylittävää vedynsiirtokapasiteettia kahden jäsenvaltion välisellä rajalla vähintään 10 prosentilla verrattuna tilanteeseen ennen hankkeen käyttöönottoa, ja hankkeessa osoitetaan riittäväällä tavalla, että se on olennainen osa suunniteltua rajatylittävää vetyverkkoa, sekä annetaan riittävää näyttöä olemassa olevista suunnitelmista ja yhteistyöstä naapurimaiden ja verkonhaltijoiden kanssa, tai hankkeissa, jotka vähentävät yhteenliittämättömien verkkojen energiaeristyneisyyttä yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, hankkeen tarkoituksena on järjestää suorat tai välilliset toimitukset vähintään kahteen jäsenvaltioon.
- e) Liitteessä II olevassa 3 kohdassa tarkoitettut vetyvarastot tai vedyn vastaanottolaitokset: Hankkeen tarkoituksena on järjestää suorat tai välilliset toimitukset vähintään kahteen jäsenvaltioon.

▼B

- f) Elektrolyysilaitteet: Hankkeesta saadaan vähintään 50 megawattia asennettua kapasiteettia, jonka tuottaa yksi elektrolyysilaitte tai yhden koordinoitun hankkeen muodostava elektrolyysilaitteiden joukko, ja se tuo hyötyjä suoraan tai välillisesti vähintään kahteen jäsenvaltioon ja erityisesti saarten ja saarten järjestelmien osalta tukee innovatiivisia ja muita ratkaisuja, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja edistää merkittävästi saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyyttä.
- g) Älykkäät kaasuverkot: Hankkeessa on mukana siirtoverkonhaltijoita, siirto- ja jakeluverkonhaltijoita tai jakeluverkonhaltijoita vähintään kahdesta jäsenvaltiosta. Siinä voi olla mukana jakeluverkonhaltijoita ainoastaan sellaisten vähintään kahden jäsenvaltion siirtoverkonhaltijoiden tuella, jotka ovat tiiviisti mukana hankkeessa ja varmistavat yhteentoimivuuden.
- h) Merellä tuotetun uusiutuvan sähkön siirto: Hanke on suunniteltu siirtämään sähköä offshore-tuotantopaikoista, joissa on vähintään 500 megawatin kapasiteetti, ja se mahdollistaa sähkön siirron tietyn jäsenvaltion maalla sijaitsevaan verkkoon ja lisää sisämarkkinoilla saatavilla olevan uusiutuvan sähkön määrää. Hanke kehitetään alueilla, joilla merellä tuotetun uusiutuvan sähkön markkinaosuus on alhainen, sillä osoitetaan olevan merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja se edistää merkittävästi energiajärjestelmän kestävyyttä ja markkinoiden yhdentymistä estämättä rajatylittäviä kapasiteetteja ja virtoja.
- i) Hiilidioksidihankkeet: Hanketta käytetään vähintään kahdesta jäsenvaltiosta peräisin olevan ihmisen toiminnan aiheuttaman hiilidioksidin kuljetukseen ja soveltuvin osin varastointiin.
- 2) Keskinäistä etua koskevan hankkeen, jolla on merkittävä rajatylittävä vaikutus, on täytettävä seuraavat edellytykset:
- a) Liitteessä II olevissa 1 kohdan a ja f alakohdassa esitettyyn luokkaan kuuluvat keskinäistä etua koskevat hankkeet: Hanke lisää verkon siirtokapasiteettia tai kaupallisiin virtoihin saatavilla olevaa kapasiteettia kyseisen jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan välisellä rajalla, ja se tuo merkittäviä hyötyjä, joko suoraan tai välillisesti (jonkin kolmannen maan kanssa toteutetun yhteenliittännän kautta), 4 artiklan 3 kohdassa lueteltujen erityisten kriteerien mukaisesti unionin tasolla. Sähkö-ENTSON on laskettava ja julkaistava jäsenvaltioille koituvat hyödyt unionin laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman yhteydessä.
- b) Liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyyn luokkaan kuuluvat keskinäistä etua koskevat hankkeet: Vetyhanke mahdollistaa vedyn siirron jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan välisellä rajalla, ja sen osoitetaan tuovan merkittäviä hyötyjä, joko suoraan tai välillisesti (jonkin kolmannen maan kanssa toteutetun yhteenliittännän kautta), 4 artiklan 3 kohdassa lueteltujen erityisten kriteerien mukaisesti unionin tasolla. Kaasu-ENTSON on laskettava ja julkaistava jäsenvaltioille koituvat hyödyt unionin laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman yhteydessä.

▼ **B**

- c) Liitteessä II olevassa 5 kohdassa esitettyyn luokkaan kuuluvat keskinäistä etua koskevat hankkeet: Hanketta voidaan käyttää ihmisen toiminnan aiheuttaman hiilidioksidin kuljetukseen ja varastointiin vähintään kahdessa jäsenvaltiossa ja jossakin kolmannessa maassa.

- 3) Liitteessä II olevissa 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa esitettyihin energianinfrastruktuuriluokkiin kuuluvissa hankkeissa 4 artiklassa luetellut kriteerit arvioidaan seuraavasti:

- a) Uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön siirto suuriin kulutuskeskuksiin ja varastointipaikkoihin mitataan viimeisimmässä sähkön osalta saatavilla olevassa unionin laajuisessa kymmenvuotisessa verkon kehittämissuunnitelmassa tehdyn analyysin mukaisesti erityisesti

- i) sähkön siirron osalta arvioimalla uusiutuviin energialähteisiin liittyvän tuotantokapasiteetin määrä (teknologioittain megawatteina), joka liitetään verkkoon ja siirretään hankkeen seurauksena, verrattuna kyseisen tyyppisiin uusiutuviin energialähteisiin liittyvän tuotantokapasiteetin suunniteltuun kokonaismäärään asianomaisessa jäsenvaltiossa vuonna 2030 jäsenvaltioiden asetuksen (EU) 2018/1999 mukaisesti toimittamien kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien mukaisesti;

- ii) tai energian varastoinnin osalta vertaamalla hankkeen tarjoamaa uutta kapasiteettia samaan varastointiteknologiaan perustuvaan olemassa olevaan kokonaiskapasiteettiin liitteessä V esitetyllä analysoitavalla alueella.

- b) Markkinoiden yhdentyminen, kilpailu ja järjestelmän joustavuus mitataan viimeisimmässä sähkön osalta saatavilla olevassa unionin laajuisessa kymmenvuotisessa verkon kehittämissuunnitelmassa tehdyn analyysin mukaisesti erityisesti

- i) laskemalla rajatylittävissä hankkeissa, myös uudelleeninvestointihankkeissa, vaikutus verkon siirtokapasiteettiin molempiin virran kulkusuuntiin sähkömääränä (megawatteina) mitattuna sekä niiden vaikutus vähintään 15 prosentin yhteenliittämätavoitteen saavuttamiseen ja hankkeissa, joilla on merkittävä rajatylittävä vaikutus, vaikutus verkon siirtokapasiteettiin asianomaisten jäsenvaltioiden välisillä rajoilla, asianomaisten jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisillä rajoilla tai asianomaisten jäsenvaltioiden sisällä sekä vaikutus kysynnän ja tarjonnan tasapainottamiseen ja verkkotoimintoihin asianomaisissa jäsenvaltioissa;

- ii) arvioimalla vaikutus liitteessä V esitetyllä analysoitavalla alueella suhteessa energiajärjestelmän laajuisiin tuotanto- ja siirtokustannuksiin ja markkinahintojen kehitykseen ja lähentymiseen hankkeen seurauksena erilaisissa suunnitteluskenaarioissa ottaen erityisesti huomioon ajojärjestyksessä syntyvät muutokset.

- c) Toimitusvarmuus, yhteentoimivuus ja järjestelmän varma toiminta mitataan viimeisimmässä sähkön osalta saatavilla olevassa unionin laajuisessa kymmenvuotisessa verkon kehittämissuunnitelmassa tehdyn analyysin mukaisesti erityisesti arvioimalla hankkeen vaikutus odotettuun kuormitusputoamaan liitteessä V esitetyllä analysoitavalla alueella suhteessa tuotanto- ja siirtokapasiteetin riittävyyteen ominaisilla kuormitusjaksoilla ottaen huomioon odotetut muutokset ilmastoon liittyvissä äärimmäisissä sääilmiöissä ja niiden vaikutus infrastruktuurin häiriönsietokykyyn. Tapauksen mukaan mitataan hankkeen vaikutus järjestelmän toiminnan ja palvelujen riippumattomaan ja luotettavaan ohjaukseen.

▼B

- 4) Liitteessä II olevassa 1 kohdan e alakohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriiluokkaan kuuluvissa hankkeissa 4 artiklassa luetellut kriteerit arvioidaan seuraavasti:
- a) Kestävyys mitataan arvioimalla, missä määrin verkkoihin voidaan liittää ja niissä voidaan kuljettaa monenlaista uusiutuvaa energiaa.
 - b) Toimitusvarmuus mitataan arvioimalla häviöiden määrä jakelu- tai siirto-verkoissa tai molemmissa, sähköverkkokomponenttien käyttöaste (eli keskimääräinen kuormitus), verkkokomponenttien saatavuus (suhteessa suunniteltuun ja suunnittelemtomaan ylläpitoon) ja sen vaikutus verkon suorituskyydyn sekä keskeytysten kestoon ja tiheyteen, mukaan lukien ilmastoon liittyvät häiriöt.
 - c) Markkinoiden yhdistyminen mitataan arvioimalla innovatiivisuus järjestelmän toiminnassa, energiaeristyneisyyden vähentyminen ja yhteenliittäminen sekä muiden alojen integroinnin ja uusien liiketoimintamallien ja markkinarakenteiden helpottamisen aste.
 - d) Verkon varmuus, joustavuus ja toimitusten laatu mitataan arvioimalla innovatiivinen lähestymistapa järjestelmän joustavuuteen, kyberturvallisuus, käytön tehokkuus siirto- ja jakeluverkonhaltijan tasolla, kyky sisällyttää kulutusjousto, varastointi, energiatehokkuustoimenpiteet, digitaalisten välineiden ja tieto- ja viestintätekniikan kustannustehokas käyttö valvonta- ja ohjaustarkoituksiin, sähköjärjestelmän vakaus ja jännitteen laatutaso.
- 5) Liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriiluokkaan kuuluvissa vetyhankkeissa 4 artiklassa luetellut kriteerit arvioidaan seuraavasti:
- a) Kestävyys mitataan sen mukaan, miten hanke edistää kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä erilaisissa loppukäyttökohteissa aloilla, joilla päästöjä on vaikea vähentää, kuten teollisuudessa tai liikenteessä, joustavuutta ja kausittaisia varastointimahdollisuuksia uusiutuviin energialähteisiin perustuvassa sähköntuotannossa tai uusiutuvan ja vähähiilisen vedyn integrointia, jotta voidaan ottaa huomioon markkinoiden tarpeet ja edistää uusiutuvaa vetyä.
 - b) Markkinoiden yhdistyminen ja yhteentoimivuus mitataan laskemalla lisäarvo, jota hanke tuo markkina-alueiden yhdistymiseen ja hintojen lähentymiseen sekä järjestelmän yleiseen joustavuuteen.
 - c) Toimitusvarmuus ja joustavuus mitataan laskemalla lisäarvo, jota hanke tuo vetytoimitusten häiriönsietokykyyn, monipuolisuuteen ja joustavuuteen.
 - d) Kilpailu mitataan arvioimalla hankkeen vaikutus toimitusten monipuolistamiseen, myös kotimaisiin vedyntoimituslähteisiin pääsyn helpottaminen.
- 6) Liitteessä II olevassa 2 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriiluokkaan kuuluvissa älykkäitä kaasuverkkoja koskeissa hankkeissa 4 artiklassa luetellut kriteerit arvioidaan seuraavasti:

▼B

- a) Kestävyys mitataan arvioimalla kaasuverkkoon integroitujen uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen osuus ja tähän liittyvät kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset, jotka vaikuttavat koko järjestelmän hiilestä irtautumiseen, sekä vuotojen asianmukainen havaitseminen.
 - b) Toimitusten laatu ja toimitusvarmuus mitataan arvioimalla luotettavasti saatavilla olevan kaasun tarjonnan ja huippukysynnän suhde, paikallisilla uusiutuvilla ja vähähiilillä kaasuilla korvatus tuonnin osuus, järjestelmän toiminnan vakaus sekä keskeytysten kesto ja tiheys asiakasta kohden.
 - c) Joustopalvelujen, kuten kulutusjouston tai varastoinnin, mahdollistaminen siten, että helpotetaan energia-alojen älykästä integrointia luomalla yhteyksiä muihin energiankantajiin ja energia-aloihin, mitataan arvioimalla kustannussäästöt, jotka saadaan yhteenliitetyillä energia-aloilla ja yhteenliitetyissä järjestelmissä, esimerkiksi lämpö- ja sähköjärjestelmässä, liikenteessä ja teollisuudessa.
- 7) Liitteessä II olevassa 4 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvissa elektrolyysilaitteita koskeissa hankkeissa 4 artiklassa luetellut kriteerit arvioidaan seuraavasti:
- a) Kestävyys mitataan arvioimalla, kuinka suuri osuus verkkoon integroidusta uusiutuvasta tai vähähiilisestä, erityisesti uusiutuvista lähteisin peräisin olevasta, vedystä täyttää liitteessä II olevan 4 kohdan a alakohdan ii alakohdassa määritellyt kriteerit, tai arvioimalla tällaisista lähteistä saatavien synteettisten polttoaineiden käyttöönoton määrä sekä tähän liittyvät kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset.
 - b) Toimitusvarmuus mitataan arvioimalla hankkeen vaikutus verkon toiminnan turvallisuuteen, vakauteen ja tehokkuuteen, myös arvioimalla, miten hankkeen avulla on vältetty uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotannon hyödyntämättä jättämistä.
 - c) Joustopalvelujen, kuten kulutusjouston tai varastoinnin, mahdollistaminen siten, että helpotetaan energia-alojen älykästä integrointia luomalla yhteyksiä muihin energiankantajiin ja energia-aloihin, mitataan arvioimalla kustannussäästöt, jotka saadaan yhteenliitetyillä energia-aloilla ja yhteenliitetyissä järjestelmissä, esimerkiksi kaasu-, vety-, sähkö- ja lämpöverkoissa, liikenteessä ja teollisuudessa.
- 8) Liitteessä II olevassa 5 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvissa hiilidioksidi-infrastruktuureja koskeissa hankkeissa 4 artiklassa luetellut kriteerit arvioidaan seuraavasti:
- a) Kestävyys mitataan arvioimalla hankkeen elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten odotettavissa oleva kokonaismäärä ja sellaisten vaihtoehtojen teknologisten ratkaisujen puuttuminen, joita ovat esimerkiksi energiatehokkuus ja sähköistäminen integroimalla uusiutuvia lähteitä ja joilla voitaisiin saavuttaa saman tasoiset kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset kuin se hiilidioksidin määrä, joka voidaan ottaa talteen verkkoon liitetyissä teollisuuslaitteistoissa vertailukelpoisin kustannuksin vertailukelpoisessa aikataulussa, ottaen huomioon tapauksen mukaan hiilidioksidin talteenottoa, kuljetusta ja varastointia varten tarvittavasta energiasta aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt infrastruktuurin osalta, mukaan lukien soveltuvien osin muut mahdolliset tulevat käyttötarkoitukset.

▼ B

- b) Häiriönsietokyky ja varmuus mitataan arvioimalla infrastruktuurin varmuus.
- c) Ympäristökuormituksen ja -riskin lieventäminen mitataan hiilidioksidin pysyvän neutraloinnin kautta.

LIITE V

ENERGIAJÄRJESTELMÄN LAAJUINEN KUSTANNUS-HYÖTYANALYYSI

Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON kustannus-hyötyanalyysija varten kehittämien menetelmien on oltava keskenään johdonmukaisia, alakohtaiset erityispiirteet huomioon ottaen. Unionin luettelossa olevien hankkeiden yhdenmukaistetun ja läpinäkyvän energiajärjestelmän laajuisen kustannus-hyötyanalyysin menetelmien on oltava yhdenmukaisia kaikissa infrastruktuuriluokissa, paitsi jos yksittäiset erot ovat perusteltuja. Niissä on otettava huomioon kustannukset laajassa merkityksessä, myös ulkoisvaikutukset, vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen kannalta, ja niissä on noudatettava seuraavia periaatteita:

- 1) Analysoitaessa yksittäistä hanketta analysoitava alue kattaa kaikki jäsenvaltiot ja kolmannet maat, joiden alueella hanke sijaitsee, sekä kaikki rajanaapureina olevat jäsenvaltiot ja kaikki muut jäsenvaltiot, joissa hankkeella on merkittävä vaikutus. Tätä varten Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on tehtävä yhteistyötä asianomaisten kolmansien maiden kaikkien asiaankuuluvien verkonhaltijoiden kanssa. Liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvissa hankkeissa Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on tehtävä yhteistyötä hankkeen toteuttajan kanssa myös silloin, kun se ei ole verkonhaltija.
- 2) Kaikkiin kustannus-hyötyanalyysihin sisältyy herkkyysanalyysija, jotka koskevat syöttötietoja, mukaan lukien tuotantokustannukset ja kasvihuonekaasut sekä kysynnän ja tarjonnan odotettu kehitys, myös uusiutuvien energialähteiden osalta, kummankin joustavuus huomioon ottaen sekä varastoinnin käytettävyys, eri hankkeiden käyttöönottopäiviä samalla analysoitavalla alueella, ilmastovaikutuksia ja muita asiaankuuluvia parametreja.
- 3) Niissä vahvistetaan analyysi, jossa määritetään asiaankuuluvien monialaisten syöttötietojen perusteella vaikutus, joka syntyy, jos hanke toteutetaan tai jätetään toteuttamatta, ja niihin sisällytetään asiaankuuluvat keskinäiset riippuvuudet muiden hankkeiden kanssa.
- 4) Niissä annetaan ohjeistusta, joka koskee kustannus-hyötyanalyysissa tarvittavan energia-alan verkko- ja markkinamallinnuksen kehittämistä ja käyttöä. Mallinnuksen avulla voidaan arvioida kattavasti taloudellisiin hyötyihin, myös markkinoiden yhdentymiseen, toimitusvarmuuteen ja kilpailuun sekä energiaeristyneisyyden poistamiseen liittyviä, vaikutuksia sekä sosiaalisia ja ympäristö- ja ilmastovaikutuksia, monialaiset vaikutukset mukaan lukien. Menetelmä on täysin läpinäkyvä ja sisältää yksityiskohtaiset tiedot siitä, mitkä yksittäiset hyödyt ja kustannukset lasketaan mukaan ja minkä vuoksi ja miten ne lasketaan.
- 5) Niissä selitetään, miten energiatehokkuus etusijalle -periaate pannaan täytäntöön unionin laajuisten kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelmien kaikissa vaiheissa.
- 6) Niissä selitetään, että hanke ei haittaa uusiutuvan energian kehittämistä ja käyttöönottoa.
- 7) Niillä varmistetaan, että jäsenvaltiot, joihin hankkeella on myönteinen nettovaikutus, edunsaajina olevat jäsenvaltiot, jäsenvaltiot, joihin hankkeella on kielteinen nettovaikutus, ja kustannusten kantajina olevat jäsenvaltiot, jotka voivat olla muita jäsenvaltioita kuin ne, joiden alueelle infrastruktuuri rakennetaan, yksilöidään.

▼B

- 8) Niissä otetaan huomioon ainakin pääomamenot, toiminta- ja ylläpitokustannukset sekä kustannukset asianomaiselle järjestelmälle koko hankkeen teknisen elinkaaren aikana, kuten käytöstäpoisto- ja jätehuoltokustannukset, mukaan lukien ulkoiset kustannukset. Menetelmissä annetaan ohjeistusta diskonttoroista, teknisestä elinkaaresta ja jäännösarvosta, joita käytetään kustannus-hyötylaskelmissa. Niihin sisältyy myös pakollinen menetelmä kustannus-hyötysuhteen ja nettonykyarvon laskemiseksi sekä hyötyjen jaottelu niiden arviointimenetelmien luotettavuustason mukaisesti. Niissä otetaan lisäksi huomioon menetelmät, joilla lasketaan hankkeiden ilmasto- ja ympäristövaikutukset ja niiden vaikutus unionin energiatavoitteisiin, kuten uusiutuvan energian markkinaosuuteen, energiatehokkuuteen ja yhteenliittämätavoitteisiin.
- 9) Niillä varmistetaan, että kunkin hankkeen osalta toteutetut ilmastomuutokseen sopeutumista koskevat toimenpiteet arvioidaan ja niissä on otettu huomioon kasvihuonekaasupäästöjen kustannukset ja että arviointi on luotettava ja johdonmukainen unionin muiden toimintapolitiikkojen kanssa, jotta hanketta voidaan verrata muihin ratkaisuihin, jotka eivät edellytä uusia infrastruktuureja.

LIITE VI

AVOIMUUTTA JA YLEISÖN OSALLISTUMISTA KOSKEVAT
SUUNTAVIIKAT

- 1) Edellä 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa menettelykäsikirjassa on oltava vähintään seuraavat:
 - a) tiedot asiaankuuluvista säädöksistä, joihin päätökset ja lausunnot perustuvat eri tyyppisissä yhteistä etua koskevissa hankkeissa, mukaan lukien ympäristölainsäädäntö;
 - b) luettelo hankittavista asiaankuuluvista päätöksistä ja lausunnoista;
 - c) toimivaltaisen viranomaisen, muiden asianomaisten viranomaisten ja keskeisten sidosryhmien nimet ja yhteystiedot;
 - d) työnkulku, jossa hahmotellaan prosessin jokainen vaihe, mukaan lukien alustava aikataulu ja tiivis yleiskatsaus päätöksentekoprosessiin eri tyyppisten yhteistä etua koskevien hankkeiden osalta;
 - e) tiedot päätöshakemusta varten toimitettavien asiakirjojen kattavuudesta, rakenteesta ja yksityiskohtaisuudesta, mukaan lukien tarkistuslista;
 - f) tiedot siitä, missä vaiheissa ja millä tavoin suuri yleisö voi osallistua prosessiin;
 - g) tapa, jolla toimivaltainen viranomainen, muut asianomaiset viranomaiset ja hankkeen toteuttaja osoittavat, että julkisessa kuulemisessa esitetyt näkemykset on otettu huomioon, esimerkiksi siten, että ne näyttävät, mitä muutoksia on tehty hankkeen sijaintiin ja suunnitteluun, tai perustelevat, miksi tällaisia näkemyksiä ei ole otettu huomioon;
 - h) mahdollisuuksien mukaan menettelykäsikirjan sisältö käännettynä koordinoitusti asianomaisten naapurijäsenvaltioiden kanssa naapurijäsenvaltioiden kaikille kielille.
- 2) Edellä 10 artiklan 6 kohdan b alakohdassa tarkoitettussa yksityiskohtaisessa aikataulussa on täsmennettävä vähintään seuraavat:
 - a) hankittavat päätökset ja lausunnot;
 - b) viranomaiset, sidosryhmät ja yleisö, jota asia todennäköisesti koskee;
 - c) menettelyn yksittäiset vaiheet ja niiden kesto;
 - d) tärkeät välitavoitteet, jotka on saavutettava kattavan päätöksen tekemiseksi, ja niiden määraajat;
 - e) viranomaisten suunnittelemat resurssit ja mahdollisten lisäresurssien tarve.
- 3) Seuraavia periaatteita on noudatettava, jotta voidaan lisätä yleisön osallistumista lupaprosessiin ja varmistaa jo ennalta yleisölle tiedottaminen ja vuoropuhelu yleisön kanssa, sanotun kuitenkin rajoittamatta ympäristölainsäädännön mukaisten julkisia kuulemisia koskevien vaatimusten soveltamista:
 - a) Sidosryhmille, joihin yhteistä etua koskeva hanke vaikuttaa, mukaan lukien asianomaiset kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, maanomistajat ja hankkeen läheisyydessä asuvat kansalaiset sekä suuri yleisö ja sen yhteenliittymät, järjestöt tai ryhmät, on tiedotettava ja niitä on kuultava laajasti varhaisessa vaiheessa osallistavalla tavalla, kun yleisön mahdolliset huolenaiheet voidaan vielä ottaa huomioon, ja tämä on tehtävä avoimesti ja läpinäkyvästi. Toimivaltaisen viranomaisen on tapauksen mukaan tuettava aktiivisesti hankkeen toteuttajan toteuttamia toimia.

▼B

- b) Toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että yhteistä etua koskeviin hankkeisiin liittyvät julkiset kuulemismenettelyt, mukaan lukien kansallisessa lainsäädännössä jo edellytetyt julkiset kuulemiset, yhdistetään, kun se on mahdollista. Kunkin julkisen kuulemisen on katettava kaikki menettelyn kyseisen vaiheen kannalta olennaiset asiat, eikä menettelyn tietyn vaiheen kannalta olennaista asiaa saa käsitellä useammassa kuin yhdessä julkisessa kuulemisessa. Yksi julkinen kuuleminen voidaan kuitenkin toteuttaa useammassa kuin yhdessä maantieteellisessä paikassa. Julkisessa kuulemisessa käsiteltävät asiat on mainittava selkeästi julkista kuulemistä koskevassa ilmoituksessa.
 - c) Huomautuksia ja vastalauseita saa ottaa vastaan ainoastaan julkisen kuulemisen alkamisesta sen määräajan päättymiseen saakka.
 - d) Hankkeen toteuttajien on varmistettava, että kuulemiset toteutetaan ajanjaksolla, joka mahdollistaa yleisön avoimen ja osallistavan osallistumisen.
- 4) Yleisön osallistumista koskevaan toimintamalliin on sisällyttävä vähintään seuraavat tiedot:
- a) asianomaiset sidosryhmät, joita kuullaan;
 - b) suunnitellut toimenpiteet, mukaan lukien asiaan liittyvien tapaamisten ehdotetut paikat ja päivämäärät;
 - c) aikataulu;
 - d) eri tehtäviin osoitetut henkilöresurssit.
- 5) Ennen hakemusasikirjojen jättämistä toteutettavan julkisen kuulemisen yhteydessä asianomaisten osapuolten on vähintään:
- a) julkaistava sähköisesti ja tapauksen mukaan painettuna enintään 15-sivuihen tiedote, jossa esitetään selkeästi ja tiiviisti hankkeen kehitysvaiheiden kuvaus, tarkoitus ja alustava aikataulu sekä kansallinen verkon kehittämissuunnitelma, harkitut vaihtoehtoiset reitit, mahdollisten vaikutusten tyypit ja ominaisuudet, mukaan lukien luonteeltaan rajatylittävä vaikutus, sekä mahdolliset lieventävät toimenpiteet ja joka julkaistaan ennen kuulemisen aloittamista. Tiedotteessa on lisäksi lueteltava 9 artiklan 7 kohdassa tarkoitetun yhteistä etua koskevan hankkeen verkkosivuston, 23 artiklassa tarkoitetun avoimuusfoorumin ja tässä liitteessä olevassa 1 kohdassa tarkoitetun menettelykäsikirjan verkko-osoitteet;
 - b) julkaistava kuulemistä koskevat tiedot 9 artiklan 7 kohdassa tarkoitetulla yhteistä etua koskevan hankkeen verkkosivustolla, paikallishallintojen ilmoitustauluilla ja vähintään yhdessä tai tapauksen mukaan kahdessa paikallisessa tiedotusvälineessä;
 - c) lähetettävä asianomaisille sidosryhmille, yhteenliittymille, järjestöille ja ryhmille kirjallisessa tai sähköisessä muodossa oleva kutsu asiaan liittyviin tapaamisiin, joissa huolenaiheista keskustellaan.
- 6) Edellä 9 artiklan 7 kohdassa tarkoitetulla hankkeen verkkosivustolla on julkaistava vähintään seuraavat tiedot:
- a) päivä, jona hankkeen verkkosivusto on viimeksi päivitetty;
 - b) verkkosivuston sisältö käännettynä niiden jäsenvaltioiden kaikille kielille, joita hanke koskee tai joihin hankkeella on merkittävä rajatylittävä vaikutus liitteessä IV olevan 1 kohdan mukaisesti;

▼B

- c) 5 kohdassa tarkoitettu tiedote, johon on päivitetty uusimmat tiedot hankkeesta;
- d) ei-tekniinen ja säännöllisesti päivitetty tiivistelmä, josta käy ilmi hankkeen kulloinenkin tilanne, mukaan lukien maantieteelliset tiedot, ja johon merkitään selvästi muutokset aikaisempiin versioihin, kun tekstiä päivitetään;
- e) 5 artiklan 1 kohdan mukainen toteuttamissuunnitelma, johon on päivitetty uusimmat tiedot hankkeesta;
- f) varat, jotka unioni on jakanut ja maksanut hankkeeseen;
- g) hankkeen ja julkisen kuulemisen yleissuunnitelma, jossa mainitaan selvästi julkisten kuulemisten päivämäärät ja paikat sekä suunnitellut, kyseisten kuulemisten kannalta olennaiset käsiteltävät asiat;
- h) yhteystiedot lisätietojen tai -asiakirjojen hankkimista varten;
- i) yhteystiedot huomautusten ja vastalauseiden esittämiseksi julkisten kuulemisten aikana.

▼ **M1***LIITE VII***UNIONIN LUETTELO YHTEISTÄ ETUA KOSKEVISTA HANKKEISTA JA KESKINÄISTÄ ETUA KOSKEVISTA HANKKEISTA ("UNIONIN LUETTELO")****3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu****A. UNIONIN LUETTELOON LAATIMISESSA SOVELLETUT PERIAATTEET****1) Yhteistä etua koskevien hankkeiden ja keskinäistä etua koskevien hankkeiden ryhmät**

Jotkin yhteistä/keskinäistä etua koskevat hankkeet ovat osa hankeryhmää, koska ne ovat toisistaan riippuvaisia, mahdollisesti keskenään kilpailevia tai keskenään kilpailevia. Yhteistä/keskinäistä etua koskevat hankkeet on ryhmitelty seuraavan tyyppisiin ryhmiin:

- **toisistaan riippuvaisten yhteistä/keskinäistä etua koskevien hankkeiden ryhmä** on määritelty seuraavasti: "Hankeryhmä X, mukaan lukien seuraavat yhteistä/keskinäistä etua koskevat hankkeet". Toisistaan riippuvaisten hankkeiden ryhmät on muodostettu sellaisten hankkeiden yksilöimiseksi, jotka ovat kaikki välttämättömiä saman maiden rajat ylittävän pullonkaulan poistamiseksi ja jotka tarjoavat synergioita, jos ne toteutetaan yhdessä. Tässä tapauksessa kaikki hankkeet on toteutettava unionin laajuisten hyötyjen saavuttamiseksi;
- **mahdollisesti keskenään kilpailevien yhteistä/keskinäistä etua koskevien hankkeiden ryhmä** on määritelty seuraavasti: "Hankeryhmä X, mukaan lukien yksi tai useampi seuraavista yhteistä/keskinäistä etua koskevista hankkeista". Mahdollisesti keskenään kilpailevien hankkeiden ryhmissä otetaan huomioon maiden rajat ylittävän pullonkaulan laajuuteen liittyvä epävarmuus. Tässä tapauksessa kaikkia hankeryhmään kuuluvia hankkeita ei tarvitse toteuttaa. Markkinat voivat päättää, toteutetaanko kaikki hankkeet, osa niistä tai vain yksi hanke, kunhan tarvittavat suunnitteluun ja lupamenettelyihin liittyvät ja lakisääteiset hyväksynyt on saatu. Hankkeiden tarpeellisuutta arvioidaan uudelleen seuraavassa yhteistä/keskinäistä etua koskevien hankkeiden määrittelyprosessissa, muun muassa suhteessa kapasiteettitarpeisiin; ja
- **keskenään kilpailevien yhteistä/keskinäistä etua koskevien hankkeiden ryhmä** on määritelty seuraavasti: "Hankeryhmä X, mukaan lukien yksi seuraavista yhteistä/keskinäistä etua koskevista hankkeista". Keskenään kilpailevien hankkeiden ryhmät liittyvät samaan pullonkaulaan. Pullonkaulan laajuus on kuitenkin selvempi kuin mahdollisesti keskenään kilpailevien yhteistä/keskinäistä etua koskevien hankkeiden tapauksessa, ja siksi on todettu, että ainoastaan yksi yhteistä/keskinäistä etua koskeva hanke on tarpeellista toteuttaa. Markkinat voivat päättää, mikä hankkeista toteutetaan, kunhan tarvittavat suunnitteluun ja lupamenettelyihin liittyvät ja lakisääteiset hyväksynyt on saatu. Tarvittaessa hankkeiden tarpeellisuutta arvioidaan uudelleen seuraavassa yhteistä/keskinäistä etua koskevien hankkeiden määrittelyprosessissa;
- **yleinen käytävä** vastaa tiettyjä määritettyjä merkittäviä infrastruktuuritarpeita, joihin ei ole pystytty vastaamaan riittävällä tavalla esitetyissä hankkeissa.

Kaikkiin yhteistä/keskinäistä etua koskeviin hankkeisiin sovelletaan asetuksessa (EU) 2022/869 vahvistettuja oikeuksia ja velvollisuuksia.

2) Sähköasemien ja kompressoriasemien käsittely

Sähköasemien, muuttaja-asemien ja kompressoriasemien katsotaan olevan osa yhteistä/keskinäistä etua koskevaa hanketta, jos ne sijaitsevat maantieteellisesti siirtojohton tai -putken varrella. Sähköasemat, muuttaja-asemat ja kompressoriasemat katsotaan yksittäisiksi hankkeiksi ja mainitaan erikseen unionin luettelossa, jos niiden maantieteellinen sijainti poikkeaa siirtojohtodista tai -putkesta. Niihin sovelletaan asetuksessa (EU) 2022/869 vahvistettuja oikeuksia ja velvollisuuksia.

▼ **M1****3) Yhteistä/keskinäistä etua koskevien hankkeiden osat, jotka eivät ole tukikelpoisia**

Joihinkin yhteistä/keskinäistä etua koskeviin hankkeisiin sisältyy yksi tai useampi investointi, joka ei ole tukikelpoinen. Näiden jäljempänä lueteltujen investointien ei katsota olevan osa unionin luetteloa.

- Osuus Guitiriz – Zamora (osa yhteistä etua koskevaa hanketta 9.1.3)
- Osuus Saint Martin de Crau – Cruzy (osa yhteistä etua koskevaa hanketta 9.1.5)
- Osuus Freiburg – Offenbach (osa yhteistä etua koskevaa hanketta 9.2.1)
- Osuus Limburgin alue ja sen yhteys pohjois-eteläsuuntaiseen runkoverkkoon Alankomaiden itäosassa (osa yhteistä etua koskevaa hanketta 9.6)
- Alus (osa yhteistä etua koskevaa hanketta 9.13.1)
- Osuus Poggio Renatico – Gries Pass (osa yhteistä etua koskevaa hanketta 10.1.1)
- Osuus Karperi – Komotimi (osa yhteistä etua koskevaa hanketta 10.3.1)
- Osuus Kiiruna – Luulaja (osa yhteistä etua koskevaa hanketta 11.1)
- Neljä Suomen putkijohdon sisäistä osuutta: Kyröskoski; Imatra; Loviisa Kotkan kautta ja Porvoo Tolkisten kautta (maantieteelliset sijainnit ovat ainoastaan viitteellisiä) (osa yhteistä etua koskevaa hanketta 11.2)
- Putkijohtoyhteys Klaipedaan Liettuassa (osa yhteistä etua koskevaa hanketta 11.2)
- Osuus Magdeburg – Potsdam (maantieteelliset sijainnit ovat ainoastaan viitteellisiä) (osa yhteistä etua koskevaa hanketta 11.2)
- Paperiton työnkulun hallinta, puhebotti ja chattibotti, työvoiman hallinnan automaatio, Slovakian ja Ukrainan yhteiset huutokaupat ja matkailuun tarkoitettuihin omaisuuserät (osa yhteistä etua koskevaa hanketta 12.3)

4) Hankkeet, joiden numero on muuttunut edelliseen unionin luetteloon verrattuna

Kumotun asetuksen (EU) N:o 347/2013 nojalla laadittuun aiempaan unionin luetteloon sisältyvien hankkeiden numero muuttuu hankkeiden järjestyksen muuttumisen tai asetuksessa (EU) 2022/869 lisättyjen uusien ensisijaisten käytävien vuoksi. Tämä koskee joitakin seuraaviin luokkiin kuuluvia hankkeita: sähkö, älykkäät sähköverkot ja hiilidioksidiverkot. Tällaisessa tapauksessa hankkeen aiempi numero mainitaan (vain tiedoksi) hankkeen nimen yhteydessä.

B. UNIONIN LUETTELO YHTEISTÄ ETUA KOSKEVISTA HANKKEISTA JA KESKINÄISTÄ ETUA KOSKEVISTA HANKKEISTA**1) Länsi-Euroopan pohjois-eteläsuuntaiset sähköverkkojen yhteenliitännät ("NSI West Electricity")**

Alueella kehitetyt yhteistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
1.1	Portugali–Espanja-rajayhdysjohto väleillä Beariz – Fontefria (ES), Fontefria (ES) – Ponte de Lima (PT) ja Ponte de Lima – Vila Nova de Famalicão (PT), mukaan lukien sähköasemat Bearizissa (ES), Fontefriassa (ES) ja Ponte de Limassa (PT) (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.17)
1.2	Rajayhdysjohto Gatica (ES) – Cubnezais (FR) [tunnetaan nimellä "Biscay Gulf"] (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.7)
1.3	Rajayhdysjohto La Martyre (FR) – Great Island eli Knockraha (IE) [tunnetaan nimellä "Celtic Interconnector"] (viidennen unionin luettelon hanke nro 1.6)

▼ M1

Nro	Määritelmä
1.4	Sisäisten siirtojohtojen hankeryhmä Saksassa, mukaan lukien seuraavat yhteistä etua koskevat hankkeet: 1.4.1 Sisäinen siirtojohto välillä Emden-East–Osterath kapasiteetin lisäämiseksi Pohjois-Saksasta Reininmaalle [tunnetaan nimellä ”A-Nord”] (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.31.1) 1.4.2 Sisäinen siirtojohto välillä Heide/West–Polsum kapasiteetin lisäämiseksi Pohjois-Saksasta Ruhrin alueelle [tunnetaan nimellä ”Korridor B”] (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.31.2) 1.4.3 Sisäinen siirtojohto välillä Wilhelmshaven–Uentrop kapasiteetin lisäämiseksi Pohjois-Saksasta Ruhrin alueelle [tunnetaan nimellä ”Korridor B”] (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.31.3)
1.5	Saksan sisäinen siirtojohto välillä Brunsbüttel/Wilster – Großgartach/Grafenrheinfeld kapasiteetin lisäämiseksi pohjois- ja etelärajoilla [tunnetaan nimellä ”Suedlink”] (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.10)
1.6	Sisäinen siirtojohto välillä Osterath–Philippsburg (DE) kapasiteetin lisäämiseksi länsirajoilla [tunnetaan nimellä ”Ultranet”] (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.9)
1.7	1.7.1 Rajayhdysjohto Navarra (ES) – Landes (FR) [tunnetaan nimellä ”Pyrenean crossing 1”] (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.27.2) 1.7.2 Rajayhdysjohto Aragónin alue (ES) – Marsillon (FR) [tunnetaan nimellä ”Pyrenean crossing 2”] (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.27.1)
1.8	Rajayhdysjohto Lonny (FR) – Gramme (BE) (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.32)
1.9	Sisäiset siirtojohtot Belgian pohjoisrajalla välillä Zandvliet–Lillo–Liefkenshoek (BE) ja välillä Liefkenshoek–Mercator, mukaan lukien sähköasema Lillossa (BE) [tunnetaan nimellä ”BRABO II + III”] (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.23)
1.10	Rajayhdysjohto Manner-Italiasta Korsikaan (FR) ja Sardiniaan (IT) [tunnetaan nimellä ”SACOI 3”] (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.4)
1.11	Kaunertalin varastointilaitoksen laajennushanke (AT) (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.18)
1.12	Puhdistus- ja pumppuvoimalaitos – Navaleo (ES) (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.28.2)

▼ **M1**

Nro	Määritelmä
1.13	Pumppuvoimalaitos – Silvermines (IE) (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.29)
1.14	Pumppuvoimalaitos – Riedl (DE (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.30)
1.15	Vaihtuvasuuntainen pumppuvoimalaitos – Los Guajares (ES)
1.16	Vihreän vedyn keskuksen paineilmaenergiavarasto (DK) (viidennen unionin luettelon hanke nro 1.21)
1.17	Pumppuvoimalaitos – WSK PULS (DE)
1.18	Vaihtuvasuuntainen pumppuvoimalaitos – AGUAYO II (ES)

Alueella kehitetyt keskinäistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
1.19	Rajayhdysjohto Sisilia (IT) – Tunisia (TU) [tunnetaan nimellä ”ELMED”] (viidennen unionin luettelon hanke nro 2.33)
1.20	Rajayhdysjohto Zeebrugge alue (BE) – Kemsley, Kent (UK) [tunnetaan nimellä ”Cronos”]
1.21	Rajayhdysjohto Emdenin alue (DE) – Corringham, Essex (UK) [tunnetaan nimellä ”Tarchon”]

2) Keskisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan pohjois-eteläsuuntaiset sähköyhteenliittännät (”NSI East Electricity”)

Alueella kehitetyt yhteistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
2.1	Hankeryhmä Itävalta–Saksa, mukaan lukien seuraavat yhteistä etua koskevat hankkeet: 2.1.1 Rajayhdysjohto Isar/Altheim/Ottenhofen (DE) – St.Peter (AT) (viidennen unionin luettelon hanke nro 3.1.1) 2.1.2 Sisäinen siirtojohto St. Peter – Tauern (AT) (viidennen unionin luettelon hanke nro 3.1.2) 2.1.3 Sisäinen siirtojohto Westtirol – Zell/Ziller (AT) (viidennen unionin luettelon hanke nro 3.1.4) 2.1.4 Rajayhdysjohto Pleinting (DE) – St.Peter (AT)
2.2	Saksan sisäinen siirtojohto välillä Wolmirstedt – Isar [tunnetaan nimellä ”SuedOstLink”] (viidennen unionin luettelon hanke nro 3.12)

▼ **M1**

Nro	Määritelmä
2.3	Sisäisten siirtojohtojen hankeryhmä Tšekissä, mukaan lukien seuraavat yhteistä etua koskevat hankkeet: 2.3.1 Sisäinen siirtojohto Vernerov – Vitkov (viidennen unionin luettelon hanke nro 3.11.1) 2.3.2 Sisäinen siirtojohto Prestice – Kocin (viidennen unionin luettelon hanke nro 3.11.3) 2.3.3 Sisäinen siirtojohto Kocin – Mirovka (viidennen unionin luettelon hanke nro 3.11.4)
2.4	Rajayhdysjohto Wurmlach (AT) – Somplago (IT) (neljännen unionin luettelon hanke nro 3.4)
2.5	Hankeryhmä Unkari–Romania, mukaan lukien seuraavat yhteistä etua koskevat hankkeet: 2.5.1 Rajayhdysjohto Józsa (HU) – Oradea (RO) 2.5.2 Sisäinen siirtojohto Urechesti (RO) – Targu Jiu (RO) 2.5.3 Sisäinen siirtojohto Targu Jiu (RO) – Paroseni (RO) 2.5.4 Sisäinen siirtojohto Paroseni (RO) – Baru Mare (RO) 2.5.5 Sisäinen siirtojohto Baru Mare (RO) – Hasdat (RO)
2.6	Hankeryhmä Israel–Kypros–Kreikka [tunnetaan nimellä ”Euro-Asia Interconnector”], mukaan lukien seuraavat yhteistä etua koskevat hankkeet: 2.6.1 Rajayhdysjohto Hadera (IL) – Kofinou (CY) (viidennen unionin luettelon hanke nro 3.10.1) 2.6.2 Rajayhdysjohto Kofinou (CY) – Korakia, Kreetta (EL) (viidennen unionin luettelon hanke nro 3.10.2)
2.7	Rajayhdysjohto Otrokovice (CZ) – Ladce (SK)
2.8	Rajayhdysjohto Lienz (AT) – Veneton alue (IT) (toisen unionin luettelon hanke nro 3.2.1)
2.9	Pumppuvoimalaitos – Amfilochia (EL) (viidennen unionin luettelon hanke nro 3.24)
2.10	Akkusähkövarasto – Ptolemaida (EL)
2.11	Pumppuvoimalaitoksen modernisointi – Čierny Váh (SK) [tunnetaan nimellä ”SE Integrator”]

Alueella kehitetyt keskinäistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
2.12	Rajayhdysjohto Subotica (RS) – Sándorfalva (HU)

▼ **M1**

Nro	Määritelmä
2.13	Rajayhdysjohto Wadi El Natroon (EG) – Mesogeia / St Stefanos (EL) [tunnetaan nimellä ”GREGY Interconnector”]

3) **Itämeren energiamarkkinoiden yhteenliittämissuunnitelma sähkön osalta**
(”BEMIP Electricity”)

Alueella kehitetyt yhteistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
3.1	Sisäinen siirtojohto Stanisławów – Ostrołęka (PL) (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.5.2)
3.2	Pumppuvoimalaitos – Viro (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.6)
3.3	Baltian maiden sähköjärjestelmän integroiminen ja synkronointi eurooppalaisten verkkojen kanssa, mukaan lukien seuraavat yhteistä etua koskevat hankkeet: 3.3.1 Rajayhdysjohto Tsirguliina (EE) – Valmiera (LV) (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.3) 3.3.2 Sisäinen siirtojohto Viru – Tsirguliina (EE) (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.4) 3.3.3 Sisäinen siirtojohto Paide – Sindi (EE) (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.7) 3.3.4 Sisäinen siirtojohto Vilna – Neris (LT) (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.8) 3.3.5 Baltian maiden järjestelmän synkronointiin Manner-Euroopan verkon kanssa liittyvät infrastruktuurinäkökohdat (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.9) 3.3.6 Liettuan ja Puolan välinen rajayhdysjohto [tunnetaan nimellä ”Harmony Link”] (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.10) 3.3.7 Uusi 330 kV:n sähköasema – Mūša (LT) (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.13) 3.3.8 Sisäinen siirtojohto Bitenai – KHAE (LT) (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.14) 3.3.9 Uusi 330 kV:n sähköasema – Darbėnai (LT) (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.15) 3.3.10 Sisäinen siirtojohto Darbenai – Bitenai (LT) (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.16) 3.3.11 Sisäinen siirtojohto Dunowo – Żydowo Kierzkowo (PL) (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.18) 3.3.12 Sisäinen siirtojohto Piła Krzewina – Żydowo Kierzkowo (PL) (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.19) 3.3.13 Sisäinen siirtojohto Morzyczyn–Dunowo–Ślupsk–Żarnowiec (PL) (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.21)

▼ **M1**

Nro	Määritelmä
	3.3.14 Sisäinen siirtojohto Żarnowiec–Gdańsk/Gdańsk Przyjaźń–Gdańsk Błonia (PL) (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.22) 3.3.15 Synkronikompensaattorit inertian, jännitevakavuuden, taajuusvakavuuden ja oikosulkutehon hallintaan Liettuassa, Latviassa ja Virossa (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.8.23)
3.4	Kolmas Suomen ja Ruotsin välinen sähkönsiirtoyhteys [tunnetaan nimellä ”Aurora Line”], mukaan lukien seuraavat yhteistä etua koskevat hankkeet: 3.4.1 Rajayhdysjohto Pohjois-Suomen ja Pohjois-Ruotsin välillä (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.10.1) 3.4.2 Sisäinen siirtojohto Keminmaa – Pyhänselkä (FI) (viidennen unionin luettelon hanke nro 4.10.2)
3.5	Neljäs Suomen ja Ruotsin välinen sähkönsiirtoyhteys [tunnetaan nimellä ”Aurora Line 2”]
3.6	Suomen ja Viron välinen sähkönsiirtoyhteys [tunnetaan nimellä ”Estlink 3”]

4) Pohjoisten merialueiden verkko (”NSOG”)

Alueella kehitetyt yhteistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
4.1	Yksi tai useampi Pohjanmeren keskus ja rajayhdysjohdot Pohjanmeren maihin (Tanska, Alankomaat ja Saksa) [tunnetaan nimellä ”North Sea Wind Power Hub”] (viidennen unionin luettelon hanke nro 1.19)
4.2	Belgian ja Tanskan välinen offshore-hybridiyhdysjohto [tunnetaan nimellä ”Triton Link”]
4.3	Suurjännitteinen offshore-sähköasema ja yhdysjohto Menueliin (FR) [tunnetaan nimellä ”Offshore Wind connection Centre Manche 1”]
4.4	Suurjännitteinen offshore-sähköasema ja yhdysjohto Tourbeen (FR) [tunnetaan nimellä ”Offshore Wind connection Centre Manche 2”]

Alueella kehitetyt keskinäistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
4.5	Hybridiyhdysjohto välillä Modular Offshore Grid 2 (BE) – Leisten (UK) [tunnetaan nimellä ”Nautilus”] (neljännen unionin luettelon hanke nro 1.15)

▼ **M1**

Nro	Määritelmä
4.6	Ison-Britannian ja Alankomaiden välinen HVDC-hybridiyhdysjohto [tunnetaan nimellä ”LionLink”]

5) **Itämeren energiamarkkinoiden yhteenliittäntäsuunnitelma offshore-verkkojen osalta (”BEMIP offshore”)**

Alueella kehitetyt yhteistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
5.1	Latvian ja Viron välinen offshore-hybridiyhdysjohto [tunnetaan nimellä ”Elwind”]
5.2	Tanskan ja Saksan välinen offshore-hybridiyhdysjohto Bornholm Energy Island (BEI)

6) **Eteläisten ja läntisten merialueiden offshore-verkot (”SW offshore”)**

Alueella kehitetyt yhteistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
6.1	Oksitanian merituulivoimayhteys (FR)
6.2	Provence-Alpes-Côte d’Azurin merituulivoimayhteys (FR)

7) **Eteläisten ja itäisten merialueiden offshore-verkot (”SE offshore”)**

Tälle käytävälle ei esitetty yhtäkään hanketta.

8) **Atlantin offshore-verkot**

Alueella kehitetyt yhteistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
8.1	Etelä-Bretagnen merituulivoimayhteys (FR)
8.2	Etelä-Atlantin merituulivoimayhteys (FR)

9) **Länsi-Euroopan vetyverkkojen yhteenliittännät (”HI West”)**

Alueella kehitetyt yhteistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
9.1	Käytävä Portugali – Espanja – Ranska – Saksa: 9.1.1 Portugalin sisäinen vetyinfrastruktuuri 9.1.2 Vety-yhdysputki Portugali – Espanja 9.1.3 Espanjan sisäinen vetyinfrastruktuuri 9.1.4 Vety-yhdysputki Espanja – Ranska [tunnetaan nimellä ”BarMar”]

▼ **M1**

Nro	Määritelmä
	9.1.5 Ranskan sisäinen vetyinfrastruktuuri ja sen yhteenliittäjä Saksaan [tunnetaan nimellä ”HyFen”] 9.1.6 Saksan sisäinen vetyinfrastruktuuri ja sen yhteenliittäjä Ranskaan [tunnetaan nimellä ”H2Hercules South”]
9.2	Ranskan ja Saksan väliset rajatylittävät vetylaaksot: 9.2.1 Vetylaakso Saksasta Ranskan rajalle [tunnetaan nimellä ”RHYn”] 9.2.2 Vetylaakso Ranskasta Saksan rajalle [tunnetaan nimellä ”Mosahyc”]
9.3	Ranskan sisäinen vetyinfrastruktuuri Belgian rajalle [tunnetaan nimellä ”Franco-Belgian H2 corridor”]
9.4	Saksan sisäinen vetyinfrastruktuuri [tunnetaan nimellä ”H2ercules West”]
9.5	Belgian sisäinen vetyinfrastruktuuri [tunnetaan nimellä ”Belgian Hydrogen Backbone”]
9.6	Alankomaiden sisäinen vetyinfrastruktuuri [tunnetaan nimellä ”National Hydrogen Backbone”]
9.7	Vety-yhdysputket National Hydrogen Backbone (NL) – Saksa: 9.7.1 Vety-yhdysputki maan itäosan pohjois-eteläsuuntaisesta runkoverkosta reitille Oude (NL) – H2ercules North (DE) 9.7.2 Vety-yhdysputki maan itäosan pohjois-eteläsuuntaisesta runkoverkosta reitille Vlieghuis (NL) – Vlieghuis – Ochtrup (DE) 9.7.3 Vety-yhdysputki Alankomaista Saksaan [tunnetaan nimellä ”Delta Rhine Corridor H2”]
9.8	Saksan offshore-vetyputki [tunnetaan nimellä ”AquaDuctus”]
9.9	Vety-yhdysputki Tanska – Saksa: 9.9.1 Saksan sisäinen vetyinfrastruktuuri [tunnetaan nimellä ”HyperLink III”] 9.9.2 Tanskan sisäinen vetyinfrastruktuuri [tunnetaan nimellä ”DK Hydrogen Pipeline West”]
9.10	Ammoniakin vastaanottolaitokset Belgiassa: 9.10.1 Ammoniakin vastaanottolaitos Antwerp 9.10.2 Ammoniakin vastaanottolaitos Amplifhy Antwerp 9.10.3 Ammoniakin vastaanottolaitos Zeebrugge New Molecules development

▼ **M1**

Nro	Määritelmä
9.11	Ammoniakin vastaanottolaitokset Saksassa: 9.11.1 Ammoniakin vastaanottolaitos Brunsbüttel-terminaali 9.11.2 Ammoniakin vastaanottolaitos Wilhelmshaven (BP) 9.11.3 Ammoniakin vastaanottolaitos Wilhelmshaven (Uniper)
9.12	Vastaanottolaitokset Alankomaissa: 9.12.1 Vastaanottolaitos Rotterdam LH2 9.12.2 Ammoniakin vastaanottolaitos Amplifhy Rotterdam 9.12.3 Ammoniakin vastaanottolaitos ACE Rotterdam
9.13	Ammoniakin vastaanottolaitos Dunkerque (FR)
9.14	Elektrolyysilaitteisto H2Sines.RDAM (PT)
9.15	Elektrolyysilaitteistot Espanjassa: 9.15.1 Vetyverkon elektrolyysilaitteisto Tarragona 9.15.2 Suuren mittakaavan elektrolyysilaitteisto Bilbao 9.15.3 Suuren mittakaavan elektrolyysilaitteisto Cartagena 9.15.4 Elektrolyysilaitteisto Valle andaluz del hidrógeno verde 9.15.5 Elektrolyysilaitteisto Asturias H2 valley
9.16	Elektrolyysilaitteistot Ranskassa: 9.16.1 Elektrolyysilaitteisto CarlHYng 9.16.2 Elektrolyysilaitteisto Emil'Hy 9.16.3 Elektrolyysilaitteisto HyGreen 9.16.4 Elektrolyysilaitteisto H2V Valenciennes 9.16.5 Elektrolyysilaitteisto H2Thionville
9.17	Elektrolyysilaitteistot Alankomaissa: 9.17.1 Elektrolyysilaitteisto Enecolyser 9.17.2 Elektrolyysilaitteisto H2-Fifty 9.17.3 Elektrolyysilaitteisto SeaH2Land
9.18	Elektrolyysilaitteistot Saksassa: 9.18.1 Elektrolyysilaitteisto GreenWilhelmshaven 9.18.2 Elektrolyysilaitteisto CHC Wilhelmshaven

▼ **M1**

Nro	Määritelmä
9.19	Elektrolyysilaitteisto Jytske Banke (DK)
9.20	Vetyvarasto Danish Hydrogen Storage (DK)
9.21	Vetyvarasto Hystock Opslag H2 (NL)
9.22	Vetyvarastot Saksassa: 9.22.1 Vetyvarasto SaltHy Harsefeld 9.22.2 H2 Storage Gronau-Epe
9.23	Storage GeoH2 (FR)
9.24	Vetyvarastot Espanjassa: 9.24.1 H2 storage North – 1 9.24.2 H2 storage North – 2

Alueella kehitetyt keskinäistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
9.25	Offshore-vetyputki Norja – Saksa [tunnetaan nimellä ”CHE Pipeline”]

10) Keskisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan vetyverkkojen yhteenliittännät (”HI East”)

Alueella kehitetyt yhteistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
10.1	Vetykäytävä Italia – Itävalta – Saksa: 10.1.1 Italian sisäinen vetyinfrastruktuuri [tunnetaan nimellä ”Italian H2 Backbone”] 10.1.2 Itävallan sisäinen vetyinfrastruktuuri [tunnetaan nimellä ”H2 Readiness of the TAG pipeline system”] 10.1.3 Itävallan sisäinen vetyinfrastruktuuri [tunnetaan nimellä ”H2 Backbone WAG and Penta West”] 10.1.4 Saksan sisäinen vetyinfrastruktuuri [tunnetaan nimellä ”HyPipe Bavaria – The Hydrogen Hub”]
10.2	Vety-yhdysputki Tšekki – Saksa: 10.2.1 Tšekin sisäinen vetyinfrastruktuuri Saksan suuntaan 10.2.2 Saksan sisäinen vetyinfrastruktuuri [tunnetaan nimellä ”FLOW East – Making Hydrogen Happen”]

▼ **M1**

Nro	Määritelmä
10.3	Vety-yhdysputki Kreikka – Bulgaria: 10.3.1 Kreikan sisäinen vetyinfrastruktuuri Bulgarian rajan suuntaan 10.3.2 Bulgarian sisäinen vetyinfrastruktuuri Kreikan rajan suuntaan
10.4	Yleinen käytävä, jonka tarkoituksena on siirtää vetyä Ukrainasta Slovakiaan, Tšekkiin, Itävaltaan ja Saksaan

11) Itämeren energiamarkkinoiden yhteenliittämissuunnitelma vedyn osalta ("BEMIP Hydrogen")

Alueella kehitetyt yhteistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
11.1	Ruotsin ja Suomen välinen vetyputkisto [tunnetaan nimellä "Nordic Hydrogen Route – Bothnian Bay"]
11.2	Vetyputkisto Suomesta Viron, Latvian, Liettuan ja Puolan kautta Saksaan [tunnetaan nimellä "Nordic-Baltic Hydrogen Corridor"]
11.3	Ruotsin, Suomen ja Saksan yhdistävä vetyputkisto [tunnetaan nimellä "Baltic Sea Hydrogen Collector"]

12) Ensisijainen aihealue – Älykkäiden verkkojen käyttöönotto

Aihealueella kehitetyt yhteistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
12.1	ACON – Again COnnected Networks (CZ, SK) – edistetään Tšekin ja Slovakian sähkömarkkinoiden integraatiota parantamalla jakeluverkkojen tehokkuutta (viidennen unionin luettelon hanke nro 10.4)
12.2	CARMEN (BG, RO) – vahvistetaan siirtoverkonhaltijoiden välistä rajatylittävää yhteistyötä ja tietojen jakamista, parannetaan siirto- ja jakeluverkonhaltijoiden välistä yhteistyötä, investoidaan verkon laajentamiseen ja kasvatetaan kapasiteettia uusien uusiutuvien energialähteiden integroimiseksi sekä parannetaan verkon vakautta, turvallisuutta ja joustavuutta (viidennen unionin luettelon hanke nro 10.10)
12.3	Danube InGrid (HU, SK) – integroidaan tehokkaasti kaikkien sähköverkkoihin liitettyjen markkinakäyttäjien käyttäytyminen ja toiminta Unkarissa ja Slovakiassa (viidennen unionin luettelon hanke nro 10.7)

▼ **M1**

Nro	Määritelmä
12.4	Gabreta Smart Grids (CZ, DE) – lisätään verkon vastaanotto-kapasiteettia, mahdollistetaan verkon etäseuranta ja -ohjaus ja parannetaan verkon tarkkailtavuutta ja verkkosuunnittelua (viidennen unionin luettelon hanke nro 10.11)
12.5	GreenSwitch (AT, HR, SI) – lisätään hajautettujen uusiutuvien energialähteiden vastaanottokapasiteettia ja tehostetaan uusien kuormien integrointia, parannetaan jakeluverkon tarkkailta-vuutta ja kasvatetaan rajatylittävää kapasiteettia (viidennen unionin luettelon hanke nro 10.12)

13) Ensisijainen aihealue – Rajatylittävä hiilidioksidiverkko

Aihealueella kehitetyt yhteistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
13.1	CO ₂ TransPorts – luodaan infrastruktuuri, joka helpottaa hii-lidioksidin laajamittaista talteenottoa, siirtoa ja varastointia Rot-terdamin, Antwerpenin ja North Sea Portin alueilla (viidennen unionin luettelon hanke nro 12.3)
13.2	Aramis – rajat ylittävä hiilidioksidin siirto- ja varastointihanke, kaasun talteenotto Rotterdamin sataman sisämaa-alueella sijait-seviltä päästöjen aiheuttajilta ja siirto putkia pitkin Alankomai-den mannerjalustalla sijaitsevaan varastoon (viidennen unionin luettelon hanke nro 12.7)
13.3	ECO2CEE – avoin rajatylittävä hiilidioksidin siirto- ja varas-tointihanke, ennakoidut varastointipaikat Tanskassa, Norjassa, Alankomaissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa (viidennen unionin luettelon hanke nro 12.9)
13.4	Bifrost – siirto- ja varastointihanke, offshore-varasto Tanskan alueella Tanskassa, Saksassa ja Puolassa sijaitseville päästöjen aiheuttajille
13.5	Callisto – multimodaalisten hiilidioksidikeskusten kehittäminen Välimerellä Ranskasta ja Italiasta peräisin olevien hiilidioksidi-päästöjen varastointiin
13.6	CCS Baltic Consortium – Latvian ja Liettuan välinen rajatylit-tävä hiilidioksidin kuljetus rautateitse, multimodaalinen nestey-tetyn hiilidioksidin terminaali Klaipedassa
13.7	Delta Rhine Corridor – hiilidioksidin siirto putkia pitkin Sak-sassa Ruhrin alueella ja Alankomaissa Rotterdamin alueella sijaitsevilla päästöjen aiheuttajilta Alankomaiden rannikolla si-jaitsevaan offshore-varastoon

▼ **M1**

Nro	Määritelmä
13.8	EU2NSEA – Belgian, Saksan ja Norjan välillä kehitetty rajatylittävä hiilidioksidiverkko, johon kerätään hiilidioksidia myös Tanskasta, Ranskasta, Latviasta, Alankomaista, Puolasta ja Ruotsista ja johon liittyy varasto Norjan mannerjalustalla
13.9	GT CCS Croatia – putkisiirtoinfrastruktuurin rakentaminen Kroatiaan ja Unkariin, maanalainen varasto Kroatiaassa
13.10	Norne – siirtoinfrastruktuuri Tanskassa sekä maalla ja mahdollisesti merellä sijaitseva varasto, päästöjen aiheuttajat pääasiassa Tanskasta, Ruotsista, Belgiasta ja Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja kuljetus Tanskaan aluksilla
13.11	Prinos – Prinos-kentällä sijaitseva offshore-varasto, päästöjen siirto Kreikasta putkea pitkin sekä Bulgariasta, Kroatiaasta, Kyprokselta, Kreikasta, Italiasta ja Sloveniasta aluksilla
13.12	Pycasso – hiilidioksidin siirto ja varastointi Lounais-Ranskassa maalla sijaitsevassa varastossa, teolliset päästöjen aiheuttajat Ranskasta ja Espanjasta

Aihealueella kehitetyt keskinäistä etua koskevat hankkeet:

Nro	Määritelmä
13.13	Northern Lights – useiden eurooppalaisten talteenottoaloitteiden (muun muassa Belgia, Saksa, Irlanti, Ranska ja Ruotsi) välinen rajatylittävä hiilidioksidinsiirtohanke, kuljetus aluksilla Norjan mannerjalustalla sijaitsevaan varastoon (viidennen unionin luettelon hanke nro 12.4)
13.14	Nautilus CCS – Le Havren, Dunkerquen, Duisburgin ja Rogalandin alueilta peräisin olevien päästöjen talteenotto ja kuljetus aluksilla Pohjanmerellä sijaitseviin nieluihin (viidennen unionin luettelon hankkeen nro 12.8 laajennus)

14) Ensisijainen aihealue – Älykkäät kaasuverkot

Yhtäkään esitettyä hanketta ei pidetty tukikelpoisena tässä luokassa.

15) Hankkeet, jotka säilyttävät yhteistä etua koskevan hankkeen asemansa (24 artiklan mukainen poikkeus)

Nro	Määritelmä
15.1	Maltan yhteys Euroopan kaasuverkkoon – kaasuputki Italiaan Gelassa (viidennen unionin luettelon hanke nro 5.19)
15.2	Kaasuputki itäisen Välimeren kaasuensiintymiltä Kyproksen ja Kreetan kautta Manner-Kreikkaan [tunnetaan nimellä ”EastMed Pipeline”], mukaan lukien mittaus- ja säätöasema Megalopolissa (viidennen unionin luettelon hanke nro 7.3.1)